^CARTEA
(WDE
VACANTÂ¹
eduard jurist **urnon LA PURTĂTO**
R*Ilustrații de TI A PELTZ*
eduard jurist
umoR LP PURTĂTOR
editura SPORT- TURISM
București-198
0
Instrucțiuni

Aceasta este o* carte de vacanță *pe care o puteți lua cu dumneavoastră la mare, la munte sau la birou, dacă în timpul concediului nu aveți condiții de lectură. Cartea poale fi citită cu ușurință în tren, in avion și în troleibuz, numai conducătorilor auto recomandîndu-li-se să n-o citească în timpul mersului

.*Pentru a obține cele mai bune rezultate în exploatare și a-i mări gradul de fiabilitate, este indicat ca citirea cărții să se facă pe un scaun cît mai tare, cu spătar de lemn scurt și drept, pe care este absolut imposibil de dormit. (Rezultate bune dau și scaunele cu trei picioare).*

Dacă o cumpărați pentru uz propriu, autorul vă asigură că toate situațiile înfățișate, ca și întîmplările povestite, sînt pe de-a-ntregul inventate, orice asemănare a unor eroi cu persoana dumneavoastră fiind pur întîmplătoare. Dacă o cumpărați pentru a o dărui cuiva, puteți afirma, cu încuviințarea autorului, că schițele de față sînt mai bune ca cele scrise (sau chiar nescrise !) de Mark Twain, A. P. Cehov sau Ion Băieșu.

Lucrarea, după cum se poate vedea cu ușurință, este prezentată artistic de graficienii Tia Peltz și Ilie Victor, cărora le mulțumesc pe această cale pentru abnegația cu care au servit ideea de vacanță *(activă și plină de învățăminte).*

Pentru a întregi caracterul de specialitate al acestui volum, autorul a elaborat un Mic dicționar * *cu termeni priviți din unghiul strict semantic al umorului. Folosirea curentă, fără pregătirea prealabilă și citarea surselor, a definițiilor propuse, se face pe răspundere personală.*

Cartea se recomandă tuturor persoanelor, indiferent de sex, vîrstă și convingeri umoristice, și poate fi procurată la orice librărie, fiind eliberată fără rețetă medicală, ceea ce dovedește că nu are nici o contraindicație.

Autorul

★ Se tipărește la sfîrșitul cărții (n.a.)

,Homo turisticus

Cînd a apărut *homo turisticus ?* După unii specialiști, înaintea lui *homo sapiens.* în sprijinul acestei opinii sînt aduse dovezi incontestabile : semnături, inițiale și chiar unele compuneri nearticulate pe monumente dintre cele mai vechi. Recent, astfel de manifestări primitive au fost identificate pe celebrele fresce rupestre de la Tassili, datînd din mileniile VII—I înaintea erei noastre civilizate. Aceste argumente m-au îndemnat să schițez o scurtă istorie a lui *homo turisticus,* pentru mai buna înțelegere a unora dintre formele sale de manifestare.

Dacă prin turism înțelegem, să zicem, deplasarea omului pe o distanță mai mică sau mai mare, cu dorința de a cunoaște cele existente în jurul lui, atunci, fără îndoială, primul turist a fost omul din Nean- derthal. Era un turist modest, se mulțumea cu puțin. Dormea prin grote, fără confort, și se hrănea cu te miri ce. Și în zilele noastre, cei ce cutreieră cabanele pot reconstitui uneori cu destulă exactitate turismul primordial. Antichitatea, perioadă istorică mai bine cunoscută, e plină de evenimente turistice. Ca să nu citățm decît cele două călătorii ale lui Caius lulius Caesar în țara Britanilor și, în special, excursiile sale în Galia. E drept că formalitățile de vizitare a acestor ținuturi erau foarte complicate și Caesar a trebuit să ducă adevărate lupte pentru a-și satisface setea de cunoaștere. (Vezi însemnările sale de călătorie cunoscute sub numele *De bello Gallico).*

O perioadă cu specific turistic este cea de după anii 300 e.n., cînd, vreme de o mie

de ani, pe meleagurile noastre vin în grupuri mari, organizate, vandalii, goții, vizigoții (goții vizitatori), apoi avarii, cumanii, pecenegii, hunii...

Deplasarea se făcea, în general, pe cai, cu hrană rece. Sejurul dura cîteva secole. Unele expresii lexicale nu lasă dubii asupra caracterului turistic al grupurilor citate. Așa, de pildă, avar semnifică în limba turcă, *vagabond,* adică persoană care hoinărește dintr-un loc în altul. Din limba gepizilor, ne-au rămas *tufă* (instalație sanitară primitivă), *pungă* (turism fără pungă e de neconceput), *targ*

ă(pat portabil) ș.a. Despre serviciile turistice ale epocii, știm prea puțin. Se pare că organizația turistică denumită *Hoarda de aur* a introdus sistemul cu *autoservire.* Mult mai tîrziu se instituționalizează suprataxa pentru serviciu, binecunoscută sub denumirea *bacșiș.*

Aceste aspecte istorice menționate mai sus sînt astăzi de domeniul trecutului. Din păcate, însă, nu toți vandalii au dispărut cu desăvîrșire

.Conserva cu impresii

Ce-ar fi turismul modern fără aparat fotografic ? Ar fi ceva *inimaginabil.* în trecut, turiștii își notau impresiile în jurnale de călătorie, treabă anevoioasă și incomodă, și care nu avea alt scop decît acela de a * crea un gen literar, gen cultivat de unii și în zilele noastre pentru a-și mai scoate din cheltuielile făcute

cu deplasarea. Pentru turistul secolului XX, orice bagaj e o povară, cu excepția aparatului fotografic ! Petrecut pe după gît, cu o curca de piele, el îți conferă din capul locului un statut, o demnitate, o situație specială. Orice localnic știe că ai străbătut mii de kilometri, că ai învins greutăți fără număr numai ca să vii pînă aici să-i fotografiezi casa, strada, primăria coșcovită sau statuia aceea, cal și călăreț (nimeni nu mai știe pe cine reprezintă !), dar din care tu ți-ai făcut un scop în viață. Și toate acestea pentru ce ? Pentru imensa satisfacție pe care ți-o oferă acea mică și incontestabilă dovadă că tu, un individ oarecare, fără merite deosebite, fără studii de specialitate, ai fost *acolo.*

— Vezi Jenică, ăsta-s cu și ăsta din stînga e turnul Eiffel.

— Extraordinar, e exact ca-n poze !

— Iar dincoace e Henri Moore...

— Păi, văd că nu ești decît tu și nevastă-ta...

— Ei, Moore nu se vede...

— Aha, înțeleg, el a făcut fotografia !

Da, Parisul e fotogenic. L-au fotografiat Brassaî (sau Brassens ?), Cartier-Bresson și tu ! Parisul ziua, Parisul noaptea (by night), Parisul-vara, Parisul-iarna, Parisul-văzut-de-sus, Parisul-văzut-de-j os. Ce-ar fi tot acest Paris fără filtrele tale, fără casetele tale, fără filmele tale de mare sensibilitate, fără *orwocrom-ul* tău pentru diapozitive ?

Sau Italia. Cum să te duci în Italia fără aparat fotografic ?

— Vezi, aici a fost asasinat Caesar de fiul său Bru- tus și aici a fost ars pe rug Giordano Bruno. Iar de aici a pornit Nero cînd a dat foc Romei...

— Ce lucruri frumoase ai văzut

!— Da, am văzut Milano, distanța 20m, diafragma 8, expunere 125. Am văzut Veneția — 11 cu 11 cu 60. Am văzut Florența — 10 cu 16 cu 250. Am văzut Napoli e poi mori — 8, infinit cu 500, că eram pe vapor...

Fotografii, impresii, amintiri. în serile acelea de familie, ai obiceiul să răsfoiești albumul cu un zîmbet uitat în colțul gurii.

Din cînd în cînd, soția ți se uită peste umăr :

— Și pe asta unde ai făcut-o Mișule ?

— Cum, nu ții minte, dragă ? Sus, la cabana *Trei brazi...* ce bine îți venea cipilica aceea de lînă pe care o port eu acum noaptea... Și aveai un costum de schi 1

— Și atunci *asta* de aici din poză, de ce e în costum de baie și pe ,,cabană“ scrie Hotel Perla

?Casa marelui clasic

Cînd am văzut pe harta automobilistică numele minusculei localități în care s-a născut și a copilărit *Marele Clasic,* am tresărit emoționat. Personajele neuitatelor basme, care mi-au legănat primii ani de viață, îmi răsăreau parcă aievea cu tot cortegiul lor de în- tîmplări fantastice, pline de vrajă... Așadar, cam în trei sferturi de

oră aveam să văd cu ochii mei căsuța aceea modestă în care ascultase cu ochii mari deschiși poveștile populare toarse de o bunicuță, ea însăși ieșită din cartea de povești, cel ce avea să ocupe, după ani, un loc de seamă alături de Andersen, Frații Grimm, Perrault și Creangă. Citisem chiar, odată, un volum de amintiri și corespondență din epocă, în care scriitorul vorbea despre anii grei, de lipsurile îndurate, de iernile friguroase și nopțile lungi, cînd lumina tremurătoare a opaițului desena figuri înfricoșătoare pe pereții afumați și coșcoviți.

Și iată, după coama dealului, în vale, micul orășel, zvelt și colorat, asemeni unei așezări din basme. Pe stradă, trecătorii, văzînd de departe că sîntem turiști, ne zîmbeau prietenoși și ne arătau, chiar fără să-i întrebăm, direcția ; știau că și noi căutăm, evident, principala atracție turistică locală și anume casa *Marelui Clasic.* Am găsit-o ușor, pentru că ceea ce ne-a atras

atenția a fost *parcarea cu plată,* unde *se* afla un mare număr de automobile. Grupuri-grupuri de vizitatori, cu aparatele fotografice în bandulieră, pășeau fără grabă pe aleea asfaltată, străjuită de o parte și de alta de tufe de trandafiri și arbuști ornamentali. Aleea se închidea ou peronul unei frumoase vile în stil montan, în care funcționa, fără doar și poate, adminis

-trația așezămîntului, CASA fiind, desigur, undeva mai departe, ascunsă încă privirilor noastre. Dar apropiin- du-ne am descoperit, la intrarea în vilă, o placă de oțel inoxidabil pe care scria cu litere în relief că, sub egida unui minister, aici era *Casa Marelui Clasic.* (Iar dedesubt, anii între care a trăit, orice confuzie de nume fiind deci imposibilă). în micul vestibul cochet, cu bănci pe care publicul putea să se așeze pentru a-și îmbrăca pîslarii, am citit și primele informații cu privire la istoricul casei. Așa am aflat că vechea podea de scînduri, care putrezise, fusese schimbată cu un parchet de stejar încă la începutul acestui secol. (O scîndură, însă, pe care micul strengar se iscălise cu briceagul, mai poate fi văzută în aripa de nord-vest a clădirii). Parchetul de stejar era atît de lustruit încît deplasarea pe suprafața lui, și încă în pîslari, era o adevărată probă de patinaj artistic, cei neantrenați oferind un spectacol jalnic de balans penibil. Casa memorială avea șase camere la parter, dispuse în jurul unui hol uriaș dominat de un șemineu de marmură străjuit de doi lei de porțelan. într-o fișă documentară, frumos înrămată, așezată pe șemineu, se spunea că parterul fusese reconstruit în urma stricăciunilor suferite în timpul războiului și că șemineul fusese donat de o strălucită personalitate care avusese o mare dragoste pentru opera scriitorului. Pereții tencuiți în calcio-vechio erau împodobiți cu picturi, iar în cîteva nișe se aflau sculpturi inspirate vizibil din personajele cărților *Marelui Clasic.* Căutam cu mult interes camera în care, încă elev fiind la școala sătească, își imagina primele povești și, cine știe, poate se mai păstrau acele tulburătoare caiete de școală mîzgălite și pătate. Am fost îndrumat la etaj, unde se găseau numai două încăperi : biroul de lucru

și o cameră-bibliotecă, avînd o masă cu instrumente de fumat și fotolii joase de piele moale în care era o plăcere să te relaxezi după mai multe ore petrecute... la mașina de scris ! Da, pe masa de lucru din birou se afla o mașină de scris. Alături, într-un pocal, un mănunchi de creioane colorate, iar pe o mapă de piele — ochelarii cu rame de aur. Am clătinat înțelegător din cap... Pesemne, administrația adunase aici unele obiecte ce aparținuseră scriitorului în alte momente ale vieții sale. Așa era. Custodele îmi confirmă că acesta era, de exemplu, cazul ochelarilor. Dar mașina de scris ? Din cîte îmi aminteam, pe vremea aceea se scria încă cu pana de gîscă. A, mașina de scris ! Nu trebuia să iau în tragic această licență... turistică (îmi explicase același custode). Unii turiști ar fi fost dezamăgiți și nici n-ar fi înțeles cum se poate scrie cu altceva.

Aici, la etaj, se putea ieși pe o terasă, cu scaune de pai împletit și mese de fier sub umbrele colorate. în fața ochilor se deschidea o priveliște minunată, munții aceia extraordinari, cu crestele cărunte, ca niște uriași cu capetele pierdute în nori. Torenții albaștri se rostogoleau pe povîrnișuri abrupte, arborii, cu trunchiuri răsucite, păreau niște făpturi mlădii, întruchipînd personaje fantastice... Am stat un timp și am privit : ceva, totuși, rămăsese neschimbat din vremea copilăriei *Marehii Clasic.*

La plecare, aleea pentru mașini te conducea spre o altă poartă a vastului parc care

înconjura acum casa. Chiar în fața porții, o făptură gigantică de tablă îți aținea calea. în brațul său ridicat, ținea un paloș cu lamă lată pe care se putea citi : BRASERIA „LA BALAURUL CU ȘAPTE CAPETE"

.Parisul în trei minute

Pai'isul este, prin excelență, un oraș al turismului. Ceea ce te frapează de la început este formidabila sa rețea de hoteluri, în care milioane de turiști se perindă de dimineață pînă seara (mai exact : de seara pînă dimineața). Pînă și instituțiile oficiale, casele memoriale, ca și muzeele de tot felul, sînt cazate în hoteluri. (Lista acestora e mult prea lungă, am să citez doar cunoscutul hotel al orașului — l'Hotel de viile — în care funcționează primăria).

Pe turiști îi recunoști de departe și de aproape. Umblă în grupuri, gesticulează în fel de fel de limbi străine, cumpără suveniruri, în special minusculul turn Eiffel, pe care nu se mai satură să-1 compare cu cel adevărat. în fruntea fiecărui grup (sau în mijlocul lui) se găsește întotdeauna un ghid. Ghidul, tînăr sau bătrîn, bărbat sau femeie, este un adevărat institut specializat de informații *istorice, economice, sociale sau artistice.* (Dealtfel, pornind de la acest model, au fost realizate mici aparate audio, programate, care, în muzee, îți spun la ureche ceea ce nici nu știai că nu știi). Ghidul are capacitatea de a vorbi încontinuu și de a se gîndi în același timp la micile lui necazuri. (Credeți-1, nu e nici o plăcere să-ți lași familia strîmtorată și să te tot fîțîi de 10—12 ori pe an prin Paris.) De la el afli că orice clădire a fost ridicată pe

temeliile altei clădiri și Că tumul baroc din fața dumneavoastră, cu elemente renaissance, a fost construit după ce a ars (goții, vizigoții, vandalii, englezii, germanii etc.) vechilii turn gotic construit pe temelii romane și celte. Important e faptul că pentru toate aceste afirmații există dovezi incontestabile : bolovani medievali încastrați în tencuială de ciment modern, ca și o foarte convenabilă broșură cu ilustrații color, care se poate cumpăra la casa de bilete

.Dar ghidul poate fi nu numai un om, el poate fi și o carte. Cartea e la fel de vorbăreață ca și omul, dar are avantajul că o poți face să tacă atunci cînd ai obosit. Orice ghid tipărit îți propune cele mai diverse itinerare. El te înțelege, te ajută, te îndrumă, te învață, îți spune niște secrete numai de el știute (unde poți găsi diferite curiozități de care anteturiștii tăi habar n-au avut, unde poți cumpăra diverse lucrușoare la cel mai scăzut preț din Europa etc.), el te ferește de rele („nu întîrziați în acest cartier pitoresc după căderea amurgului/', „nu se vizitează de către tinerii sub 18 ani" etc.). Ghidul te ia de mînă și te conduce. Tu trebuie numai să alegi. Dacă vrei să vezi totul *in extenso* — trei săptămîni îți sînt suficiente. Dacă ești grăbit, ghidul îți propune varianta *Parisul în patru zile :* 20 de plimbări (cinci pe zi, la alegere), variantă care, pe un itinerar bine studiat, te face să înțelegi specificul Parisului și momentele sale de referință și preferință. Există însă oameni și mai grăbiți. Avem, deci, un Paris în trei zile (și două nopți !). Dar Parisul într-o zi, se poate ? Se poate ! Cunosc o mulțime de persoane care l-au studiat aprofundat într-o zi...

Dar timpul se scurtează, se comprimă și ne trebuie un Paris într-o oră ! Un asemenea ghid n-am găsit. Perfect, am să-1 alcătuiesc eu pornind de la o foarte bună cunoaștere a psihologiei turistului. Vi-1 pun la dispoziție în cele ce urmează.

3 trasee la alegere pentru iubitorii de promenade :

1. PARISUL MONUMENTELOR, a) **Luvru** (muzeu de artă și antichități : nu vă opriți, e întotdeauna foarte aglomerat. Ghidul oficial notează o durată de 5 ore. 5 ore înseamnă o

viață la Paris ! b) Jardin des Tuilcries (muzeul Jeu de Paume, de privit din mers, pe dinafară — amănuntele.la **P. MUZEELOR.** De aici se deschide așa-numita Cale triumfală care se încheie, nimic mai firesc, cu Arcul de triumf. Parcurs total : 7 km. Durata notată de ghidul oficial : 5 ore. Dumneavoastră îl veți parcurge deci de 5 ori mai repede. în fond, sînteți grăbit, nu 7 c) Piața Concordiei (atenție ! nu vă duceți în. nici un caz pe „insula" obeliscului. Unele persoane imprudente au petrecut acolo o săptămînă, nereușind să revină pe trotuare din cauza circulației automobilelor. în Place de la Concorde se vede, la stînga, l'Hotel des invalides (nici o legătură cu denumirea), la dreapta, în zare, colonada clădirii monumentului La Madeleine. Mai departe ! d) Champs Elysces — nimic de văzut, o alee cu bănci și cu copaci. Puteți să vă așezați pe o bancă 10 minute. Priviți promenada și gîndiți-vă că pe aici au trecut Balzac, Zola, Brigitte Bardot, generalul De Gaulle și dumneavoastră. Mai departe ! A, nu, în nici un

caz ! Dacă vă aventurați pe Avenue des Champs Elysees. sînteți pierdut. Este bulevardul marilor magazine și al marilor cinematografe. Imposibil de traversat în timpul care v-a rămas. Dacă o faceți, nu dați vina pe prezentul ghid. Dar parcă spuneați că vă interesează monumentele Parisului...

PARISUL MUZEELOR — traseu cultural, a) **Luvru,** preferabil să veniți aici într-o zi în care sînt închise pentru renovare mai multe departamente (așa se numesc secțiunile). în felul acesta economisiți timp. Cum ați trecut de casa de bilete — în zilele cu plată se trece mai ușor decît duminica (intrarea gratuită) — ridicați capul și aruncați repede o privire în sus, pe scară. Acolo veți vedea Victoria de la Samothrace, apoi, fără întîrziere, în pas alert, o luați pe culoarul de la parter. încă de departe, veți vedea un numeros grup de vizitatori, și, deasupra capetelor lor mișcătoare, impunătoarea Venus ! Este exact așa cum o știați și dumneavoastră din liceu. Iată, deci, că n-ați studiat inutil greaca veche și franceza modernă. înainte de a merge mai departe, interesa- ți-vă dacă nu cumva Gioconda nu e plecată în vreo călătorie turistică în Japonia sau Statele Unite. Dacă aveți noroc — e plecată. în acest caz, economisiți cel puțin 14 minute (orice vizitator ajuns în fața ei pierde o mulțime de timp încer- cînd să înțeleagă de ce costă atît de mult, de ce a fost furată și avariată de atîtea ori și, în cele din urmă, de ce a venit el însuși pînă aici numai ca s-o vadă). Dacă ați cîștiga

tminutele menționate, vă puteți permite să beți o cafea ex- press la bufet, după care, cu forțe proaspete fizice și intelectuale, din nou la drum ! b) Pavilionul Jcu de Paume — Jardin des Tuilerics (vezi traseul a). Impresioniștii ! (nu zăboviți in fața pînzelor nesemnificative numai pentru a vă alătura opiniile celor ce s-au spus și s-au scris de o sută de ani încoace. Urcați repede la etaj. Acolo, în ultima încăpere, e tabloul care a făcut scandal în 1863 : Dejunul pc iarbă al lui Manet. Două minute pentru un nud din secolul XIX, întovărășit de mai mulți domni indiferenți, în frac și cu joben, e prea destul ! Grăbiți-vă și nu căscați gura pe pereți. Oricum, sînt alții mai în față care nu vă lasă să vă faceți o impresie personală. Pentru uzul dumneavoastră, vă informez că pe simeze se află pînze de Pissaro (străzi și case), Cezanne (mere și țărănci), Degas (balerine și cai), Renoir (restaurante și teatru), Van Gogh (aproape deloc), Gauguin (fel de fel) și alții, c) Beaubourg centrul „G. Pompidou". Vai, ați pierdut o mulțime de timp pe drum. Urcați direct la etajele superioare (scară rulantă). Treceți repede pe lîngă postimpre- sioniști (n-au adus nimic nou), treceți de fauvi (ce culori, ce violență !), treceți de cubiști (cum e oare posibil ca un artist atît de mare ca Picasso să fi pictat în felul acesta ? !). treceți de dadaiști-suprarealiști-expresionisti-abstraci ioniști-hiperrealiști-popart-opart-artă cinetică (Kandinski-Klee- Mondrian- Pollok-Raushenberg — Mmmm, hmmm, pfff, deh, (un capitol întreg care poate fi expediat cu cîteva interjecții), în fond, dumneavoastră nu sînteți specialist, nici cumpărător, nu sînteți obligat să vă placă. Ați venit numai să vedeți, să vă informați. Acum, dacă v-ați informat, puteți pleca mai departe...

2. PARISUL MAGAZINELOR. Este inutil să vă propun un itinerar de o oră. Cum ați intrat în primul magazin, ați și cheltuit tot ce aveați planificat pentru GO de minute. Totuși, un sfat util : păstrați-vă măcar mărunțișul pentru biletul de metrou, ca să ajungeți la timp la gară.

într-o zi, în holul hotelului, am cunoscut un american. Venea de undeva și pleca mai departe. Se uita nervos la ceas :

— Pentru Paris am trei minute...

Am ridicat neputincios din umeri. Nu știam ce s
eputea face la Paris în trei minute. Știa el. S-a fotografiat cu familia — soția, trei copii și doi cîini — în fața hotelului. Totul n-a durat decît două minute. Un minut mi l-a lăsat mie ca amintire.

Tocmai terminam de scris cele de mai sus, cînd am citit într-un ziar că englezul David Springbett, în vîrstă de 41 de ani, și-a propus să facă înconjurul lumii în 46 de ore. Los Angeles — Londra — Bahrein — Bankok — Manila — Tokio — Honolulu — Los Angeles, cu o viteză medie de 850 km la oră. Față de care „un Paris în trei minute" este o palidă performanță. Hotărît lucru, lumea se grăbește

.Flash!

(instantanee aproape autentice realizate cu aparatul autorului)

Pe Champs Elysees :

— Ai mai fost vreodată la Paris ?

— Nu.

— Și cum ți se pare ?

— De nerecunoscut.

în Piața Trocadcro

— Am fost și-am întrebat...

— Pe cine ?

— Pe polismanul care se plimbă pe alee...

— Și ce-a zis ?

— A zis că în mod categoric turnul Eiffel nu e de vînzare...

— Hm, în cazul acesta va trebui să căutăm altceva pentru colecție.

într-o stație de metrou

— Mie mi-a plăcut la Moulin Rouge...

— Mda, nu e rău. Mai ales dansul ăla care la noi, în California, se cheamă French-can-can.

— Ai știut că cel mai popular cîntăreț al Parisului se numește Johnny Hallyday ?

— Și ce te miră ? Pe generalul nostru din războiul de independență, nu-1 chema La Fayette ?

In fața statuii ecvestre a lui Henric al IV-lea

— Cine o fi ?

— Tu nu vezi ? Un șerif francez.

La muzeul Luvru

— Și acum, după primitivii italieni, ce propui ?

— Un hot-dog la bufet.

La Luvru, in pavilionul curiozităților

— Aici aveți în față cele mai celebre falsuri care nu au nici o valoare.

La Tuileries

— Aceste tablouri, care valorează milioane, au fost pictate de artiști care au murit de foame...

In fața unui mare restaurant central

— Domnule, dați-mi, vă rog, un franc...

— Și ce-ai să faci tinere, cu un franc ?

— Nu vă faceți griji, mai am 99.

In Place des Vosges

— Aici vedeți, față în față, palatul regelui și palatul reginei, iar la mijloc, casa lui Victor Hugo, care a scris Mizerabilii

.în Ilc de la Cite

— în ce direcție curge Sena ?

— Habar n-am. Să întrebăm un agent de circulație.

In galeriile palatului Versailles

— Pe cine reprezintă tablourile acestea ?

— Sînt regii Franței.

— Cum așa ? Franța nu e republică ?

într-o „boutique“ de pe rue de Rivoli

— Pur și simplu, nu înțeleg : aceeași poșetă la dumneavoastră costă cu 200 de franci mai mult...

— Da, vedeți, la noi hîrtia de ambalaj e **Pierre Cardin.**

La centrul de artă Beaubourg

— Aici puteți vedea operele unora dintre cei mai celebri artiști parizieni : Picasso, Salvador Dali, Ko- koșka, Marc Chagall, Giacometti, Brâncuși..

.Amintiri despre antichitate

(reflexiile unui turist autodidact)

Antichitatea a fost de două feluri : antichitatea greacă și antichitatea romană. între cele două antichități a fost o mare rivalitate. Mărturie au rămas o mulțime de muzee pe care oamenii le vizitează și astăzi. Grecii antici vorbeau greaca veche cu mare ușurință. Femeile erau foarte frumoase, așa cum ne arată și statuia uneia din ele, pe care o chema Venus din Millo. Romanii erau mai mult militari și vorbeau latina, o limbă moartă care se mai păstrează și astăzi sub formă de locuțiuni și denumiri ale unor plante și animale. Vechii greci își petreceau mai tot timpul în cafenele, jucînd niște jocuri numite olimpice. în schimb, romanii îndrăgeau sportul. De la ei ne-au rămas luptele greco-romane. Romanii erau, de asemenea, și mari amatori de circ ; de aceea a

venit și la ei în turneu Hanibal cu elefanții săi. De la romani pot fi citați frații Grachi, care erau nedespărțiți, iar de la greci, Aristofan și Aristotel. Se afirmă că Aris- totel a luat meditații cu un mare filozof, numit Plafon, cunoscut pentru faptul că nu discuta decît în dialog. Un alt mare învățat a fost Pitagora, cel care a stabilit cu exactitate cît fac doi ori doi și a fost primul care a știut la perfecție tabla înmulțirii. El a murit de tînăr și n-a mai avut timp să pună la punct și tabla împărțirii, la care se mai lucrează ș iastăzi. Cînd s-a terminat antichitatea, multora le-a părut rău.

Am citit undeva următoarea declarație, făcută de un contemporan de mai tîrziu (citez din memorie) : „Noi oamenii din evul mediu — spunea el — nu ne dăm seama ce bine se trăia în antichitate. Va trebui să așteptăm să vină Renașterea pentru ca oamenii să redescopere antichitatea pe care a acoperit-o colbul uitării".

Dar despre lucrurile acestea nu poți să-ți faci o idee decît la fața locului. Iată de ce toate drumurile duc la Roma

!Testomania

Nu există domeniu de activitate in ziua de astăzi care să nu folosească, pentru perfecționare, raționalizare sau optimizare, metoda testelor. Avînd merite incontestabile, testele au proliferat și cetățeanul se întâlnește cu ele la tot pasul: la servici, la teatru și la cinema, în școală, în relațiile dintre părinți și copii, în relațiile dintre soți, la sondarea gustului (alimentar și vestimentar) și chiar la muzeu. In această privință, literatura de specialitate ne pune în față numeroase tipuri de chestionare pe care vizitatorul diferi-- telor muzee le primește la dntrare sau la ieșire, cu rugămintea de a-i sprijini pe muzeografi în activitatea lor. Cercetând cu atenție diferitele chestionare care mi-au căzut în mînă, mi-am propus să alcătuiesc și eu unuU la care să răspund cu deplină sinceritate

.ÎNTREBARE

1. Ați mai vizitat anterior muzeul nostru ? Ce v-a determinat să reveniți?

2. Ce v-a izbit înainte de toate la muzeul nostru?

RĂSPUNS

Da. Mi-am uitat umbrela.

Chiar la intrarea In muzeu, m-a izbit ușa rotativă, care era împinsă de publicul nerăbdător să pătrundă în interior.

3. Care a fost prima întrebare pe care ați adresat-o, odată intrat ?

4. In vizitarea muzeului, ce cale ați urmat: tematică, cronologică, pe donații sau altă cale ?

5. Ce sentimente v-au stă- pinit in timpul vizitei?

G. Cine v-a însoțit în vizita la muzeu ? Puteți preciza?

7. Ați comentat exponatele cu persoana care vă însoțea ?

8. V-ați documentat asupra muzeului sau ați preferat să aflăți la fața locului datele corespunzătoare ?

9. Unde v-ați oprit mai mult și de ce ? Ce satisfacție ați avut cu acest prilej ?

10. Cu ce gînd dominant ați părăsit muzeul nostru ?

Am întrebat care este prețul biletului de intrare.

Am urmat singura cale posibilă, cea indicată de supraveghetorii sălilor de expunere.

Sentimentul ce mi-a fost provocat cînd am auzit pe cineva adrcsîndu-mi-se din perete (ulterior am aflat că era un difuzor ascuns) și atrăgîndu-mi sever atenția să nu pun mina pe statuia reprczentînd-o pe Venus din Circne. In sala în care mă aflam, nu era nici o statuie. Cerînd explicații, supraveghetorul m-a lămurit că e vorba de un sistem de televiziune cu circuit închis și că supraveghetorul-șef l-a admonestat pe cel care se știe el.

Foarte multă lume. Mai în particular, soția.

In nici un caz! Soția mea este foarte geloasă.

M-am documentat în prealabil, studiind un ghid al muzeului. Din păcate, datorită unei schimbări de program, am vizitat alt muzeu.

La bufet, trebuia neapărat să beau o cafea. Era foarte aglomerat. Am putut să mă așez pe un scaun.

Să fiu atent ca altădată să nu mai uit umbrela

.Am dat prezentul chestionai' completat unui prieten specialist.

— Ce-ai să faci cu el ? l-am întrebat.

— Ceea ce trebuie făcut, mi-a explicat el. O să-l bag în calculator.

— Și ce-a spus calculatorul ? m-am interesat eu cînd l-am reîntîlnit peste cîteva zile. A rîs ?

— Deloc ! Calculatorul n-are simțul umorului. A afișat pe terminal o apreciere.

— Serios ? Ce-a spus ?
— A spus că ești primul om care răspunde sincer la un chestionar .Complexitatea trăirii estetice
Ah, această imensă plictiseală ! Zeci, sute, mii de tablouri ! Mii de dreptunghiuri de pînză pe care cu ani, cu zeci de ani, cu sute de ani în urmă, niște oameni vrednici de toată stima au stat ceasuri de zi nemîncați și ceasuri de noapte (cu luminări la pălărie !) ca să realizeze o imagine, o pictură, un tablou ! Și acum, eu, un biet om, trec prin fața lor și încerc să înțeleg... Trec cu pasul măsurat, domol, nici prea repede (dacă cei doi tineri cu barbă, studenți la belle arte, fără îndoială, vor gîndi despre mine că sînt un semidoct, un burtă-verde incult, vreun, snob superficial ? !), dar nici prea încet (dacă bărbatul acela cărunt cu ochelari, un specialist de bună seamă, ar zîmbi imperceptibil ironizînd incapacitatea mea de a deosebi *opera* de imitație, magistrul de banalul său imitator ?). Merg deci nici prea repede, nici prea încet și mă opresc din cînd în cînd. Fac doi pași îndărăt, unul la dreapta, alți doi la stînga. Mda, perspectiva se schimbă, lumina avantajează, ansamblul potențează detaliul. Și cine este autorul acestui tablou ? Taddeo Gaddi, Antonio Gaddi sau Bernardo Gaddi ? Vanni sau Memmi ? Cum să-i ții minte, cum să-i deosebești ? O, ce bine era dacă și aici, ca la 'Olimpiadă s-ar acorda 3 medalii. Pe primul loc — Leonardo da Vinci (a pictat puțin, s-a pierdu

t**mult, fără probleme) ; locul doi — Michelangelo (mai mult sculptor și arhitect decît pictor) și locul trei, ex aequo : Rembrandt, Van Gogh, Picasso 1 O galerie nesfîrșită de persoane — bărbați și femei — cu farfurii de aur deasupra capului stau țepeni și așteaptă, fie să li se anunțe ceva foarte important, fie că au și aflat vestea cea mare și nu vor s-o mai spună nimănui ! Sau seria de zei, zeițe, amorași, fau"i. nimfe,**
pani etc. care stau tolăniți în iarbă sau fac baie în rî- uri, lacuri, iazuri sau tocmai ies din apele mării ? Sau aceste pogoane de Delacroix și aceste hectare de Vero- nese și aceste cutii de bomboane cu Botticelli pe capac ! Iată-mă ajuns în sala numărul 23, după care, evident, voi intra în sala nr. 24. Dar, ciudat, de ce urmează sala 27 ? N-are nici o importanță... Ba are !... Supraveghetorul îmi atrage atenția că trebuie s-o cotesc pe coridor la stînga pentru a urma *sensul de vizitare.* Aa, vroiai să chiulești, să sari pur și simplu două săli cu lucrări de inestimabilă valoare ?! Ei bine, cele trei suedeze nostime au prins mișcarea și nu e nici o îndoială că despre asta discută acum cu atîta însuflețire în limba lor nordică de neînțeles. Bine, voi trece pe acel coridor, dar să fie clar că la desenele în tuș, care sînt expuse acolo nu mă voi uita. Sînt prost expuse ! Cu lumina aceea infernală, cum să deosebești un desen de Pinturicchio de unul de Girlandaio ? ! Daa, muzeul acesta celebru este într-adevăr peste măsură de uriaș ! Nu degeaba în prospect se spune că lungimea totală a coridoarelor este egală cu drumul de la Lyon la Paris. Ca și cînd mi-aș fi propus vreodată să parcurg acest drum pe jos ! S-a calculat că dacă cineva s-ar opri numai un minut în fața fiecărui tablou, i-ar trebui 325 de ani ca să le vadă pe toate, iar eu sînt pe deplin conștient că viața mea e mult mai scurtă și că oricît aș vrea să mă sacrific pentru artă, n-aș putea să-mi petrec restul zilelor în acest muzeu. O, cît sînt de mizerabil, în loc să cad în extaz în fața acestui senzațional Pierro de la Fran- cesca (abia acum s-au descoperit pe cale matematică lucruri pe care nici cardinalii atotștiutori nu le-au știut !), mă obsedează gîndul că mi-e foame și mă chinuie senzația aceea inconfundabilă de sete. Și pantofii mei ultra— comozi, pur și simplu îmi ard picioa-

3 — Umor la purtăto
rrele... Poate cîndva, în viitor, muzeele vor fi amenajate în clădiri care vor permite să le vizitezi în mici vehicule electrice, care nu fac zgomot și în care stai comod. Sau vei lua loc într-un fotoliu adînc și răcoros, iar simezele vor fi acelea care vor glisa încetișor prin fața ochilor tăi încîntați 1 Pînă una alta, însă, merg mai departe. Am impresia că mă tîrăsc în deșert (sigur, un deșert plin de opere nemuritoare și cît sînt de fericit că am putut să le văd !). Mai e mult pînă la tabloul acela celebru ? (îl am în fața ochilor, doar l-am văzut de nenumărate ori în reproduceri și am spus : Da ! Această operă merită să fie văzută cu orice sacrificiu. Venus din Urbino ! Sau Venus la oglindă ? în sfîrșit, iată-1 ! Acesta e ! Și totuși... îl credeam cu mult mai mare... Și cu mult mai colorat ! Desigur, culorile s-au închis cu timpul, dar se vede că e mîna unui maestru ! (Tizian, Veronese, Velas- quez ? Doar n-o să mă aplec să citesc numele pictorului care a făcut acest tablou celebru !) Gata, sălile s-au terminat. Sînt din nou la vestiar. Mi-am făcut

datoria, sînt mulțumit. Și iată-1 pe bunul meu amic, F.

— Salut ! Ești pe-aici ? întreb ușor distrat.

— Da, am venit să văd, zîmbește amicul parcă rușinat că a venit cu întîrziere.

— Merită, merită, fac clătinînd din cap. Au niște chestii absolut extraordinare. Vrei să-ți dau un sfat ? Du-te direct la Rafael !

Îi fac un semn încurajator de bunăvoință și mă îndepărtez, în timp ce amicul F. mă privește cu o nesfîrșită invidie. Doar mă adăpasem de la izvoarele fermecate ale frumosului înaintea lui și în asta îmi recunoștea superioritatea.

Vizitati Candelabria!

Afișul era frumos colorat. O tînără creolă reprezentativă pentru rodnicia acestui pămînt fericit, te invita să-i guști fructele, să-i cutreieri așezările bine întocmite, să te bucuri de prețurile avantajoase, încă necontaminate de recesiunea de la nord, inflația de la sud, criza de la vest și tot ce mai bîntuia în rest. I-am zîmbit și eu și m-am grăbit să-mi procur prospectul întocmit de *Asociația candelabreză de turism amator.* Prospectul, și el frumos colorat și lucios, ți-1 oferea cu grație o tînără creolă (poate aceeași de pe afiș).

...Așadar, un avion al liniei Panam te depunea din oră în oră pe marele aeroport ultramodern al capitalei *Buenos Dias.* Aici se desfășura primul punct al programului. Comandantul îi încunoștința pe călători că la bordul aeronavei se aflau trei pirați ai aerului care cereau 1 milion de dolari răscumpărare în bancnote de trei dolari și un avion cu care să plece în insulele Canare, pe care — așa afirmau ei — încă nu le vizitaseră. Milionul era plătit de Societatea de asigurări *Lloyd Floyd Ltd,* dar nu era rău să punem, la rîndul nostru, într-o pălărie (un fel de sombrero foarte încăpător) toate hîrtiile de trei dolari pe care le aveam asupra noastră pentru a grăbi operațiile d
e
transbordare a piraților care și așa aveau chef de vorbă prin radio.

La punctul următor al programului se, executa restituirea bagajelor. După cum se arăta în prospect, fiecare pasager beneficia de dispariția unui colet (gea-
mantan, sac de voiaj, balot sau pachet), avînd dreptul să petreacă cîteva ore plăcute la biroul de reclamați!. Aici toate demersurile erau gratuite, întrucît valizele pierdute nu se restituiau, chiar dacă, dintr-o întîmplare, dumneavoastră personal le-ați fi identificat în magazia de bagaje. Odată aceste mici formalități îndeplinite, pasagerii puteau părăsi aeroportul în grupuri sau individual, cu taxiul sau pe jos. Cel mai indicat era pe jos. Cu taxiul sau cu alte mijloace de transport se putea pierde ocazia unică de a intra în conflict cu poliția locală, o instituție plină de pitoresc și solicitudine. Conflictul se producea, de regulă, pe două căi. *Direct,* prin încălcarea normelor de circulație pietonală cu prilejul traversării străzii (situație practic inevitabilă), sau *indirect,* cînd, mai curînd sau mai tîrziu, te adresai celui mai apropiat post de poliție (guardas civil) reclamînd că ți s-a furat aparatul fotografic. în acest din urmă caz, veți fi amendat pe loc cu 100 de candelari (în mod abuziv se schimbă 5 dolari pe un candelar) pentru insinuări di- famatorii la adresa cinstei și ospitalității localnicilor (un polițist, mai presus de orice îndoială, va declara că a observat încă de la aeroport că dv. nici nu ați avut aparat fotografic pentru că, în caz contrar, vi l-ar fi confiscat pe motiv că pe pista civilă aterizează și avioane militare etc.). în caz că refuzați să plătiți — sau motivați prin lipsa de devize — conform unei proceduri de urgență, veți fi condamnat la trei zile închisoare. Prospectul recomandă călduros această din urmă soluție, asigurîndu-i pe turiști că, în fond, nu e o mare deosebire în ce privește condițiile de cazare, pușcăria avînd chiar o priveliște mai frumoasă decît hotelul *Stînca de aur* din centrul orașului.

Mai departe ni se recomanda să asistăm la schimbarea gărzii de la palatul dictatorului. O oră mai tîrziu avea lo
cși schimbarea dictatorului printr-o lovitură de stat militară. (Era precizat și programul exact al schimbărilor, sub rezerva unor modificări de ultimă oră). în așteptarea spectacolului, se puteau servi crenvurști calzi aduși de pe vechiul continent din patria cren- vurștilor și bere locală fabricată sub licență. Turiștii erau de asemenea informați că la chioșcul de la colțul palatului se găseau cărți poștale ilustrate și diapozitive înfățișînd diferite lovituri de stat, executate în laboratoarele familiei actualului dictator,

care a fost de trei ori expulzat pentru merite excepționale și readus la putere la cererea mătușii sale măritată de ochii lumii financiare cu un bancher nord-american decedat. Programul era foarte distractiv. Cine dorea putea să-1 urmărească la televizor, întreaga situație fiind preluată și difuzată prin satelit. Turiștii erau rugați să nu stea pe traiectoria armelor automate pentru a nu produce tulburări în buna desfășurare a schimbului de focuri.

La plecare, primarul orașului îi însoțea pe oaspeți la aeroport, le ura drum bun, în timp ce o mică fanfară militară alcătuită din creole cu fustițe scurte cînta un marș vesel.

...Cum vroiam să mai cer unele lămuriri suplimentare, m-am dus din nou la ghișeu. Mi-am ales zîm- betul meu cel mai atrăgător și m-am adresat încîn- tătoarei fete de dincolo de cristal. în loc de răspuns, mi-a indicat un panou pe care am citit scris în spaniola candelabreză că funcționarii nu au voie să întrețină conversații cu persoane străine de alte convingeri. Am ridicat din umeri, n-aveam ce face, nu mi-am ascuns niciodată convingerile

.Poligloții

Trăim în epoca marilor explozii. Explozia informațională, explozia demografică, explozia tehnico-știin- țifică. Explozia turistică. *Dacă e marți, e Belgia,* dar dacă e miercuri poate fi orice. Pe turiști îi recunoști imediat. Au un aer străin. Cămașă înfloratâ, pantaloni călcați în picioare, cu o etichetă pe partea cea mai vizibilă, reproducînd, la scară internațională, cea mai mică bancnotă de largă circulație. Ii întîlnești peste tot unde-i mină setea de cunoaștere sau setea pur și simplu. Stau la hotel sau la motel, stau cocoțați pe scăunele înalte ca la rampa unei scene, cu fața la de-

cor. Și ce decor ! în fața unui asemenea decor, limbile se dezleagă lesne și amicițiile se leagă și mai lesne. Ca în cazul celor doi. Se privesc, se cîntăresc cu ochi de experți apoi, neștiind cu ce fel de „parlez- vous fransais" au de-a face, ridică paharul și se prezintă :

— Martini...

— Cinzano...

— Prozit ! spune primul, din care se înțelege că-i pare bine de cunoștință.

— Cinzano Bianco ? întreabă al doilea, curios să știe dacă celălalt e pentru prima oară pe aceste meleaguri.

— Bianco, îi confirmă noua cunoștință.

— Cinzano, Cinzano... Casa Martini e Rossi ?

Cu alte cuvinte, „ați venit cu mașina sau cu trenul ?“ Nu, n-a venit nici cu mașina nici cu trenul. A venit cu avionul. Dar cum naiba se zice *avion* în limba celuilalt, care, de fapt, nici nu știe ce naiba e. Va fi explicit și implicit :

— Torino.

în fond, e simplu : dacă după mașină și tren urmează avion, după *Martini e Rossi,* urmează *Torino.* Oricine a luat măcar o dată un aperitiv, o știe foarte bine. Să-1 întrebe cum se acomodează aici la intersecția acestor paralele :

— Fernet Stock ?

— Black and White, spune omul pe deplin satisfăcut.

Discuția devine tot mai însuflețită.

— Du bon, du bon, Dubonnet !

Ideea asta o înțelege oricine. Cu o condiție :

— Florio.

Și în felul acesta schimbă opinii despre muzeele de artă, despre statuile orașului, despre varietățile d

eflori din grădinile publice și farmecul tinerelor fete de pe magistralele orașului.

— Crema Marsala !

Ce să mai vorbim !

— Mastica Hio !

Sigur, gusturile nu se discută :

— Hennessy...

De ce nu ? Se discută :

— Courvoisier.

Bine, bine, dar...

— White horse ?
Categoric !
— Chianti.
Și pe urmă mai sînt acele situații *Pernod,* fără să mai vorbim de *Lagrima Cristi.* Cine nu știe că *Tokay* și *Porto,* în condiții de *Beaujolais,* te pot pune într-o dilemă *Cordon Rouge ?*
în fine, de la caz la caz ! De fapt, ar cam fi timpul să mergem :
— Pinot gris ? întreabă primul.
— Murfatlar, răspunde cel de al doilea.
Primul face ochii mari. Nu-i vine să creadă și repetă magnetizat :
— Murfatlar ?
Evident ! Ce e de mirare ? Doar e limpede ca lumina zilei ! Spune, ridicînd din umeri :
— Murfatlar, Drăgășani, Odobești, Dealul mare.
Cel de-al doilea strînge convulsiv buzele. Apoi vorbește de parcă i-ar lipsi aerul :
— Ce n-ai spus așa, omule, de la început ? Mai schimbam și noi o vorbă...
Apoi fiecare face plata și pleacă fără să-și mai acorde nici o atenție. Nu mai au despre ce discuta
.Orașele mele
în zilele noastre este aproape imposibil să mai povestești ceva interesant dintr-o mai lungă călătorie turistică. Toată lumea știe că Venus din Milo nu are mîini, că Victoria de la Samothrace n-are cap sau că Gioconda are un zîmbet misterios. De aceea, în căutarea unui repertoriu turistic propriu, am ajuns la ideea „orașelor specializate'[1], despre care îmi face o deosebită plăcere să vorbesc și, după cum vă veți da seama, nimeni nu mă întrerupe, nimeni nu mă completează și, după ce îmi închei impresiile, în cameră domnește multă vreme încă o tăcere adîncă, meditativă. Iată una dintre aceste povestiri dedicate capitalei filmului :
„Mă întrebați pe unde am mai hoinărit în ultima vreme ? Ei, bine, poate n-o să mă credeți, dar am fost la Hollywood. Da, exact acel oraș în care s-au făcut toate filmele americane pe care le-ați văzut de cînd mergeți la cinematograf. E un oraș ca toate orașele, dacă mă pot exprima așa. Sigur, are unele particularități, dar de care nu-ți poți da seama decît la fața locului. Așa, de pildă, unele case nu au decît fațade, fiind folosite numai ca decor. Uneori chiar este destul de ciudat să te trezești după un colț de stradă cu o priveliște abruptă a Munților Stîncoși cu vîrfurile acoperite de zăpadă. De fapt, o pînză pic-
tată, exact așa cum am văzut-o de atîtea ori în filmele cu cow-boys. Dar să trec peste aceste lucruri firești într-un oraș care nu e decît un imens platou de filmare. Gîndiți-vă însă cît am fost de impresionat cînd, în momentul în care ieșeam din gară, cine credeți că mi-a ieșit drept în față ? N-o să ghiciți ! Ei bine, John Wayne în persoană 1 Era călare pe un murg de toată frumusețea. (Nu, n-avea pistol, dar încolo era exact așa cum îl știți). Evident, nu pe mine venise să mă primească, dar asta chiar nu mai are nici

o importanții. Fac doi pași pe strada care pornește de la gară (mă gîndeam să caut un hotel ceva mai convenabil) și, ce credeți, pe cine văd mîncînd floricele ? Raquel Welsh ! Superbă femeie 1 Sigur, în film arată așa cum știți, dar văzută de aproape, te simți pur și simplu electrizat...
Povestirea curge mai departe cu mare ușurință. Dacă la un moment dat o întîlnesc pe Sophia Loren sau pe Alain Delon, chestiunea asta nu mă încurcă deloc, pentru că, de bună seamă, ei au făcut nu o dată film la Hollywood. Pînă aici însă lucrurile păreau perfect credibile și vedeam că treptat cei care mă ascultă încep să se aclimatizeze cu astfel de impresii.
— La un moment dat însă, mi s-a cam făcut foame, cînd am descoperit o firmă pe care scria *Pizzeria italiana.* Am intrat și cine credeți că servea la tejghea ? Ei, bine, chiar patronul localului, Marcelo Mastroiani ! Nu, n-a renunțat la film, dar pentru că afacerile nu sînt sigure, băiatul a intrat într-o combinație care merge în orice conjunctură. Pe urmă am aflat că nu e singurul care se ocupă cu asemenea „filmări combinate[1]'. Dean Martin posedă un bar, Franck Sinatra are săli de joc ! Și dacă vrei să bei o cafea turcească veritabilă, trebuie să te duci numai la cafeneaua „La Zorba Grecul", pe care o ține... acum cred că ați ghicit, Anthony Quinn...

Dacă între cei care mă ascultă cu interes și admirație se află și vreo persoană căreia vreau să-i produc o impresie deosebită, mai adaug și faptul că înainte de plecare am fost atacat de o bandă de gangsteri și jefuit, dar în cele din urmă toate bunurile personale mi-au fost restituite cu scuze și mulțumiri, întrucît participasem la o filmare pe stradă...

Un oraș aflat la o mică distanță, chiar și geografică, de Hollywood, este capitala jocurilor, Las Vegas ! (O, ce păcat, cînd am fost cu nu l-am mai prins pe excelentul Elvis Presley...) Din cîte am observat, cel mai mult le place celor care mă ascultă povestea cu dolarul găsit... Cum, dumneavoastră nu v-am spus-o ? Da, treceam pe lingă celebrele săli de jocuri deschise și închise, și evident nici nu-mi propuneam să intru, cînd, ce să vezi ? ! Chiar lîngă treptele de la intrare, o hîrtiuță mică verde : un dolar ! L-am ridicat și mi-am zis (cine putea proceda altfel ?) ăsta-i norocul meu, trebuie să mi-1 încerc, orice-ar fi. Am intrat, am mizat la prima masă și am cîștigat 10 dolari ! A fost formidabil ! Am jucat din nou ! Și iar am cîștigat. Apoi am pierdut... Apoi iar m-am refăcut... Inutil, după vreo două ore nu mai aveam un sfanț ! Am ieșit transpirat, transportat, îmi reproșam că așa sînt eu, că nu știu niciodată să mă opresc la timp... De ce nu m-am retras cînd aveam în mînă aproape 120 de dolari ? (exact 3 perechi de pantofi din import). Afară, aerul tare al nopții m-a readus pe pămînt. Cînd coboram treptele, am observat cum un domn între două vîrste se apleca — încercînd să facă mișcarea cît mai firească — și ridica de jos un dolar !

Dar nu toată lumea e interesată de filme. Cît despre jocuri de noroc, ce să mai vorbim ! Cei mai mulți consideră că am meritat din plin pedeapsa ce mi s-a administrat. Ei, bine, pentru acești seniori ai preocupărilor intelectuale am impresiile de neșters, care mi-au rămas din (Elveția sau Suedia ? nu-mi mai amintesc cu precizie...) acel memorabil oraș atomic. Cum ieși din gară, ceea ce te frapează este imensa construcție (nu, nu a banalei catedrale gotice din secolul XIII !) a acceleratorului de particule. Dealtfel și străzile au niște nume foarte comice : Strada Me

-zonului Miu, Piața Efectului Tamm, Fundătura Cuantică ctc. Hotelul central se numește „Niels Bohr Pa- lace“, o foarte cochetă cafenea la care se întîlnesc celebrițățile științei, poartă numele lui Ampere. Ce m-a impresionat cel mai mult în acest oraș ? Poate cel mai mult m-au impresionat laboratoarele în care savanții încercau să întoarcă ciclurile în acord cu noua stare de lucruri. De exemplu, într-o secție ultramodernă se extrăgea petrolul din icrele negre artificiale, într-o altă secție se scotea curentul electric din oțel (metoda oferea un dublu avantaj : se recupera energia, iar oțelul se descompunea în fier, carbon și oxigen, materii prime devenite deficitare).

Da, călătoriile sînt deosebit de instructive. Din păcate, mult prea multă lume nu observă decît că Venus din Milo n-are mîini, Victoria de la Samothrace n-are cap, cit despre Gioconda... Ei, bine, dacă ați vedea zîmbotul acela misterios..

.Viziunea lui Polynthronos[1]

Polynthronos se trezi cu o groaznică durere-n țeastă după cheful năpraznic care durase, încheiate, două săptămîni. într-adevăr, întocmai după cum îi prezisese oracolul, îl învinsese pe Cimothetos, tiranul din Halicarnas, unul din nevolnicii urmași ai marelui Mausol și al soției sale, Arthemisia, care-și urmase soțul la tiranie. Pleiada de tirani slabi și fără vlagă, care se succedaseră, era o adevărată rușine pentru frumoasa Mare Egee cu atîtea țărmuri înfloritoare și insule pline de farmec. învingătorul luase o pradă bogată în aur și argint, obiecte de podoabă și de cult, femei, turme de vite, amfore cu vin de stafide și smochine, fără a mai pune la socoteală că găsise la fața locului dovezile trădării lui Cimothetos. Căci acesta fusese aliatul său, dar, sprijinit de satrapul Artaxerne, avusese de gînd să cucerească insula Telus pentru a-1 institui aici *tagos* pe unul din nepoții lui. (Ce-i drept, avea vreo cincizeci de nepoți, casă grea, căci nu erau atîtea insule grecești pentru a-i căpătui pe toți.) în sfîrșit, totul se terminase cu bine, inclusiv ceremoniile dionysiace care îl cam obosiseră totuși. (Nu mai era nici Polynthronos la prima tinerețe, deși dorea să-și țină rangul în putere.)

Aruncînd o privire spre soare și văzînd că acesta se ridicase pe cer de două sulițe și trei săgeți, Po- lynthronos bătu din palme. Deîndată se iviră *strategul* (nu i s-a păstrat numele), *scribul* (numele acestuia s-a dovedit ulterior un fals medieval), alte fețe alese, sclavi, sclave (aducînd apă cu mirodenii pentru spălat și poame pentru gustarea

1 Traducere liberă dintr-un text pierdut (n.a.).

de dimineață) și o delegație de mercenari plătiți să-i facă urările de cuviință. Veniseră cu toții să afle vrerea iubitului lor tiran.

— Voi sfetnici ți fruntași ai țării mele luați aminte tot ce vă voi spune să știți care mi-e voia și porunca,

li se adresă el. Se exprima ușoi' în hexametri, dar îi cam plăcea să împrumute de la Homer (vezi *Odiseea,* Cîntul VIII), crezînd că-i singurul care-1 știe atît de bine pe dinafară. (Dacă nu s-ar fi făcut tiran, ar fi ajuns actor de frunte, așa cum îi spusese nu o dată chiar Aristofan.) Și Polynthronos le istorisi că Apolon însuși i se arătase și-i vorbise — căci ce altceva e vinul, dacă nu soarele adunat în struguri — spunîn- du-i ce are de făcut și de înfăptuit. Ceru, dar, să vină *arhitectul, sculptorii* și *epigrafiștii,* precum și ceilalți specialiști, și cînd aceștia se înfățișară (dealtfel așteptau pe-aproape sperînd să fie chemați), le vorbi fără să se mai încurce în ritmuri, picioare și cezuri (pentru asta, la urma urmei îl plătea pe scrib) :

— Sîntem în anul 370 î.e.l. *(înaintea erei lor,* n.a.). Timpul trece repede și nu ne este deloc indiferent ce vor spune cei de după noi despre cei vechi. Să trecem deîndată la treabă, căci Cronos nu ne-așteaptă. Strălucitorul Apolon m-a asigurat că insula noastră, Telus, va fi numită peste veacuri „Perla Mediteranei“ și va fi socotită o frîntură de Olimp în care merită să-ți risipești talanții, sesterții, piaștrii sau tetra- drahmele, căci odată ajuns aici, te simți egalul zeilor.

Apoi Polynthronos își înfățișă planurile. Mai întîi și mai întîi, palatul său care, trebuia s-o recunoască *arhitectul,* nu era decît o copie nereușită a neegalatului palat din Cnosos.

— Să facem altul nu e timp căci, leneși cum vă știu, nu-1 isprăviți mai repede de două generații. De aceea, vom face din clădirea ce-o avem ceea ce în viitor se va numi muzeu și n-are nici o legătură cu cuvîntul nostru *museion,* din care de bună seamă se trage totuși. (Pentru amănunte, vezi literatura de specialitate, n.a.).

Adică — le explică pe îndelete tagosul cetății — vor aduce în palatul său tot ce se află mai de preț pe insulă : aurării, vase, arme, opere de artă, statui — mai mici, mai mari, ba chiar și cioburi și frînturi care se vor bucura de mare interes și prețuire.

— Și aș mai vrea să aduceți bucata de perete pic- tată-n frescă, avînd pe ea chipul acela de fecioară cu părul pieptănat cam șui ce va purta numele de Pariziana, după cel al unui oraș care la rîndul său se va numi așa după numele lui Paris, feciorul lui Priam, bătrînul rege al Troiei...

Unul dintre sculptori, ce se îndeletnicea și cu pictura, ridică din umeri (dar fără să se vadă). Chipul pe care Polynthronos îl dorea era și el o copie tîrzie al celui descoperit în palatul de la Cnosos și care data de pe la 1500, dar, dacă i-ar fi spus-o, tiranul i-ar fi tăiat nu numai simbria, ci și capul, devreme ce tot n-avea nimic în el !

Apoi, le spuse Polynthronos, vroia ca străzile înguste din cetate să fie pietruite cu bolovani, să aibă scurgere pe lături, ca cei ce or să vină să se minuneze cît de civilizați am fost noi ăștia primitivii din vechime. Mai hotărî să facă-n centru chiar și un teatru în aer liber în care se vor juca piesele lui Sophocles
și Euripides (și el, de timpul i-o va îngădui, va scrie o piesă, două...).

—■ în fața teatrului, lăsați terenul liber, căci acolo se va ridica un han cu multe caturi pentru drumeții ce se vor abate în drumul lor pe-aici...

Mai porunci ca pe la capete de stradă să ridice pavilioane în care să se vîndă statuete de Tanagra (aduse din Boetia sau făcute calde în fața celor dornici să le cumpere ca amintire, asemeni celor ce se vor petrece în insula romană de lîngă pămînturile veneților, Murano, cu fibule și alte minunății su- flate-n sticlă).

Se-nsufleți se Polynthronos peste fire, de parcă și acuma prin gura lui vorbea Apolon însuși și cum acesta își urmase drumul lui solar pe ape și tagosul cetății se gîndi la mare.

— Acolo, printre stîncile ce-nchid un golf ferit de mînia lui Poseidon, vom ridica un templu lui Arte- mis. Căci pentru golful ăsta va fi pămîntul nostru Telus plin de faimă. Aici, în clima noastră dulce, ve- ni-vor cei ce vor veni, ca albul palid al pielii lor să-l schimbe-n bronzul atleților, așa cum îi vedem în statuetele numite *kuros.* Aici vor sta la soare întocmai cum i-a adus pe lume maica, chiar fără frunzele de viță pe care le vor prinde doar pe unele statui. Iar pe apele egeene vor sălta ușoare bărci cu pînze în care va sufla rîzînd Eol...

Și, poate, multe-ar fi avut să spună încă Polynthronos, dar la intrarea în palat se stîrni o oarecare zarvă. Un sol veni în fugă fără răsuflare și-i căzu în față ca și mut.

— Vorbește, ce e ? Ne-atacă iară atenienii ?
— Trădare, gemu abia, trimisul prăvălit. Oracolul... oracolul... a vorbit din nou, mărite..
.— Și ce-a mai prorocit, hai spune !
Stăteau cu toții, cu inima pierită, așteptînd s-audă de-i vorba iară de un război troian...
— A spus nebuna... (era de serviciu o *pitie* adusă acolo tocmai de la Delfi unde urmase școala celebrei profetese) că te ostenești zadarnic să întocmești vreo faimă tiraniei tale căci toate cîte sînt de preț aici vor fi cărate fără milă de seminții de care nici nu știm acum că sînt, ca francii sau britanii, nemaivorbind de lacomii vecini romani care vor veni aici de-a gata să ducă podoabe pentru locurile lor cu care se vor lăuda ca mîine.
— Dar Telus, „Perla Mediteranei", așa cum însuși Apolon mi-a prezis ?!!
— Iertare... e doar o amăgire (așa a zis nebuna, dar s-a adeverit întocmai). O cursă, două cu trireme lenește, la sfîrșit de săptămînă.
Dar Polynthronos nu era bărbatul care să se lase-nvins de soartă. îl trase de o parte pe scrib și-i spuse:
— Să scrii pe undeva în lutul ars sau pe vreo piele că și cetatea noastră ar putea fi locul în care a văzut lumina zilei măritul orb Homer. Un zvon, atît, nimica sigur. La urma urmei, la cinci cetăți, care se ceartă, una mai mult e o nimica toată. Iar versul : *Ascultă Ulise cum clin ape sirenele îl cheamă* aici l-a scris de bună seamă
!Week-end în familie
Duminica asta n-am plecat nicăieri. Uneori e plăcut să petreci ziua liberă în familie. Mai pui mina pe-un ciocan, mai citești o carte sau, pur și simplu, lenevești. Sau te ocupi de educația lui Pe trișor. Ce face. Petrișor ? Mestecă o bomboană de gumă (ce să-i faci, chiar și bomboanele se modernizează) și citește o carte de povești. La un moment dat, se oprește la o frază care-1 pune pe gînduri:. „în cuibul ei de pe

acoperiș, barza stătea într-un picior..." în- tr-adevăr, de ce stă barza într-un picior ? Interesant. la. să-1 întrebe el pe tata. Tata e acasă. Și-a luat niște lucrări de la birou și bate la mașină.
— Tată, începe el tră- gînd din gură guma de mestecat.
Tatăl calculează ceva și nu-i răspunde. Pe- trișor insistă :
,— Tăticule...
— Mmmm?
— Vreau să te întreb ceva...
— întreabă...
— De ce stă barza într-un picior ?
Tatăl ridică ochii de pe foaia de hîrtie.
— Poftim ?
— De-ce-stă-barza-ntr-un-picior ?
Tatăl zîmbește. Are spirit de observație, puștiul. Din păcate, el are ceva de lucru. îi răspunde conti- nuînd să bată :
— Probabil că nu vrea să le obosească pe amîn- două.
— Păi atunci, de ce nu se culcă ?
Petrișor mestecă înverșunat bomboana și așteaptă răspunsul.
— Păi, atunci de ce nu se culcă ? repetă mecanic tatăl, apoi se oprește brusc : „Adevărat. De ce nu se culcă ?“ Copiii ăștia pun niște întrebări !
— Hai, lasă-mă că am de lucru. Du-te la maică-ta, poate știe ea... Leonoro, ia vezi că are fi-tu o întrebare !
Petrișor îi aruncă o privire malițioasă și iese din odaie mestecînd flegmatic guma-fără-de-sfîrșit. O găsește pe maică-sa sub mască. în fiecare zi își pune pe față tot felul de ierburi și gălbenușuri de ouă. Lui Petrișor îi vine să rîdă. Maică-sa seamănă acum cu un indian piele-roșie.
— Mămico, de ce stă barza într-un picior ?
Mama îi răspunde cu gura deschisă :
— Poa’e s-a lo’it la celălalt...
— Și cînd nu se lovește, tot într-un picior stă 1 ripostează Petrișor.

Prin ușa deschisă, mama comunică cu soțul :

— Așa e ! A'e d'eptate băiatul. Tu ce 'ici, 'ănică ?

_ Să întrebe și el pe taică-su mare că eu am treabă. Nu mai termin niciodată cu scrisorile astea. ,,Cu stimă..."

Mama își cercetează tactil integritatea măștii și-i face semn băiatului să-1 caute pe bătrîn. Petrișor se amuză dinainte, știe el de ce...

— Bunicule, de ce stă barza într-un picior ?

— De ce stă varza în ulcior ?

Bunicul nu aude bine, dar și vorbește greu. Nu din pricina dinților. îi are pe toți, dar ține zdravăn cu ei o pipă veche și arsă. Petrișor flutură brațele și ridică un picior. Repetă tare :

— Bunicule, de ce stă barza într-un picior ?

— C-așa e fe'ul ei, strecoară bunicul între două pufăituri din lulea. Din moși-strămoși, tot într-un picior stă !

Din camera alăturată, Leonora n-a pierdut nici un cuvînt.

— Mersi, papa ! Asta puteam să-i spunem și noi. Nu-i așa, Fănică ?

Fănică e un ginere cu fair-play :

— Așa e. Dar tu știi că e bătrîn și nu aude bine.

— Tocmai d-aia că-s bătrîn ! S-o întrebe și el pe șoră-sa că-i studentă ! mormăi bunicul.

— Natalițoo, ia vezi că vrea băiatul să te întrebe ceva, strigă mama.

Petrișor pleacă sărind într-un picior și „fîlfîind" din ,,aripi". în bucătărie, Natalița își bea ceaiul cu obiceiul acela prost de a ține lingurița în gură.

— Nataliț0, de ce stă barza într-un picior ?

— Mmmm ? Unde-ai citit tu asta ?

— Aici în carte. Uite, „barza stătea într-un picior"...

— Citește *fraja* de la cap, să-mi dau seama...

Petrișor știe fraza pe dinafară, dar o citește răspicat ca să-i dea greutate.

— „în cuibul ei de pe acoperiș, barza stătea într-un picior". Natalița se luminează la chip :

— Probabil că era cuibul mic și n-avea loc decît pentru un picior...

Bunicul n-aude decît ce nu-i convine.

— Hă ! Hă ! Și mai jice că-i studentă ! Păi, eu cînd eram student, nu mă încurcam la întrebări așa ușoare. Clatină din cap și-și scutură pipa pe podea.

Natalița nu are nici o considerație pentru bătrîni. E și nervoasă :

— Ei, n-are decît să-1 întrebe pe unchiu-său, că dumnealui toată ziua citește.

Tatălui nu i-e indiferent cum se răspunde la întrebările fiului său și urmărește de departe *procesul cunoașterii.*

— Auzi, cumnate, vezi ce vrea nepotu-tău... Că are o întrebare... Nu te supăra, zău, dar eu am de terminat o lucrare, că de aceea nici nu m-am dus la birou...

Petrișor e un băiat ascultător. Știe că dacă mesteci gumă, nu-ți pierzi cumpătul în nici o împrejurare. Mestecă.

— Unchiule, de ce stă barza într-un picior ?

Unchiul citește, dar citește numai noaptea. Cască îndelung.

—■ Păi, dacă stă în două, adoarmee !

— Ei, bravo, Mișule ! L-ai lămurit bușteau, face Leonora. Ce zici, Fănică ?

— Ce să zic ? Frate-tău, deh ! El n-are copii ! Ce-i pasă ? Și nici la întreținere nu dă nimic...

Mișu nu e omul să se supere :

— Să întrebe și el pe frate-su, că doar acuș își dă maturitatea.

Chiar ! George unde-i ? E clar : își pregătește maturitatea bărbierind un puf abia mijit sub nas. E plin cu spumă de ras...

— George, de ce stă barza-ntr-un picior ?

— Nu-nțelegi ? Dacă-1 ridică și pe celălalt, cade-n cioc. Și... roiu... nu vezi că-s ocupat ?

— De ce rîzi de copil, George ? Ești băiat mare, da'acu' te iau de urechi, intervine tatăl, pedagog imparțial.

George se ia singur de ureche ca să tragă cu briciul:

— Ia mai citește, măi, o dată ! Dar citește-o toată, pînă la cap.

Petrișor împinge guma cu limba în cerul gurii și citește :

— ,,în cuibul ei de pe acoperiș, barza stătea într-un picior, hrănindu-și puii cu grijă".

— Atunci, de ce ne mai întrebi pe noi ? Nu vezi că scrie clar ? De ce stă într-un picior ? Ca să-și hrănească puii cu grijă !

— Așa se întîmplă dacă nu citește cu atenție, face mama.

— Copiii din ziua de aji ! pufăie bunicul din pipă. Auji, școrie în carte și el tot mereu „de ce, de ne-ce“ !

— V-am spus eu că ăsta micu’ nu-i atent ! Uite, avea și poză ! se enervează Natalița, clămpănind cu linguriță în gură.

— Măi, măi, dar căscat mai ești, nepoate. Păi, cînd o să fii mare, o să dormi în cizme, cască sonor unchiul Mișu. [1]

La mijloc, Petrișor întoarce capul în toate direcțiile. Apoi :

— Eu tot n-am înțeles de ce stă barza...

Dar nu apucă să termine. Taică-său a răsărit în fața lui. Nu, nu-1 ia de urechi. Asta, nu ! în fond, copilul nu e numai un rezultat ereditar, ci și unul so

-cial. Școala, pionieria, cîte și mai cîte. Dar ! Dar toate au o limită. Limita răbdării sale.

— Ești neatent și încăpățînat. Și mai scoate naibii guma aia din gură cînd vorbești, că de aceea nu înțelegi nimic !

— Numai tu ești vinovat ! sare Leonora. Te-ai încăpățînat să stăm acasă. Dacă plecam la iarbă verde cu mașina, aveam liniște și mai vedea și ăsta micu’ cum arată o barză !Lecția de conducere

E o frumoasă zi de primăvară. O zi plină de bucurii pentru această persoană blondă încîntătoare care visa de atîta vreme să se vadă la volan. Și iată, instructorul, personajul atît de amabil și atît de răbdător rostește mult așteptatele cuvinte :

— Și acum, după ce v-ați însușit primele noțiuni teoretice, e momentul să trecem și la practică... Vă rog să vă așezați la volan.

— învățăm pe taxiul ăsta ? Nu e cam vechi ?

— E foarte bun. Mai ales pentru nivelul dumneavoastră...

— Dacă vreți să știți, vărul meu, Nelu, are o mașină cu o marcă de tigru... sau așa ceva. M-am și fotografiat în ea...

— Tigru ? Poate Jaguar...

— Exact ! Știți, eu n-am fost prea tare la zoologie...

Instructorul zîmbește. Amabilitatea este o calitate pedagogică fundamentală. Totuși, ar fi cazul să înceapă...

— Așadar, ce faceți mai întîi ?

— Mai întîi mă uit în oglindă...

— Hm, da, mă rog, e util. Și pentru ce faceți acest lucru ?

— Cum, pentru ce ? Dar e limpede, ca să-mi aranjez părul...

— Nu, nu pentru asta ! Asta faceți cu oglinda de acasă. Vă uitați în oglinda retrovizoare ca să vă asigurați o bună vizibilitate prin geamul din spate... Bun, mai departe...

Eleva duce un deget la buze și recapitulează școlărește :

— Da, trebuie să pun piciorul drept pe ambreiaj și piciorul stîng pe frînă...

Instructorul oftează :

— O să vă vină cam greu să conduceți cu picioarele încrucișate. încercați normal, piciorul stîng pe ambreiaj și piciorul drept pe frînă. Am spus pe frînă, nu pe *accelerator !*

Eleva e ascultătoare :

— Acum e bine ?

— E bine.

— Atunci de ce nu pornește ?

Instructorul o privește cu curiozitate. Eleva tresare :

— Vai, ce distrată sînt! Cheia de contact.

— Perfect, porniți.

Dar motorul nu pornește.

— Ei, de ce nu porniți ?

— Nu mi-ați spus dumneavoastră la teorie să nu iau niciodată mîinile de pe

volan ? Eu nu am trei mîini !

— Nu vă trebuie, spune instructorul perfect calm, întoarceți cheia cu mina dreaptă...

Eleva se execută.

— Și acum, ce fac ?

— Chiar asta vroiam să vă întreb și eu...

— A, da! Trebuie să pun schimbătorul de viteză în viteza întîi...

— Și înainte de asta ?

Și doar a fost prevenită că instructorii ăștia mereu caută să te încurce...

— înainte de asta ? Există o viteză mai mică ca viteza întîi ?

Instructorul apasă pe pedala autorității.

— Nu, înainte de a manevra schimbătorul de viteză, trebuie să *de-bre-iați!* Să debreiați, nu să accelerați, pentru numele cui vreți dumneavoastră! Vă rog, nu mai apăsați pe frînă, e inutil, oricum stăm pe loc. Apăsați pe pedala stingă...

— A, da ! Acum e bine ?

— E bine.

' *— Atunci, de ce nu pornește ?

O clipă, instructorul are o mare îndoială cu privire la chemarea sa profesională. Și doar i se. oferise un post bine remunerat de tehnician la cooperativa Metal o-Casnica..

.— Dumneavoastră ce credeți ? încearcă el să se convingă că fata are un anume farmec.

— A, știu ! Trebuie să dau drumul la ambreiaj !

— Da, dar ar mai trebui ceva...

— Să nu-mi spuneți, că știu : trebuie să accelerez treptat, să fac balansul...

— Ar mai trebui ceva...

— Să nu-mi spuneți, că știu : să dau drumul la radio ! Am văzut și-n filme...

—■ Lăsați radioul și filmul...

— A, da, să dau drumul la ventilator. Nu-i așa că azi e foarte cald ?

— într-adevăr, e tot mai cald. Dar lăsați ventilatorul.

— Să claxonez !

— Claxonatul e interzis.

Adevărat. Atunci chiar că nu mai știe de ce nu pornește... Instructorul oftează din nou, binevoitor. (Cine îi telefonase pentru eleva asta ? Trebuia să-și amintească...)

— Așadar, ce trebuie să faceți înainte de toate ? Dacă ați debreiat, dacă ați pus schimbătorul în viteza întîi, dacă ați accelerat, de ce nu pornește ? Mai aveți de făcut ceva la pornirea de pe loc. Ceva care e lîngă schimbătorul de viteză, ceva foarte la *în-de-mină !*

—— *Mină* ați spus ? A, da, știu ! Cum nu m-am gîn- dit ! Să-mi pun mănușile

!Aer intelectual

Cele mai plăcute sînt cabinetele de consultație ale medicilor oftalmologi. Nu tu masă de investigație, care seamănă cu o instalație medievală de-spus-tot, nu tu scaun electric ca la dentist, unde-ai spune tot dacă nu te-ar ține cu gura deschisă. Nu trebuie să te dezbraci, nu trebuie să te apleci, nu trebuie să spui 33. Nu. Trebuie doar să te uiți țintă în ochii medicului, iar el se uită țintă în ochii tăi. Eu chiar îmi aduc aminte că odată oftalmologul la care fusesem repartizat avea niște ochi mari, negri, minunați, încît mă fîstîcisem de tot și nu mai știam pentru ce boală

venisem. La plecare, din toată rețeta reținusem doar parafa : *dr. Mioara Vasilescu.* De aceea, oamenii se duc cu mare tragere de inimă, la oftalmolog. Alexandru Alexandru — nici el nu știa

cu exactitate care e numele și care prenumele — s-a și el cu mare plăcere să-și facă un consult oftalmologie, mai ales că spera să dobîndească pe această calo o nouă înfățișare, care să-i dea un plus de greutate socială și profesională.

--Luați loc, vă rog, îl invită doctorul cu amabilitate. Și acum, spuneți-mi despre ce e vorba.

Alexandru Alexandru zîmbi, apoi mărturisi :

- - Aș dori să-mi iau și eu o pereche de ochelari. Știți, toată lumea poartă. îți dau, așa, un aer intelectual.

- - Hm, să vedem mai întîi dacă aveți nevoie...

- - De ce să nu am nevoie ? Văd că și dumneavoastră, care sînteți doctor, tot purtați. Așa că din punctul meu de vedere...

- - O să ne convingem imediat care este punctul dumneavoastră de vedere, îl întrerupse medicul.

- - Cum o să vă convingeți ?

Pacientul se uită în jur neliniștit.

— Foarte simplu. O să facem un examen. O să vă arăt niște litere și dumneavoastră o să-mi spuneți ce litere sînt.

Alexandru Alexandru se decontractă. Nici o pri- mej die. Ba și spuse, e drept, fără să insiste :

-—- Cum vă închipuiți... Eu am luat bacalaureatul cu 8,50. într-o sesiune specială la Găești...

-—■ Nu-mi închipui nimic, spuse doctorul. Ați venit la mine să vă verific vederea, nu-i așa ? Atunci am să vă rog să faceți ce spun eu.

- - Bineînțeles, bineînțeles. Aici dumneavoastră sînteți șef.

Ținea să-i rămînă agreabil.

— Fiți atent ! Aici pe perete am un panou. îl vedeți ?

— Cum să nu ! L-am văzut de cum arn intrat. Eî
foarte frumos.

Doctorul făcu un gest ca pentru a alunga o muscă :

— Pe mine nu mă interesează daca-1 găsiți frumos. Mă interesează să-mi spuneți ce litera este asta
de aici.

Și o atinse cu un băț lung ca un tac de biliard.

— Din punctul meu de vedere este *A.* Vreau să spun A mare de tipar.

Doctorul alungă o altă muscă :

— Eu nu vă întreb dacă din punctul dumneavoastră de vedere e *A.* Vă întreb doar atît : ce literă este ?

— Și nu e A ? întrebă Alexandru Alexandru nedumerit.

— Ba da. Și asta de aici ?

îi indică o altă literă de pe un rînd mai jos.

— E mai mică decît litera de sus, spuse pacientul.

— Da, e mai mică. Ce literă este ?

Alexandru înghiți un nod, totuși ținu să precizeze :

— Din punctul meu de vedere e litera *B.*

De data aceasta, doctorul își pierdu vizibil răbdarea :

— Vă rog să nu mai insistați cu punctul dumneavoastră de vedere. E B și atît. Dar asta de aici, sări el cu bățul tocmai pe rîndul cel mai de jos.

— Aaaa, e mică de tot, dar eu o văd foarte clar. E *F.*

Medicul îl cercetă cu uimire :

— E extraordinar ! Vedeți cumva și ce scrie aici pe rama panoului ?

— Acolo unde e ștampila policlinicii ? Și numărul acela de telefon scris cu creion chimic : 27 14 32 *Florica*

*?***Uoctorul așează cu grijă bagheta pe birou. își aprinse fără grabă o țigară încercînd să-și stăpînească tremu- rui degetelor. Apoi spuse cu un oftat :**

— Sînteți într-adevăr formidabil ! Ați trecut examenul cu brio.

Alexandru Alexandru se ridică în picioare. Fața lui radia de fericire :

- - Vă mulțumesc, tovarășe doctor. în cazul acesta îmi dați ochelarii, nu-i așa ? Știți, ochelarii îți dau, așa, un aer intelectual...

55 _ Vmor la purtăto
rMărțișoare

Nu există sentiment mai reprobabil decît gelozia. Este de-a dreptul — să spun cuvîntul, deși e tare ---------- primitiv, să vezi în spatele celor mai banale, celor mai obișnuite gesturi și situații tot felul de mașinații și conspirații menite, chipurile, să profite de buna ta credință. Din cîte am constatat dintr-o investigație proprie, există doar două feluri de bărbați. Din prima categorie fac parte cei care

recunosc cu îndîrjire că sînt geloși :

— Ei, da, n-am nici un motiv, dar sînt gelos ! spun aceștia.

Din a doua categorie fac parte bărbații care, deși nu au nici un motiv, nu recunosc că sînt geloși. Mai există și o a treia categorie foarte restrînsă din care fac parte numai eu. Pur și simplu, eu nu cunosc acest cuvînt. în definitiv, poate trece drept gelozie simpla curiozitate de a primi un răspuns edificator la o întrebare normală ? Iată, de exemplu, la 1 martie mi-am întrebat soția cu tonul cel mai simplu :

— Poți să-mi spui și mie de la cine ai primit toate mărțișoarele alea ? Cred că ai pe puțin o duzină...

— Ei și tu, o duzină ! Dacă sînt vreo zece. Așa e obiceiul.

Ciudat. De ce nu-mi răspunde la întrebarea pusă ? Sînt nevoit să insist.

.— Da, obiceiul e frumos. Dar să luăm, de exemplu, pisoiul ăsta. De la cine îl ai ? • •

. - —• Nu-i așa' că-i drăguț ?. Au început să facă lucruri pline de fantezie. Un cap cu doi ochi mari verzi- de mărgea și o mustață de sîrmă;.;

- - Și de la cine ai spus că-1 ai ?

- - Pisoiul ?

' ---- Da, pisoiul, doar despre pisoi vorbeam !

-- De la Sanda. ,

-- Care Sanda ?

-- Sanda Cojocaru, secretara directorului. Nu-i așa că-i drăguț din partea ei ?

■ Și homarul ? . . , -.7 •

--Și homarul e foarte drăguț.

•— Nu, eu întrebam de la cine ai homarul ?

—— De la Mioara.

-- Care Mioara ?

Aflu că Mioara lucrează la contabilitate, că e foarte harnică și că face niște pulovere extraordinare. Nu, horn arul nu l-a făcut ea, dar are gust, știe să aleagă.

-- Și cărăbușul ? E de aur ?

■— Fii serios, cum o să fie de aur !

|— De la cine îl ai ?

i- De la Georgescu.

|— Aha !

-- Nici un „aha“, de. la Georgescu Eulampia. Noi însă îi spunem Georgescu, pentru că mai avem o fată pe care o cheamă Eulampia.

înțeleg că pot fi greșit înțeles și nu mai insist. Trec la alt mărțișor.

-- Asta e o păpușică ?

-- Nu, e un ursuleț. Nu e prea reușit, dar gestul contează.

-- Gestul cui ?

Gestul celui care ți-1 oferă

.— *Celui ?*

— Adică ce vrei să insinuezi ? . _ . .

Nu, nu vroiam să insinuez nimic. Fur și sii-npj„ întreb :

— Eram curios cine ți l-a dăruit.

— Manolica.

— Manolică ?

— Ce ai, dragă ? Am spus Manolica, diminutivul de la Manuela. Ce, n-o știi pe Manuela ? Doar ana fost la nunta ei anul trecut.

Da, într-adevăr, cum de uitasem ? în fond, ce importanță are, doar mai avea atîtea mărțișoare. De exemplu, sticluța aceea de parfum.

— De la cine e ?

— Hai că ești nostim. Păi asta e chiar sticluț-a pe care mi-ai adus-o tu.

A, nu ! Nu despre aceea era vorba. Eu întrebasem despre sticluța cealaltă cu parfum franțuzesc.

— A, asta ? ! Asta mi-a dat-o Angela. Are o soră stewardesă și ne-a dat la toate din birou cîte un eșantion fără valoare.

Renunț. Mă întreb însă contrariat de unde izvorăște curiozitatea asta ciudată de a cunoaște toate colegele soției mele și gusturile lor în materie de măr- țișoare

?Precocitate

E -ora 4 după-amiaza. Liniște și cald. Foarte cald. Deodată, în apartamentul de la etajul doi, în care locuiește familia Enache, răsună violent soneria.

— Ia vezi, dragă, cine e...

în pijama, cu ziarul în mînă, Enache somnolează în penumbra camerei cu storurile trase.

— Nu e nimeni, constată nevastă-sa, privind prin luneta ușii de la intrare.

— Cum nu e nimeni ? Tu nu auzi că sună ?

— O fi vreo pisică, spune nevasta cu seriozitatea cu cave unii știu să fie spirituali.

— Atunci deschide și spune-i : „Nu sunați, cîine rău“.

Curiozitatea e totuși mai puternică. Eufrosina deschide și descoperă, cu uimire, în fața ușii, un prichindel de vreo opt-nouă ani.

— Pe cine cauți, băiețel ?

— Pe dumneavoastră, tanti...

— Serios ? Dar nici nu ajungi la sonerie.

— Eu nu, dar bățul ăsta ajunge.

Are haz puștiul și un farmec, nu știu cum. Familia Enache n-are copii, dar îi iubește pe ai altora.

— Și ce vrei, băiețel ? întreabă Eufrosina cu duioșie.

— Vreau să vin la dumneavoastră în vizită !

E intr-adevăr amuzant. Dealtfel — își amintește — l-a mai remarcat și înainte prin curte.

— Mi se pare că ne cunoaștem, spune Eufrosina.

Băiețelul încuviințează.

— Da, ne-am mai întîlnit o dată în lift și dumneavoastră ați spus : „Uite, Mișule, ce băiat drăguț[11] ! Eu eram. Mișu..., pardon, nenea Mișu e acasă ?

— Hai, intră, băiatule, îl invită Eufrosina. Apoi își cheamă soțul. Vino să vezi cine era pisica. Vrei dulceață cu apă rece ? îl întreabă pe micul musafir.

— Adă mai bine o bere, face Enache jovial.

— Mulțumesc, dar nu vă deranjați, spune puștiul.

Bravo, e și bine crescut.

— Și cu ce ocazie ai venit la noi în vizită ? se interesează Eufrosina.

— Cu ocazia că la noi nu e nimeni...

— Aha, ți-e frică să stai singur în casă ! spune complice Enache.

— Nu mi-e frică deloc, spune băiatul vexat. Da’ nu pot să intru, că tata și mama au plecat de acasă și m-au lăsat încuiat afară !

Și adaugă repede, înțelegînd privirea critică a gazdelor.

— De fapt, vă spun dumneavoastră că știu că n-o să mă spuneți : ei m-au strigat, dar eu m-am ascuns și n-am răspuns...

— Ţţţţţţ, face Enache. Nu e frumos cum ai procedat...

— Asta așa e, dar dumneavoastră ce-ați fi făcut în locul meu ? Că eu mă jucam de-a v-ați-ascunselea cu niște băieți mai mari — poate-1 știți pe unu’ Gore — și dacă ieșeam, pe urmă mă băteau. Așa că, am zis, mai bine să mă bată tata.

Soții Enache schimbă priviri amuzate.

— Serios ? Te bate tata ?

între timp, Eufrosina a adus totuși tratația : dulceață pentru băiat, bere pentru Mișu.

— Tata e cel mai bun om din lume, spune puștiul cu convingere. Dar uneori n-are încotro. E greu să ai copii. Ai o răspundere. Și pe urmă, mai e ceva. Tata spune, spune și pînă la urmă uită.

— Cum îl cheamă ? întreabă Enache.

Puștiul mai adună gînditor cu linguriță o cireașă de pe farfurioară.

— N-are nici un rost să vă spun. V-a spus chiar el de cîteva ori și tot ați uitat. Are serviciul la dumneavoastră, la registratură.

— Ia te uită ! exclamă Eufrosina.

Mișu încearcă să-și aducă aminte.

— O fi cel cu mustață neagră, spune mai mult pentru el.

— Nu, pe cel cu mustață l-ați concediat anul trecut. Acu’ tata lucrează și în locul lui...

Enache îl bate pe umăr :

— Bravo, înseamnă că tatăl tău e un om de ispravă.

— Tata ? Se vede că nu-1 cunoașteți ! Cînd vine vreo hîrtie de la dumneavoastră, pînă n-o rezolvă, nu se lasă. Uneori vine foarte tîrziu seara acasă.

E o adevărată plăcere să vezi un băiețel care, chiar la vîrsta asta, se mîndrește cu tatăl lui.

Arșița amiezii s-a mai potolit. Un colț de umbră cuprinde terasa.

— Hai să ieșim la aer, că aici ne-am copt de tot, spune Enache.

— Aveți o terasă clasa întîi, apreciază micul oaspete. Vedeți, noi stăm acolo, la etajul 10, și de cîte ori vă vedem pe fereastră, tata zice : „Uite, vezi, Gi- gele, acela e tovarășul Enache, un om bun și drept".

— Da ? Așa spune ? Enache îi aruncă o privire nevesti-si.

— Și mama spune, continuă puștiul: „Vezi, Vasile, ce noroc ai avut să nimerești cu serviciul la tovarășul Enache ?"

— E o femeie cumsecade, mama ta, se înduioșează Eufrosina.

— Păcat că tata nu știe să se descurce în viață, clatină din cap băiatul, cu acea maturitate surprinzătoare a copiilor precoce.

— Cum așa ? se miră soții Enache.

— Pentru că de cînd locul lui nenea cu mustață a rămas vacant, tata n-a reușit în nici un fel să fie promovat. Are vechime, are studii, e apreciat de colegi...

— Și atunci, de ce ? Nu înțeleg, spune involuntar Enache.

— Chiar așa spune și mama : „Nu înțeleg, măi[1] Vasile, de ce nu te duci tu în audiență la tovarășul Enache. Un om ca el te va înțelege, te va ajuta".

— Și tatăl tău de ce nu se duce ? întreabă puțin enervată soția lui Enache.

— A făcut scris. Zice că nu îndrăznește să-1 deranjeze pe nenea Mișu. Așa zice, că sînteți bun și drept, dar foarte ocupat.

— Vezi, dragă, colaboratorii mei mă cunosc foarte bine...

— E adevărat că a încercat să vă spună ceva cînd v-a întîlnit în ascensor. Chiar ne-a povestit și nouă. V-a spus : „Cu toată căldura, vă rog să mă primiți..."

— Da ? Și eu ce i-am răspuns ?

Chiar că nu mai ține minte !

— Dumneavoastră ați spus : „Te primesc, lonescule,

te primesc, dar să mai treacă puțin căldura asta că nu se mai înțelege om cu persoană".

Enache izbucnește în rîs. „Chiar așa i-o fi spus ? Oricum, puștiul le povestește cu un haz teribil".

— Dar să știți că pe tata, nu-1 cheamă lonescu. îl cheamă Iftode. Iftode Vasile.

— Aaa, Iftode ! Bineînțeles, ia te uită ! Dar știi că semeni cu el ? ! Nici nu știam că are un flăcău atît de isteț !

Băiețelul se scoală de pe scaun.

— Pe mine acuma să mă scuzați, că mă duc acasă. Or fi venit și ai mei din oraș și n-aș vrea să fie îngrijorați. Vă mulțumesc pentru găzduire.

Eufrosina îl conduce la ușă :

— La revedere, băiatule, și să mai vii pe la noi !

— Mulțumesc, tanti. Pot să le spun acasă că am fost la dumneavoastră în vizită ?

— Cum să nu ! Transmite-i salutări lui lonescu...

— Iftode, îl corectează băiatul.

— Iftode Vasile, precizează zîmbind soția lui Enache.

— Așa-i, n-am să uit. Poți chiar să-i spui, adică lasă, văd eu mîine ce-i cu postul ăla de la registratură...

De cum a intrat în casă, deși a încercat s-o facă fără zgomot, Gigei e luat în primire :

— Pe unde mi-ai umblat, împielițatule ? Cum ne odihnim și noi puțin după masă, tu, gata, ai și șters-o la joacă. Unde-ai fost ?

Admonestarea este însă fără asprime.

— Auzi, tăticule, am cu matale o problemă...

Iftode își cunoaște odrasla, așa că ia o figură cît se poate de serioasă

:— Mă rog, dacă ai o problemă, s-o auzim...

— Dacă te face pe matale referent-șef, îmi iei și mie o trotinetă ?

Iftode izbucnește în hohote de rîs :

— Trotinetă ? ! Bicicletă îți iau !

— Auzi, tată, nu vrei să rămînem la trotinetă ?

— Nici în ruptul capului ! Am zis bicicletă, bicicletă rămîne !

Gigei îl privește pe gînduri, cu un zîmbet vag în colțul gurii. Deh, tu ai vrut-o, tăticule..

.O lacună nejustificată

Pur și simplu, nu înțeleg ! Am citit tot ce s-a scris și s-a publicat în literatura mondială, și nimic! Nici un cuvînt, nici o aluzie. Și totuși, faptul este izbitor. Numai dacă în mod ostentativ nu vrei, atunci e posibil să nu vezi! Ei, bine, mă refer la faptul că un număr important de opere literare sînt în fapt scrieri ***turistice.*** Vai nu, nu mă refer la acele pedante și oțioase „jurnale intime", scrise anume pentru a fi publicate, la acele ***impresii*** adunate cu migală din pliante și reclame sau la reportajele de școlar sîrguincios dornic să-și îndrepte nota la geografie. Nu mă refer nici la marile ***cărți de călătorie*** — să citez măcar cea lăsată de Marco Polo — adevărate documentare artistice de neînlocuit. Am în vedere opere literare majore, opere importante, opere de referință, într-un cuvînt ***capodopere !*** Scrise în cele mai diferite epoci și supuse legilor vremii, ele ascund în adîncuri aceleași impulsuri, aceeași chemare la care e sensibil și omul secolului XX.

O, ***Muză, povestește-mi de bărbatul (care) (...)***

Nemernici amar de ani pe lume Și cunoscu pe drumul lui tot felul De oameni, de orașe și de datini..

.Ce program mai evident și mai în deplin acord cu scopurile turismului ? ! Și nu vă este cunoscut interogatoriul de mai jos ? Nu ați răspuns dumneavoastră însivă la el, în diferite forme ?

De unde, cine ești ? Și cum se cheamă Orașul și părinții tăi ? în care '
Corăbie-ai sosit ? (...)
Că n-ai venit pe jos de bună seamă, Căci voi să știu : vii oare'ntîia dată ?

Odiseea ! Nu spunem adesea și-n zilele noastre cînd, așa cum se știe, condițiile de călătorie sînt mult schimbate, că excursia pe care am făcut-o a fost „o adevărată odisee" ?

Dar Candide ? Nu este orice turist în bună măsură un candid ? Voltaire își descria eroul „cumpănit în judecăți și avînd spiritul simplu", deci receptiv și permeabil dispus să observe și să învețe, căci romanul volterian este, în fapt, o parabolă a educației intelectuale. (Nu ne mai oprim aici și asupra lui *Micromegas,* spațiul cosmic nefiind la urma urmei decît un spațiu convențional).

...Doi călători ciudați străbat drumurile Spaniei. La hanurile la care opresc, se află că se numesc Don Quijote de la Mancha și Sancio Panza. Vă amintiți ? Și ce este celebrul periplu altceva decît un minunat roman eroicomic al călătorului *căruia îi șade bine cu drumul 1* Veți spune, împreună cu întreaga exegeză a picarescului, că romanul lui Cervantes este o nemuritoare satiră a literaturii cavalerești, manieriste și decadente. Nimic mai adevărat ! Dar ce altceva este — nu poate să nu fie ! — turismul decît confruntarea (sau înfruntarea) ideilor preconcepute, a clișeelor culturale (sau inculturale) cu realitatea uneori lipsită de

poezie, poate chiar brutală, dar alteori încărcată de romantism tocmai unde nu te aștepți ! Donquijotis- mul ? Care turist nu s-a luptat și el cu morile de vînt (mori mărunte care macină fapte făi'ă importanță sau morile minate de vînturile ideilor abstracte).

...Văzut-am stări, ce-a le descrie / nu știu, nu pot, cîți au să se scoboare, exclamă Dante ctnd, după ce a cutreierat Infernul și Purgatoriul, ajunge în Paradis. Și care turist n-a pățit și el asemeni, ca să nu subscrie la cuvintele lui Dante. *Căci stînd aproape țintei-o vrere vie / atît ne-absoarbe-al minții noastre-avînt ! / Că taie-al minții drum să mai revie.*

Am cutreierat Spania (să fie S. țara turismului prin excelență ? n.n.) *în lung și-n lat (...) și am cunoscut o grămadă de oameni...* (laitmotivul călătoriei și al cunoașterii străbate, practic, întreaga literatură).

Lazarillo de Tormes ! E oare o simplă coincidență alegerea acestui nume, *lazarillo* însemnînd, în limba spaniolă, *ghid* și încă unul care duce de mînă un orb ? ! Opera lui Camillo Jose Cela se termină cu *„Cartea a noua — unde povestesc cum și însoțit de cine am ajuns în capitală și unde închei prima parte a povestirii despre colindările*

mele“. Fără alte comentarii.

Despre Guliver nici n-are rost să mai vorbim ! Și copiii știu că e o carte de călătorii. Iar dacă ținem neapărat să identificăm țările Liliputului, Brobding- nag sau Laputei, o vom face cu mult mai multă ușurință azi decît în timpul prudentului Jonathan Swift. Robinson Crusoe și-a depășit de mult anecdota (o posibilă ipostază turistică) și a devenit un *concept,* o *stare a.* individului pus în situația să se descurce singur în mijlocul elementelor, dacă nu neapărat ostile, dar de cele mai multe ori indiferente

.Dar la urma urmei, stimați istorici literari, esteticieni, eseiști și critici, nu este orice scriere de o minimă valoare, o aventură a spiritului în timp și spațiu ? Nu este orice capodoperă explorarea unui continent necunoscut bîntuit de principii potrivnice ? Trebuie să conced că dacă nu s-a constituit (încă) o viziune turistică asupra literaturii, de vină sîntem, în primul rînd, noi, turiștii ! Căci n-am izbutit pînă în prezent să ne impunem un statut moral, spiritual și intelectual cu un ascendent de înaltă autoritate. Parafrazând cunoscutul dicton napoleonian, putem spune că *fiecare călător are în ranița sa „Memoriile unui turist"*[1]*.* Dar numai unul a semnat Stendhal

.Cinefil specializat

Pe terasa hotelului nostru e foarte plăcut. Marea, cu culorile ei schimbătoare, cu spuma albă a valurilor, se vede pînă departe. E răcoare sub umbrelă și stăm în fotolii comode sorbind băuturi cu gheață. Despre ce vorbim ? Cum e și firesc, în vacanță fiind, vorbim despre filme ! Prietenul meu, Gelu M. e inginer la o uzină chimică, face sport, are o frumoasă viață de familie (soție și doi copii) și din partea lui mă așteptam cel mai puțin la păreri extravagante. După ce am discutat un timp despre filmele văzute în oraș și la televizor, ne-am confruntat aprecierile. La un moment dat, Gelu îmi spune că în realitate pe el nu-1 interesează aproape defel filmele noi în care, de regulă, totul e previzibil („dealtfel, și cronicile nu fac altceva decît să identifice cine după cine s-a luat, cine pe cine l-a influențat, cine de la cine s-a inspirat etc.“), în timp ce numai în filmele *vechi,* totul e suspans, neprevăzut, mister !

Am ridicat din umeri, dar el a insistat :

— Poți să vezi de 10 ori același film și el va fi de fiecare dată altul !

— Adică cum ?

Glumea ? Vorbea serios ?

— Adică, pe măsură ce pelicula se învechește și se rupe..

.— Sc lipește, am spus eu involuntar.

— Exact și se obține o nouă variantă !

Gelu vorbea serios.

— Să luăm un exemplu...

Inginerul simțea nevoia demonstrației.

— Ai văzut Contele de Monte Cristo ?

— Cum să nu, am citit și cartea !

— Perfect ! Atunci să-ți povestesc ultima ecranizare. Am văzut-o chiar aici, pe litoral, la o grădină...

Mi-am aprins o țigară și am așteptat cu curiozitate amuzată relatarea.

— Așadar, Edmond Dantes era un tînăi' și frumos marinar. El era îndrăgostit...

— De fata armatorului Morel, l-am întrerupt eu.

— Da de unde ! a sărit Gelu. Nu apare nici o fată. El era îndrăgostit, pur și simplu de mare. După cum probabil îți aduci aminte, trebuind să plece din nou în cursă, i se înmînează o scrisoare ultrasecretă...

— Scrisoarea care putea să-l compromită pe judecător, care era fiul bătrînului bonapartist. Cum să nu-mi aduc aminte ? !

Gelu mă privi cu compătimire.

— Vezi-ți de treabă, ce bonapartist ? Nu apare nici un bonapartist, nici tînăr, nici bătrîn...

— Și atunci de ce-1 arestează gărzile ?

— Reiese că Dantes a comis o presupusă contravenție poștală, pentru că în scena următoare îl vedem intrînd....

— La poștă !

— Nicidecum. îl vedem intrînd în fioroasa închisoare din castelul If...

Da, acesta e de fapt marele secret al artei cinematografice. Efectul de montaj ! Crucișătorul Potemkin, celebrul film al lui Eisenstein, n-a fost și el montat în numeroase variante ? în definitiv, ruperea și lipi-

rea unei pelicule nu duce la un nou montaj și deci la un nou film ?

— Și acu', urmează toată povestea cu evadarea lui, cu comoara am continuat eu.

— Care comoară ? Ascultă, tu îmi povestești cartea !

— Dar în film cum e ?

— în film nu e ! în film, după ce-1 vezi pe Dantes sărind în mare, cusut pe dinăuntru și cu un cuțit în dinți, în scena următoare îl vezi coborînd dintr-o trăsură.

— O adevărată lovitură de teatru !

— Este ! Pentru că trăsura chiar la teatru îl ducea, unde urma să se întîlnească cu logodnica lui.

— Logodnica lui nu s-a măritat cu altul ?

— Asta știi tu, că ești băiat citit. în film e o actriță care spune că-1 iubește de mult. Dantes îi propune să se mărite cu el, ea acceptă și o pornesc împreună...

— Spre viitorul lor cămin conjugal, spun ironic.

— Asta nu se arată în film. Reiese că pornesc împreună spre viitorul lor luminos.

Dacă mă gîndesc bine, noua variantă pe care o văzuse Gelu nici nu era atît de rea.

Oricum, vechiul subiect, de ce să n-o recunoaștem, era de mult banalizat

.O floare

în da

r

Un tînăr cu aer visător, purtînd ochelari groși, intră la florăria „Panseluța" și, nevăzînd pe nimeni, rămase o clipă locului.

— Ce doriți ? se auzi o voce feminină ce venea din spatele unui uriaș ghiveci ornamental cu pomi pitici exotici.

•— Nu vă supărați, știți, mîine e ziua logodnicei mele. Ce mă sfătuiți să-i trimit ?

Vînzătoarea ieși de după ghiveci. Era o persoană mai în vîr- stă, care nu primise niciodată flori în dar.

— Trimiteți-i un tort mare de ciocolată cu „la mulți ani |“

Tînărul tresări speriat :

— Aici nu-i florărie ?

— Ba da, dar mi-ați cerut părerea...

Vizibil ușurat, cumpărătorul se explică încurcat :

— V-am cerut părerea în specialitatea dumneavoastră. Floricolă. Adică, ziceam, ce floare să-i trimit...

— Luați-i niște orhidee. Sînt plante exotice, dar pe care le obținem în serele noastre.

Tînărul aruncă o privire alarmată spre imensul ghiveci de pe tejghea.

— Unde vă uitați ? Aici sînt, i le arată vînzătoa- rea. Nu-i așa că sînt superbe ?

— Mdaa, cred că într-adevăr sînt minunate, încuviință tînărul scoțîndu-și ochelarii ca să-i șteargă cu batista. Adăugă zîmbind jenat : Știți, cînd sînt emoționat, se aburesc...

Acum vedea bine orhideele. Dădu energic din cap :

— Le iau ! Puneți-mi cinci crenguțe.

— Costă 25 de lei floarea, spuse în treacăt (știa ea de ce) vînzătoarea.

— Vai de mine, nu contează ! Doar le iau pentru logodnica mea.

— Foarte bine ! Dar e util să observați că pe fiecare crenguță sînt cinci, șase flori, ceea ce înseamnă (făcu înmulțirea cu creionul pe o hîrtie de ambalaj) 675 de lei. Și încheie impasibilă : Se obțin foarte greu, în seră...

Tînărul se făcu alb ca varul.

— Cît ? Bine, dar asta e o nebunie ! Ce-o să creadă Mioara ?

— O să creadă că pentru ea sînteți în stare de orice nebunie, spuse vînzătoarea cu vădită plictiseală.

— Nu, nu ! O să creadă că sînt un risipitor, un nesăbuit, un iresponsabil. Și, după ce ne vom căsători, o

să-mi amintească toată viat-a că am fost în stare să arunc șase sute șaptezeci și cinci de lei pentru o persoană care nici măcar nu era soția mea ! Nu ! Altceva.

își roti privirea mioapă prin magazin :

— Văd acolo în vitrină niște splendori albe și roz; Dați-mi-le pe acelea !

— N-o să le puteți lua...

— De ce ? Elanul tînărului scăzuse. Sînt tot din cele scumpe ?

— Cele albe și roz din vitrină sînt pictate pe geam. Răspunsul suna calm. Un calm perfect.

— A, da ? Știți, eu cînd sînt emoționat... se scuză logodnicul.
— Știu, vi se aburesc ochelarii.
— De aceea v-am și rugat să mă sfătuiți, ca o mamă...
Deși miop, tînărul înțelese că a făcut o gafă. Se corectă repede :
—■ Ca o soră...
— Vă sfătuiesc, ca o specialistă floricolă, spuse vîn- zătoarea sec, luați garoafe !
— Da, cum nu m-am gîndit ! Garoafe ! Sînt frumoase, colorate, miros...
— ...a garoafe !
— Aveți dreptate. Aveți garoafe ?
— Avem.
— Puneți-mi una, ceru tînărul după o scurtă ezitare.
— Vă costă cinci lei.
— Poftim ? Numai cinci lei ?
— Vi se pare scump ? Vînzătoarea îl privi ironic.
— Dimpotrivă ! E derizoriu...
— în definitiv, dumneavoastră o puteți plăti cît doriți. Vă dau și bon
.— A, nu ! Dacă ăsta e prețul... Eu nu obișnuiesc să mă tocmesc.
— Atunci, v-o împachetez ?
Dădu evaziv din cap. Ce-o să creadă Mioara ? Că e un zgîrcit, un cîrpănos...
— Vă propun o floare clasică. Nimic mai potrivit pentru o logodnică. Nu sînt nici scumpe, nici ieftine. Frumoase, discrete, colorate...
Tînărul se însufleți :
— Ce anume ?
— Anemone.
însuflețirea i se stinse.
— Anemone are, și încă veritabile.
— Și ale noastre sînt veritabile, răspunse înțepat vînzătoarea.
— Da, dar ale dumneavoastră sînt Popești-Leor- deni, pe cînd ale Mioarei sînt Ștefan Luchian.
Vînzătoarea ridică din umeri. Acum știa cum se va termina povestea. Se reașeză pe scăunelul din spatele tejghelei.
Tînărul făcu un nou tur de orizont prin magazin. Privirea i se opri pe masa de lingă casă.
— M-am hotărît : dați-mi floarea aceea !...
Vînzătoarea îi urmări privirea. Spuse alb :
— Aceea nu se vinde.
— De ce nu se vinde ? Nu e în magazin ? Nu e floare ?
— Ba da, dar floarea aceea face parte din inventarul nostru. Nu e de vînzare.
— Totuși, vă rog foarte mult, faceți o excepție.
— Imposibil.
— Insist
.— Insistați inutil. Floarea aceea nu se vinde la noi...
— Dar unde ?
— La Electrotehnica...
— Poftim ?
— Floarea aceea este o veioză.
— O veioză ? ! Extraordinar ! La asta nu m-am gîndit. Și adăugă cu recunoștință în glas : Știam eu că o să-mi dați o idee bună. Vă mulțumesc.
Tînărul ieși voios din florărie. Și în timp ce traversa spre Electrotehnica își spunea plin de încîn- tare : „Practică, frumoasă și nu se ofilește. Cel mult îi mai schimbi din cînd în cînd un bec“.
Intr-adevăr, cine mai oferă azi logodnicei flori ? Pur și simplu, flori
!Eroul negativ sau puterea artei[2]
Poate n-o să mă credeți, dar nu mai vreau să joc eroi negativi. La început, abia așteptam să fiu distribuit într-un personaj cît mai antipatic, odios chiar. Cine nu știe cît

2 Din mărturisirile unui foarte cunoscut actor de teatru care a dorit să rămînă anonim (n.a.).

de insipide sînt rolurile pozitive ! Dacă ești soț, ești cumsecade, om de casă, săritor. Dacă ești director, ești harnic, politicos, plin de grijă pentru buna desfășurare a producției. Ce să faci cu un asemenea rol, ce să creezi dintr-un asemenea personaj ? De aceea, toți ne băteam pentru rolurile personajelor negative. Nerași, cu ochii injectați, duhnind a pepsi, băgînd un pumn de zahăr tos sau pesmet în carburatorul inginerului-șef, umblînd noaptea prin locuri întunecoase și rostind amenințări lugubre, astea roluri ! Simți sala cum te urmărește, cum speră să fii dat cît mai repede pe mîna miliției... Și totuși, de la o vreme, am început să refuz astfel de roluri... Deunăzi, m-am dus să mă bărbieresc și-d văd pe meșterul Pamfil că se uită cam ciudat la mine. Cum mînuia briciul, m-a cuprins o stare de neliniște...

— Ce e, Pamfilache, ce te uiți așa la mine ?

— V-am văzut aseară în lago... Pe cuvînt, și eu care vă stimam... Era o adevărată plăcere pentru mine
să vă fac o frecție, să vă tund... Cum ați putut să faceți una ca asta ? Femeia aceea cumsecade... și băr- bat-su... a căzut în cursă ca un nătăfleț...

— Pamfilache, așa e piesa... Eu n-am făcut decît să joc un rol...

— Lăsați, știu eu... Doar nu e prima oară că merg la teatru. Am văzut cu cită răutate ați făcut totul. Am înțeles că, de fapt, aveați ce aveați cu colega, cu soțu'... Ehe, lăsați că știu eu ! Invidia, invidia asta care face atîta rău...

Daaa... Aprovizionarea mi-o fac de obicei la *Alimentara* din blocul nostru. Oameni drăguți, atenți, delicați... Cînd primesc ceva mai așa, mai deosebit, îmi dau și mie. Zilele trecute, am intrat și zic : „să iau și eu vreo cîteva sticle de vin". Duminică e nunta de aur a socrilor...

Da' numai că sare Gabi, o fată vioaie și politicoasă :

— Ați putea să mai lăsați năravul ăsta...

— Poftim ?

— Ce, nu v-am văzut ? Aseară în *Scrisoarea pierdută...* „Eu, cu cine votez ?"

— Și ți-a plăcut ?

— Cum să-mi placă ?! Ca să fiu sinceră, nici nu știu ce zice soția dumneavoastră... Se poate să fiți mereu „făcut" ?

— Auzi, Gabi, să știi că nu eram făcut deloc. Așa e rolul. Trebuia să mă prefac...

— Lăsați, nu mă luați pe mine cu rolu', cu... Ce credeți că dacă n-am școli mari, nu pot să deosebesc un om treaz de unul care e băut ?

Am lăsat ochii în jos. Se strînsese lumea, care, ne- auzind începutul discuției, începuse să-mi zică : „Bravo, om serios ești dumneata ? Umbli matol... Halal !

"...Asta nu-i nimic. Capac la toate l-a pus ultima piesă polițistă a lui Pa vel Delciu. Eu îl jucam pe asasin, intriga era foarte bine țesută și eram demascat abia în ultima scenă. Spectatorii se foiau pe scaun în- tr-un elan interior de a veni în sprijinul organelor de anchetă. Și cînd, la un moment dat, locotenentul Mi- tea, în mijlocul scenei, întreabă : „Oare cine să fie criminalul ?" aud din sală pe unu' că strigă :

— Demetrescu ! Ăla gras și comic. Luați-1, el e criminalul ! Îl cunosc că stă la noi în bloc.

Vedeți, de aceea nu mai vreau să joc personaje negative. Drumurile artei sînt greu de pătruns, reacțiile spectatorilor dintre cele mai neașteptate.

Nu vă supărați, n-aveți un rol de director inimos, plin de inițiativă și politicos cu subalternii
?O ipoteză

Aveam de luat două zile recuperare, plus duminica, se făceau trei zile libere. Nevastă-mea avea o lucrare acasă și putea să se aranjeze. Așa se explică faptul că mi-a venit o idee excelentă :

— Ce-ai zice, iubito, dacă am face o mică excursie ? Mă simt cam surmenat și cred că nici ție nu ți-ar prinde rău să-ți mai împrospătezi impresiile...

— Ce-aș putea obiecta ? spuse nevastă-mea cu ironie binevoitoare. Ca de obicei, tu ești responsabil cu ideile bune...

Am apăsat pe butonul videotelefonului de bloc și am avut noroc să-1 găsesc pe administrator acasă :

— Salut, nea Griguță ! Aș vrea să știu dacă sala de turism e liberă săptămîna asta ?

Bătrînul Grig era cu fălcile săpunite. Trecu repede cu depilatorul cu laser pe obraz, se ,,șterse" cu dușul de aer cald, apoi îmi făcu un semn să aștept. L-am văzut

cercetînd graficul afișat deasupra biroului.

— Hm, s-ar putea aranja ceva... Te deranjează dacă mai vine cineva ?

— Cine ?

— Inginerul Berindei cu nevastă-sa...

îi știam. Erau tineri și simpatici amîndoi. El lucra ceva la Centrala solară de pe Ceahlău și ea făcea naveta pentru că nu vroia să renunțe la catedra de *limbaje de programare* de la București. Deci, nu numai că nu mă deranja, dar eram chiar bucuros de societate. Am acceptat.

— în regulă, Grig, atunci de mîine după-amiază pînă duminică seara, *rezervat în exclusivitate !*

Prietenia cu familia Berindei s-a legat instantaneu. Era și firesc. Așa se petrec lucrurile în orice excursie.

— Bei ceva ? m-a întrebat Marc.

— Hm, știu eu, poate un suc de fructe...

— E-n regulă, ți-1 pregătește Olga. Eu am să beau ceva mai tare dacă faptul nu te contrariază...

Am ridicat din umeri. Oricum, preluasem conducerea grupului și acum aveam puțină treabă. Eram nerăbdător să cer calculatorului cîteva programe in- structiv-distractive ca, pe baza propunerilor lui, să elaborăm un plan-sinteză. Cîteva sunete scurte, cîteva beculețe de control clipind colorate și pe terminalul calculatorului au apărut 5 programe-temă.

1. Roma antică.
2. Catedralele gotice din Franța.
3. Moravuri caracteristice la Londra.
4. Vînătoare de tigri pe elefanți în India.
5. Schi și săniuțe în Terranova.

Era într-adevăr destul de variat. Nevastă-mea a refuzat însă categoric *vînătoarea de tigri.*

— Nu-s chiar atît de înapoiată cum vrei tu să insinuezi, mi-a spus ea supărată. Știu bine că bietele animale nu mai sînt ucise ca pe vremuri, ci pur și simplu adormite cu proiectile somnifere. Și totuși, procedeul redește aptă probabil vechile violențe ale vînătorii primitive...

îmi cunoșteam nevasta, așa că n-am insistat. în fond, și cu 4 itinerare, programul se anunța destul de încărcat. Am schimbat o privire complice cu Marc și Olga, care au acceptat la rîndul lor să renunțe la vînătoare.

— Ca să fiu sinceră, aș lăsa schiul și săniuțele la urmă, mai mult pentru voi. Cu naveta pe care o tot fac pe Ceahlău, schiul mă cam obosește. în schimb, aș petrece un timp mai îndelungat în Roma antică...

Ne-am declarat cu toții de acord cu propunerea Olgăi. Marc a ezitat totuși, întrebîndu-mă dacă insist ca transpunerea în epocă s-o facem prin *cronoportaj* sau prin *translație paralelă.* îi era pur și simplu frică să nu apară vreo defecțiune la aparatul de călătorit în spațiu-timp și să întîrzie la servici.

— Ar fi cît se poate de neplăcut. Sînt unul dintre cei mai tineri șefi de la Centrală și chestia asta mă cam obligă...

L-am asigurat că totul va funcționa fără greș. *Translația paralelă* cît ar fi de interesantă rămîne exterioară. Vezi și afli lucruri minunate care *au fost.* Tot ce întîlnești și-ți este prezentat în acea stare de veghe parahipnotică sînt de fapt la *timpul trecut !* Or, ce poate fi mai interesant și mai instructiv decît să cunoști trecutul ca un *viitor,* ba mai mult, să participi efectiv la realizarea lui ? ! Rămînea să mai stabilim pe calculator care perioadă a Romei antice s-o vizităm, pentru că, în cele aproape trei zile pe care le aveam la dispoziție, cu toată comprimarea extremă a timpului, datorită vitezei superluminice cu care circulam, tot nu puteam cuprinde, așa, vreo șapte, opt secole acolo... în ce privește *Ciclul gotic al Franței,* soția mea a insistat foarte mult să alegem perioada lui Ludovic al Xl-lea cînd negustorii lionezi aduceau la Paris cele mai vestite dantele...

In cîteva secunde, calculatorul ne afișă întregul program. Era într-adevăr fascinant.

(Printr-o conexiune parazită, comise și o indiscreție : una din surpri -zele călătoriei era aceea că vom fi la Roma exact în zilele cînd Hanibal va fi *ante portas !)* în ultima secundă, veni și o corectură de la Calculatorul Central cu care eram interconectați : programul *„moravuri caracteristice la Londra“* se contramanda, fiind

exclus de filtrul de selecție din setul de programe educative.

în sfîrșit, ne-am ocupat locurile în comodele fotolii de zbor *spațiu-timp,* de curînd renovate prin grija neobositului nea Griguță. (Și toate astea fără nici o indemnizație specială, numai pentru că, fiind pensionar, nu avea chef să stea inactiv, cicălit 24 de ore pe zi de iubitoarea lui soție).

înainte de a-mi pune casca de protecție contra ploii mezonice, am surprins o privire a nevesti-mi. Am înțeles că urmărește cu mare atenție comportarea mea față de Olguța. (Făcusem imprudența să-mi manifest prea călduros entuziasmul de a realiza excursia turistică de sfîrșit de săptămînă împreună cu vecinii noștri, soții Berindei. Poate cu timpul am să devin mai inteligent). ; i

...Așa se va face turism în anul 2002.

Este o simplă ipoteză de lucru. Și, ca orice ipoteză, nu e obligatoriu să fie confirmată.

S-ar putea ca ancestralele forme de turism să rămînă în linii generale cele cunoscute.

Personal, accept să-mi imaginez și această ipoteză

.Intersecția

Eu locuiesc pe o stradă liniștită. Cînd copiii nu joacă fotbal, înmiresmînd văzduhul cu strigătele lor pline de prospețime, îmi place să stau cu ferestrele deschise în fapt de seară și să urmăresc dialogurile acelea colorate iscate în scrîșnet de frîne și claxoane furioase :

— Tontule ! De ce nu ești atent ? !

— Eu ? ! Dumneata de ce nu ești atent ! Bezmeti- cule ! Dacă habar n-ai să conduci, de ce te urci la volan ? !

— Ia te uită cine vorbește ? ! Eu am carnet de 10 ani !

— Poți să ai și de o sută, că tot nu știi să circuli !

— Poate mă înveți dumneata !

— Hă, hă ! Cu elevi din ăștia dă școala faliment. N-ai văzut semnul de „atenție" ?

— Dar dumneata pe ce culoar te-ai băgat ? Dacă vroiai s-o faci la stînga, ce căutai acolo ?

— Păi, nu vroiam, că am văzut că-mi tai calea...

•— Și dumneata nu mai ai nimic sfînt pe lume, nici măcar prioritatea de dreapta ?

— Dacă nu aș fi avut prezență de spirit să opresc în ultimă instanță...

— Dacă nu aveam eu frîne bune, 'acum erai în instanță ! Mai bine ți-ai cere scuze...

— Tot cu ? ! Acu’ din cauza dumitale îmi pierd și ttimpul...

Privesc pe fereastră. Cei doi au coborî! de la volan șși-și inspectează mașinile. Se pare că nu se petre- «cuse nimic important. Abia acum se uită unul la ce- llălalt. Tonul și-a pierdut din intensitate...

— Mă rog, bine că nu s-a întîmplat nimic... Oricum, ialtă dată să fiți mai atent...

— La fel și dumneata. Nu de alta, dar ar fi păcat de mașină. Așa sînt unii și pe urmă îi plînge familia, dar și pe tine te bagă în pușcărie.

— Să nu mai vorbim... Să-i vezi numai cum dau buzna în intersecție, te ia groaza... Fără să avertizeze, fără să se asigure... Aveți un foc ?

— Poftiți. îmi dați voie, Dragomirescu, inginer...

— Mulțumesc. Scarlat, economist. Ca să vezi cum e viața, adineori era totul la un fir de păr... Putea să se întîmple o dandana și nici nu ne cunoșteam. îmi pare bine...

— De fapt, ca să fiu sincer, mie îmi pare rău. Cred că, oricum, o parte din vină am și eu. Nu știu cum naiba nu mi-am dat seama, că eu trebuia să cedez trecerea.

— Da, așa mi-am zis și eu, de aceea nici n-am încetinit, dar n-am observat că aveam și eu semnul în colț. Dacă e s-o luăm ca la carte, vina e a mea !

— Niciodată lucrurile nu se întîmplă exact ca la carte. Eu, ca să fiu sincer, aveam mai mult de șaizeci la oră. Am văzut că nu e nimeni pe trecerea de pietoni și ce mi-am zis...

— Dar e și normal ! La mine a acționat mai mult ambiția. Am văzut că accelerați și am vrut să vă dovedesc că mașina mea e mai promptă.

Dialogul e de-a dreptul vesel, prietenos. Se vede că ambii se admiră reciproc

:— Un lucru e sigur, aveți o prezență de spirit remarcabilă. Eu unul o cam sfeclisem. Și, ce-i drept, aveți și frîne grozave !

— E adevărat, că tocmai zilele astea le-am schimbat plăcuțele, încolo, mașina e cam veche. în schimb, a dumneavoastră e nouă, nu-i așa ?

— Nouă, nu, dar abia i-am făcut tabla.

— S-o purtați sănătos ! Adică să vă poarte sănătos !

— Sînteți amabil. Totul e bine cînd se termină cu bine și a fost o adevărată plăcere să vă cunosc.

—• Sper să mai am ocazia... Respectele mele !

— Cu toată stima.

Portierele se trîntesc simultan. Motoarele se ambalează și mașinile pornesc concomitent. De data asta, bufnitura e surdă, caracteristică. Nu poate fi nici o confuzie. Din fericire pagubele sînt minime.

— Tontule ! De ce nu ești atent ? !

— Eu ? ! Dumneata de ce nu ești atent ! ? Bezme- ticule...

Cum vă spuneam, locuiesc pe o stradă liniștită și discuțiile din intersecție se aud cît se poate de limpede

.Miercuri, zi de meci

(reconstituire dramatică)

Ascensiunea neașteptată a unui mic slujbaș de la *Întreprinderea pentru lacuri, vopsele și produse frac- ționate inflamabile,* într-o zi de meci.

FANE — *(băiat de viață, funcționar la registratură, intră vesel în camera biroului de informații)* Noroc nea Tase ! Tot *cuvinte,* tot *cuvinte ?*

TASE — *(Tănase Georgescu, 54 de ani, burlac — dezleagă cuvinte încrucișate)* Tot.

FANE — *(cu vervă, peste umărul lui Tase)* „Strălu- cește-pe-firmament-și în clasament — șase litere". TASE — *(bucuros de dialog)* Măi Fane, tot cu Steaua _ ții?

FANE —• Tot. Tare sînt curios ce-or să facă băieții astăzi. Matale, nea Tăsică, ce zici ?

'TASE — Ce să zic ? Balonul e rotund...

FANE — Nu, nu, ce zici ? îmi ții puțin locul, să mă duc să-i văd pe băieți la lucru ?

'TASE — Păi...

TANE — Atunci e-n regulă, am fugit ! Treci alături, la mine, că azi tot nu mai vine nimeni...

Fane a și dispărut. Nea Tase clatină din cap — Ilupta dintre prietenie și datorie —, apoi trece în ca- imera alăturată, se așază la masa tînărului său coleg
și se concentrează din nou asupra careulul de cuvinte încrucișate. Dar ușa biroului de registratură se deschide și intră șeful serviciului de ambalaje, Aristide lonescu.

IONESCU — *(amabil cu subalternii)* Salut, nea Tase...

TASE — *(relativ stînjenit)* Vă salut, vă salut, tovarășe lonescu...

IONESCU — Da’ Fane, unde-i ?

TASE — Pe-aici... A ieșit puțin...

IONESCU — *(mai mult nerăbdător decît nervos)* Ăsta-i omu’, cînd ai nevoie urgentă de el...

TASE — îi spun eu cînd se întoarce că l-ați căutat... IONESCU — Vezi-ți de treabă ! Și așa e tîrziu. Cu aglomerația asta... *(întîlnește privirea lui Tase),* cu aglomerația asta de probleme... Și Fane ! *(își mușcă vîrful mustății).* Aveam cu el o chestiune și vroiam să știu rezultatul...

TASE — A, păi, după rezultat s-a dus...

IONESCU — *(cu oftat)* Rezultatu-i rezultat. Dar trebuie să știi și cum s-a rezolvat, cum s-a lucrat...

TASE — *(se vede că știe)* Așa zicea și Fane că se duce să-i vadă la lucru. D-aia m-a lăsat pe mine...

IONESCU — *(brusc, luminat de o căldură interioară)* Tăsică ! Auzi, ce-ar fi... Sigur că da ! Treci, omule, și stai la mine. E mai liniște, mai frumos... E mai birou ! Stai acolo numai așa, că dacă sună telefonul să răspundă cineva... știi cum e... De fapt, azi nici n-o să sune nimeni că e cuplaj...

TASE — *(fără intenție de calambur)* La telefon ?

IONESCU — Buuună ! Cuplaj la telefon ! Ești grozav, Tăsică. Hai, treci pe la mine !

TASE — Păi... *(iarăși aceeași luptă între prietenie — datorie și ierarhie).*

Intr-adevăr, biroul tovarășului Aristide lonescu ee frumos ! Perdele, covor 3/4, două telefoane, mapă ede vinilin și scaun tapisat. Tase se așază cu oare- ocare timiditate la birou. întinde mina spre telefon... IDa, dacă sună, va putea răspunde imediat. O clipă iar vrea să-și reia careul de cuvinte încrucișate, dar... jparcă nu cadrează. Pe masă e ziarul de azi. Ei, da, zia- :rul e altceva ! îl desface și, cu un aer mai adecvat *moii sale poziții,* încearcă să citească un articol despre ^situația economică din Argentina...

Dar... sună telefo- mul ! Care din ele ? Ăsta. Nu, nu e ăsta, că sună sub imasă într-o casetă. E celălalt, *interiorul.*

'TASE — *(așezîndu-și mai bine ochelarii pe nas)* Alo ? Cu cine ? Vă rog, vorbiți în receptor. Păi, nu știu în ce vorbiți, că nu vă aud. Cu tovarășul lonescu ? Dar cine întreabă ? Cum, n-are importanță ! Poate nu are pentru dumneata, dar are pentru mine ! în ce problemă îl căutați ? Cum, nici asta n-are importanță ? ! Atunci, de ce suni, tovarășe ? ! Să fie clar : dacă vii la mine, îți spui numele și în ce problemă ! A, nu la mine ? Nu, tovarășul lonescu nu e la minister, nici în delegație... E pe teren. Da, pe te-ren !

La celălalt capăt al firului, receptorul a fost pus în furcă. Tase se uită o clipă la receptor, apoi îl pune și el în furcă. Convorbirea asta l-a și enervat. Chiar și acolo, la biroul lui de informații, mai cheamă unii cetățeni cu care nu te poți înțelege... Brusc, ușa se deschide cu putere.

GEORGESCU — *(contabil-șef, bărbat frumos, sufletul întreprinderii)* lonescule, ce-i asta, te ții de glume ? !

TASE — *(se ridică de pe scaun — poate nu trebuia să stea pe el)* Să trăiți, tovarășe Georgescu...

GEORGESCU — *(decepționat)* A, dumneata erai ? Dar lonescu unde-i ?

TASE — Pe teren, tovarășe Georgescu.

GEORGESCU — Ce teren, frate ! Că pe lonescu ăsta nu-1 urnești din birou nici să-1 pici cu ceară ! D-aia pierdem contracte cu beneficiari importanți...

TASE — Poate a intervenit ceva neprevăzut...

GEORGESCU — *(ridică din umeri)* Ce neprevăzut ?! Astea se știu de la început. Și ce, el nu știa ?

TASE — Ba știa. Știa precis. Că de aia m-a și rugat pe mine să-i țin locul, adică să stau aici că tot mă rugase lonescu, că dacă sună cineva la telefon...

GEORGESCU — Pe dumneata ? *(i se aprinde un zîmbet).* Adică, de ce nu ? în definitiv, aici la noi, dumneata ești specialist în informații. Chiar, la urma urmei, dumneata știi mai multe decît mine!

TASE — *(copleșit)* Glumiți, tovarășe Georgescu...

GEORGESCU — *(serios, intr-adevăr serios)* Ba nu glumesc deloc ! Ești bun, tovarășe, ești bun ! Ai putea lucra nu numai acolo, la dumneata, la parter. Ai putea lucra și la etajul unu, și la doi, și chiar mai sus. Chiar la mine, la trei !

TASE — *(înduioșat)* Glumiți, tova...

GEORGESCU — *(sever)* Ba nu glumesc deloc ! Eu de mult am spus : se face o mare greșeală cu tovarășul...

TASE — *(spontan)* Tase.

GEORGESCU *(conștient de tonul demagogic)* Tase și mai cum ?

TASE — Tănase Georgescu.

GEORGESCU — Formidabil, ca pe mine !

TASE — Tot Tănase ? !

?GEORGESCU — Nu, tot Georgescu, vreau să spun. Acu' ascultă, tizule, vino repede la mine în birou că n-am pe cine să las la telefon... Doar știi că se zugrăvește și tot etajul e risipit prin, alte birouri... De fapt, tot n-o să sune nimeni că azi e cuplaj...

TASE — *(repetă, de data asta scontînd efectul)* Cuplaj la telefon ?

GEORGESCU — *(mai mult mirat, decît gustînd gluma)* Bravo, tizule, văd că ai și haz... Hai, du-te repede sus și vezi, dacă e ceva, suni la interior 202, la secretara mea, că am pus-o să-mi bată ceva la mașină.

Tase aruncă o privire circulară plină de regret în biroul lui lonescu. Dar, deh, acu' trebuia să urce... La etajul 3. Iată și camera lui Georgescu. Frumoasă, spațioasă ! Un birou mare, cu furnir imitație de lemn prețios. Un fotoliu larg de piele, o masă lungă de ședințe cu șase scaune tapisate, un tablou (sau fotografie color ?) reprezentînd castelul Bran în decor de iarnă. Și șase telefoane. Tase face cîțiva pași în vîrful picioarelor pe covorul mare și gros. Ehe, dacă ar fi avut studii ! Altul i-ar fi fost norocul. Că doar el cunoaște întreprinderea poate mai bine ca oricare altul. Și propunerea cu decalarea intrărilor și raționalizarea fluxului la intrare și ieșire nu fusese a lui ? Și cine știe mai bine ca el cît stă fiecare la serviciu și cît lipsește ? Se așază la birou. Doar n-o să stea în picioare ca unul care a venit cu o cerere. El îi ține acum locul șefului. O clipă i se pare că se scufundă în niște profunzimi necunoscute. Dar, nu ! E la nivelul mesei, al biroului, al sarcinii ce i s-a încredințat ! Cît a spus Georgescu că are secretara ? 202.

Bine, dacă va avea nevoie...

Dar... ușa se deschide încetișor, fără zgomot, și intră un necunoscut. Bate în ușă pe dinăuntru.

NECUNOSCUTUL — *(în jur de 30 de ani, aer descurcăreț)* Dumneavoastră sînteți tovarășul Georgescu ?

TASE — Eu !

NECUNOSCUTUL — Cu dumneavoastră am treabă!

TASE — *(dedublarea personalității)* Și cum ați ajuns la mine, fără să treceți pe la mine ?

NECUNOSCUTUL — Poftim ?

TASE — Vreau să spun, cine v-a dat drumul să in- trați ?

NECUNOSCUTUL — Nimeni. Adică, vreau să spun că nu era nimeni care să nu mă lase. Mai ales că aveam treabă la registratură. Știți, biroul de alături... la tovarășul Popescu...

TASE — Dar tovarășul Popescu lipsește...

NECUNOSCUTUL — Tocmai. Dar nu vroiam decît să-i las o hîrtie, așa că i-am pus-o pe masă. Dar, ce mi-am zis, dacă tot am venit, să-mi iau și contractul vizat de la tovarășul Ionescu.

TASE — Dar și tovarășul Ionescu lipsește...

NECUNOSCUTUL — Din fericire. Pentru că mi-am căutat singur hîrtia. Nu-i trebuia decît ștampilă că era semnată. Ștampila era pe masă, așa că a mers repede, ca la autoservire... Și atunci, înțelegeți ? dacă tot am rezolvat atît de repede, îmi rămînea timp să trec și pe la dumneavoastră. îmi pare bine să vă cunosc și personal, că pînă azi n-am putut să trec niciodată de tovarășa secretară. Acum, dacă sînteți aici...

TASE — *(simțind că lucrurile se încurcă)* Sînt aici, dar hu-s aici.

NECUNOSCUTUL *(rîde, simpatic)* Ca la groapa cu furnici ! Ei, dacă „nu sînteți aici“, înseamnă că și cu foile astea de comandă rezolv repede. îmi trebuie numai ștampila dumneavoastră, de con

-firmare. Care e ? Asta ? Da, asta ! Huuu ! Vă mulțumesc. Și să știți că e grozavă inovația asta cu autoservirea. De necrezut, în mai puțin de un sfert de oră am rezolvat hîrtii pentru care altă dată îmi trebuiau două săptămîni ! Vă salut !

TASE *(Tănase Georgescu !)* se scufundă în fotoliul grelelor răspunderi. își duce palmele la tîmplă. E năucit. Cum e cu putință atîta dezorganizare și lipsă de disciplină în unitatea asta ? Simte o durere fizică (?) și morală (?). Capul se rotește, privirea caută... Da, acesta e telefonul interior. Formează 202. (Ce dracu mai face secretara acolo ? Tot n-a terminat de bătut chestiile alea ?)

TASE — *(grav, da e grav)* Georgescu la aparat... Notează, te rog ! *(De unde îi veneau sevele acelea autoritare, încărcate de responsabilitate ?)* „Către serviciul personal... Pentru gravă abatere în serviciu, prin părăsirea locului de muncă în timpul orelor de program, veți lua măsuri de sancționare a funcționarului Georgescu Tănase de la biroul de informații".

Dezmeticit, nea Tăsică rămîne mut, cu receptorul în mînă. Apoi îl duce încet și-1 așază cu grijă în furcă. (Păi...) La celălalt capăt al firului, secretara continuă să spună : Alo... alo... alo... nu vă mai aud, tovarășe Georgescu...

Unde facem concediul?

Discuția a pornit pe nepusă masă. El a făcut observația că mai sînt două săptămîni pînă la concediu și încă n-au discutat nimic. Ea i-a dat dreptate și l-a întrebat ce propune. El a insistat să propună ea.

— Ce-ai zice să plecăm pe litoral ? Doar știi cit de mult ne prieste marea. Pe mine bronzul mă prinde bine, tu mai dai jos ceva, că prea te-ai sedentarizat...

— Mda, și mie îmi place peisajul marin cu plaja, cu valurile, mă odihnește, mă relaxează și, concret, la ce te-ai gîndit ?

— La văru’ Costică... La Constanța. în douăzeci de minute cu troleibuzul sîntem la plajă. îi luăm și lui ceva, că, deh, nu se face să vii cu mina goală și, una peste alta, ieșim bine...

— îi luăm o pereche de mănuși să ne țină minte la iarnă, face el ironic. Ai uitat că nu mai sîntem în relații cu văru’ Costică ?

— Nu mai sîntem ? De cînd ?

Ea e sincer mirată.

— Păi de ast’iarnă, cînd au vrut să treacă prin București și tu le-ai spus că sînt detașat temporar la Sibiu... Credeai că nu mai vine vara, ai ? Vezi, nu degeaba omu’

gospodar...

— Ei, da, că la aforisme te pricepi. Dă tu altă soluție....

Are el soluții.

— Să mergem la Suceava...

— La Suceava ? ! Așa, hodoronc-tronc ? De ce tocmai la Suceava ?

— Cum, de ce ? E o regiune foarte frumoasă, niște vederi color ca-n filme, mai o excursie la Vatra Dor- nei, mai o excursie la Gura Humorului, mai o escapadă mai la sud, spre Cotnar, ei, ce zici ?

— Ce să zic ? Mă întreb pe ce te bazezi ?

— Mă bazez pe cumnatu' Alexandru...

— Bărbatu' soră-mi ?

— Chiar pe el ! Nu ne-a povestit că tocmai la Suceava l-a mutat pe Chiricuță ?

— Ce Chiricuță ? Care Chiricuță ?

E cazul să-i amintească :

— Chiricuță, deh... Amicul ăla al lui cumnatu-tău ! Nu și-au făcut ei împreună o crescătorie de nutrii ? Că acu' e foarte la modă... Mmm, ce zici ? Chiricuță ăsta are o mulțime de relații... Mereu dă o fugă prin regiune...

— Ar fi fost frumos, mda, dar nu pot să-l rog nimic pe Alexandru....

— Ei, asta-i bună ! De ce să nu-1 poți ruga pe soțul surorii tale...

— Se vede că ai uitat că la ei în casă numai so- ră-mea răspunde la telefon...

— Ca să vezi, nu ca la noi...

— Și de cînd m-am certat cu ea, numai că îmi aude glasul și începe (își ține buzele, din vîrful cărora își imită sora) : „Iar vreți să-i cereți ceva lui Alexandru ? Adică, ce vă închipuiți ? Că el e bine văzut și promovat pentru voi ?“ Asta e soră-mea ! Și de ce crezi că se poartă așa ?

El e sincer nedumerit.

— Chiar, de ce ?

— Pentru că atunci cînd Alexandru te-a rugat să-i aduci un ronson de ăla cu baterie, tu ai fost spiritual și i-ai zis că doar n-ai să bați atîta drum pentru un fleac ca ăsta... Acu' mai du-te să bați la Suceava, la Chiricuță ăsta cu iepuri, cu arici sau pisici, mă rog...

— Atîta pagubă !

Un timp tac amîndoi căutînd soluția potrivită. Primul rupe tăcerea el :

— Mergem la Rîmnicu Sărat. Au și băi și locuri de plimbare și acolo am eu un coleg de birou, care are părinții localnici. Oameni gospodari, cu livadă cu
nuci, cu porumb copt, cu hribi... Ce mai ! Nu ne costă nimic, că amicul ăsta al meu are o mulțime de obligații față de mine și ar fi fericit să se revanșeze în vreun fel oarecare...

— Ei, dacă e așa...

— Uite, îi dau chiar acu' un telefon, să vezi ce bucurie îi fac...

Se repede vesel la telefon și formează numărul:

— Alo, Măgduța ? Da, eu sînt... hm, Istrate (și vă- zînd uimirea de pe fața nevesti-si, îi șoptește : ,,e tovarășa secretară de la noi“, apoi revenind în receptor). Auzi, Măg... ăăă, spune, unde dau de Stambuliu ? Da, Cornel, Cornelu... că eu lucrez în altă tură... Cum ? L-au făcut... De cînd ? Aha, mulțumesc... Nu, nu e cazul... Și închizînd telefonul : Poftim, pe Stambuliu l-au făcut de ieri șef de serviciu !

— Bravo ! Și nu te bucuri ?

— Eu ? Acu' dacă e șef, crezi că e cazul să-i mai aduc aminte că m-a invitat să fac concediul la părinții lui ? De fapt, dacă mă gîndesc bine, nici nu m-a invitat. Bineînțeles, la ce să te aștepți ! Fă-le servicii, ajută-i...

— Și atunci ?

— Ce-ar fi să facem o excursie în circuit ? La urma urmei, e și mai bine. De ce să ne fixăm într-un punct ? Totdeauna, după o zi, două, te plictisești. Așa, stai o zi și mergi mai departe...

Se însenin ează și ea.

— Bravo, Gicule ! Să știi că-mi place ideea ta... schimbăm locurile, schimbăm impresiile, facem poze...

Parcă și vedea totul aievea. Și ce victorie, dacă nici nevastă-sa nu are obiecții !

Era momentul cînd se așteptau cel mai puțin să sune telefonul

:— Alo ? Buuună, Tiberică ! Aăăă, stăteam acasă... Daaa, la șuetă cu nevastă-mea... Tocmai discutam cum să ne facem concediul anul ăsta. Daaa, am hotă- rît să nu ne fixăm, facem un circuit cu mașina... Cum, și voi ? Tot în perioada asta ? Serios ? Tot în circuit? Păi, ce, v-ați luat mașină ? Aaaa ! înțeleg... Știu eu?... încă nu ne-am hotărît... Da, neapărat, dacă rămîne așa, cu plăcere, cu plăcere !

Nevastă-sa l-a urmărit în tot timpul discuției. Nu punea mare preț pe talentul lui diplomatic.

— Ce e, ce vor ?

— Auzi, dragă, ce le trece prin cap ! Cică dacă mergem în circuit, să-i luăm și pe ei că tot mai avem trei locuri la spate ! Ce oameni !

— Trei locuri ? Dar de ce le trebuie trei locuri ?

— Păi tocmai asta e ! (Gicu se indispune rău) Cică n-au cu cine lăsa copilul acasă, dar nu e nici o problemă că ăla micu adoră să meargă cu mașina ! E nemaipomenit cum se găsesc asemenea indivizi dispuși să profite de amabilitatea altora

!Peștișorul de aur

— Tăticule, spune-mi o poveste...

— Ce poveste ?

— O poveste.

— Ce, tu mai ești copil să-ți spun povești ?

— Și nea Damaschin, șeful matale, nu mai e copil și n-ai spus singur că-i spui povești ? !

— Nu fi obraznic ! Am vrut să spun că... da, mă rog, tu ești mic, nu înțelegi.

— Ei, vezi' ? Ba zici că sînt mare, ba zici că 'sînt mic. Spune-mi o poveste. Dar fii atent să fie una pe care n-o știu că altfel cer banii înapoi la casă...

— Bine, bine, mînca-l-ar tata... Să-ți spun povestea cu peștișorul de aur...

— Aia cînd ai fost matale la pescuit cu nenea Vir- gil și ai prins o știucă de trei kilograme ?

— Nu, fiule, aceea n-a fost poveste, a fost adevărul curat. Dar tu de unde știi ?

.. — L-am auzit pe nenea Virgil povestind...

— Ce mincinos I Auzi „trei kilograme" ! Dacă avea cinci cînd am prins-o eu ! Dar nu asta vroiam să-ți spun... Fii atent.

— Da, tăticule...

— Unde te uiți ? Uită-te la mine, nu pe fereastră, că de aceea nu înțelegi nimic.

— La matale mă uit.

— Așa... Vasăzică, a fost odată ca niciodată...

— Lasă, tăticule, introducerea, că pierdem timpul...

— Hm, a fost oda... a fost un moș și o babă...

— Iar un moș și-o babă ! Da' ce ei n-au fost „odată ca niciodată" și tineri ?

— Au fost dai* au îmbătrînit și ei acolo pe malul mării...

— La Mamaia ?

— Ei, nu la Mamaia... undeva, într-un sat de pescari... Și, ce să vezi... Iar te uiți pe fereastră ?

— N-ai zis matale „ce să vezi“ ?

— Uită-te la mine cînd îți vorbesc, că nu-ți spun basme...

— Tocmai asta e, că eu un basm vroiam... Dar mai la concret.

— Aha, da... Deci s-a dus... s-a dus moșul într-o zi pe malul mării, a aruncat undița...

— S-a enervat...

— Cum, s-a enervat ?

— Ai zis că a aruncat undița.

— Așa se spune, adică a dat la pește. Și, ce să vezi... Iar te uiți pe fereastră ?... Numai că simte că s-a prins ceva în cîrlig...

— Un pește de trei kilograme !

— Ne-ne-ne, s-a prins un peștișor mic-mititel...

— Așa cum ai prins matale cînd ai stat trei ore și eu am făcut insolație...

— Nu mă întrerupe ! Era un peștișor mic-mititel dar era de aur.

— Cum, adică, de aur ?

— Bine, de aur ! Uite cum e ceasul meu, cum e verigheta.

— Și atunci cum înota ? Că metalul se duce la fund. Nu era din mase plastice ?

— Nu. Era un peștișor fermecat. De aceea plutea...
— Mă rog...
— Și ca dovadă că era fermecat, a și început să worbească...
— Mare lucru ! Și delfinii vorbesc ! I-am auzit chiar eu la delfinariu.
— Ei, nu așa. Vorbea așa cum vorbim noi doi sacu'... și te rog să nu mă mai întrerupi și să nu te umai uiți pe fereastră ! Ei, și ce crezi că i-a spus peș- ttișorul ? Ia să auzim dacă ghicești ? Ei, ce-ai tăcut oca peștele ?
— N-ai zis matale să nu te mai întrerup ?
— Hm, a zis așa : „Ascultă-mă moșule... ascultă- :mă, moșule..."
— De două ori ?
— Da, că moșul era bătrîn, nu auzea bine... „Dă-mi drumul să mă întorc în împărăția mea''...
— Aha, peștișorul nu era din Marea Neagră...
— Vezi c-acu te plesnesc !... „și-ți voi împlini trei dorințe"...
— Interesant.
— Nu-i așa ? La prima dorință, peștișorul i-a dăruit o ladă plină cu bani.
— Și ce-a făcut cu ei ?
— Nu știu, dar baba nu a fost mulțumită și atunci, la a doua dorință...
— Auzi tăticule...
— Iar mă întrerupi ? Să știi că nu-ți mai termin povestea ! Și nu te mai uita pe fereastră ! La a doua dorință, i-a dăruit un castel plin cu tot felul de bunătăți, dar baba tot n-a fost mulțumită. Și la a treia dorință i-a dăruit...
— Las' că știu eu : o mașină... Tăticule !
— Da, ce-i ?
— Bine-ar fi dacă ai prinde și matale un peștișor de aur..
.**— Mda, și de ce, mă rog ?**
— Ca să ceri direct o mașină nouă...
— Ce mașină ? Care mașină ?
— Uite ce ți-au făcut copiii în curte. Ți-au demontat barele și ți-au vopsit capota.
— Cînd ? Unde ? De ce nu mi-ai spus ?
— Păi nu te-ai supărat că mă uit mereu pe fereastră ? ! Eu am vrut să-ți spun, dar matale : nu și nu l toot o țineai cu povestea matale
!Un turist cu vocație

Unii se nasc poeți. Eu m-am născut turist ! Desigur, și poet (vorba cîntecului : „că nu e om să nu fi scris o poezie"), dar turismul și-a pus amprenta pe întreaga mea personalitate. Poate nu credeți, dar și pentru turism trebuie să ai vocație, să ai chemare. Trebuie ! E drept că am avut și condiții. Așa, de exemplu, încă din fragedă copilărie am fost obișnuit cu călătoriile, părinții mei trimițîndu-mă la fiecare sfîrșit de săptă- mînă să vizitez frumoasele ținuturi în care locuiau bunicii (locuri despre care Creangă ne-a lăsat pagini de neuitat și care astăzi cunosc o dezvoltare impetuoasă, despre care am scris și eu ; dar despre asta, mai tîrziu). Pe urmă, odată major, mi-am perfecționat aptitudinile, devenind navetist. Pentru că, ce este în anumite cazuri navetismul decît tot o formă de turism ? Avînd certe calități — aprecierea aparține celor în drept — am fost angajat inginer la o fabrică ce s-a construit pe o platformă nouă la vreo 120 de kilometri de capitală. Un minunat prilej de a-mi continua cariera de turist. Aici, întregul meu program se desfășura după tipicul turistic. Odată sosit cu cursa locală, zăboveam la bufet pentru a lua cafeaua caldă cu gustarea de dimineață. Apoi puteam să pornesc în vizitarea diverselor săli, cu exponate tehnologice
unde ghizi bine pregătiți erau gata să-mi ofere informațiile dorite...

Nu după mult timp însă, conducerea uzinei a înțeles să-mi folosească într-un mod și mai eficient aptitudinile și deprinderile, trecîndu-mă la dispoziția oaspeților, mai ales a celor de peste hotare, care ne vizitau zilnic platforma. Eu îi conduceam și le arătam cu o baghetă telescopică (în italiană și franceză) diferitele instalații, ca și panourile și graficele de la cabinetul tehnic. Apoi, desigur, îi însoțeam la frumoasa noastră cantină cu autoservire atît de apreciată de personalul uzinei dar și de numeroase rude și prieteni de prin partea locului.

O nouă etapă turistică mi s-a deschis însă în autobiografie odată cu trecerea mea la ziarul local. Aici am putut cu adevărat să-mi desăvîrșesc calitățile înnăscute. Și, în special (și în sfîrșit !) să le și materializez. Pentru că aici am avut posibilitatea să fac tu-

rism în interes de serviciu. Ce epocă de aur ! Din articolele publicate mi-am alcătuit și primul meu volum cu care am devenit membru al filialei ziariștilor de turism. Dar visul meu era să fiu promovat scriitor. Și am fost. Cum ? Ei, bine, făcînd în continuare turism. De data aceasta turism pe o arie geografică mult mai largă. îmi amintesc de primul meu eseu intitulat : ,,Dar oare sfinxul zîmbește într-adevăr ?“ în care mi-am expus pe larg intensele mele trăiri în fața celebrului monument al antichității, toate asociațiile și disociațiile pe care le puteam face cu alte zîmbete celebre — al Giocondei, al lui Budha sau cel al baronului de Sade —, într-un cuvînt, așa cum îl vedeam eu, cum ,,îl cream" eu, dacă m-aș fi putut substitui lui Leonardo (ceea ce, cred, că am și reușit să fac). Acesta a fost începutul. Pe urmă, călătoriile au devenit atî
tde frecvente încît, pur și simplu, paradoxal, nu mai aveam timp să fac turism. Revenind acasă, pentru un scurt interval de timp, trebuia să depun eforturi pentru a-mi recompune în memorie traseele (mai corect ar fi *traiectoriile,* sau dacă vreți, *orbitele)* pe care am evoluat. Din memorie, dar ajutat cu multă eficiență de excelentele ghiduri turistice, fie bleu, fie de altă culoare. Acum aș putea să nu mai călătoresc pentru că mi-am terminat stagiatura. Am devenit un turist titular. Pot, pur și simplu, să stau acasă, în camera mea de lucru, la mașina de scris, și să redau cu cele mai subtile nuanțe peisaje, opere și personalități. N-a scris Xavier de Maistre *Voyage autour de ma chambre ?* Ei, bine, lumea e camera mea !

Transfer de memorie

Sînt căsătorit de 11 ani. Ba nu, de 12. îmi iubesc soția ca în prima zi. Prima zi ! N-am s-o uit niciodată ! Era o zi de primăvară. Sînt sigur că era primăvară tocmai pentru că ploua. Ne-am dus la cinema și am văzut un film pe care l-am revăzut recent la cinematecă. Nu era o capodoperă, dar atunci ne plăcuse grozav. Ce înseamnă să fii îndrăgostit !

Mă împac foarte bine cu soția mea. Avem aceleași gusturi, aceleași preferințe, aceleași lecturi. Numai profesiunile noastre sînt diferite. Eu sînt chimist, ea e arhitectă. Dar acest lucru nu numai că nu ne desparte, ci dimpotrivă, ne apropie și mai mult, pentru că astăzi chimia e baza și arhitectura n-ar putea face un pas fără serviciile chimiei. Cum vă spuneam, nu ne certăm niciodată. Mai exact : nu ne certăm pentru lucruri serioase. Pentru fleacuri, da, ne certăm ! Dar asta n-are nici o importanță. Te cerți și te împaci. Căsnicia are dialectica ei. Și fără contrarii nu există unitate. Ea îmi reproșează că n-am memorie, că uit.

— Pe cuvântul meu dacă înțeleg ce fel de om ești tu ! Niciodată nu ții minte când te rog și eu ceva...

E ca un leit-motiv al divergențelor noastre. Dar nici eu nu mă las.

— Parcă tu ții minte ? Ești o soție admirabilă, ai nouă sute nouăzeci și nouă de calități. Dacă ai avea și memorie, ai avea o mie.

Sîntem invitați la prieteni. Mă bărbieresc și mă gîndesc ce cravată să-mi pun. Mi-o voi pune pe cea cafenie. La cămașa creme se potrivește de minune.

— Cămașa creme ? ! se miră soția mea. E necălcată.

— Vezi, draga mea, și doar te-am rugat...

— Poate ai avut intenția. în definitiv, pune-ți altă cămașă. Doar ai cravate destule...

— Firește ! După tine pot să merg și cu puloverul de schi, mă revolt eu. M-aș fi mirat să-ți amintești cînd te-am rugat eu ceva.

Soția mea se bosumflă și, cu paltonul pe ea, pune fierul în priză ca să-mi calce cămașa favorită. Dar eu nu sînt un soț absurd. Pot să merg și în pulover.

Dacă ar fi să ținem un caiet de însemnări, sînt sigur că în privința slăbiciunii memoriei noastre am fi chit. Ea uită cu regularitate care sînt mîncărurile mele preferate. Eu uit cînd e ziua ei de naștere. Ea uită că mi-am invitat cîțiva colegi la bridge. Eu uit să iau bilete la operă. Și așa mai departe.

Discutînd într-o zi această stare de lucruri, am ajuns la concluzia că este o insuficiență obiectivă a memoriei. Fiind amîndoi oameni moderni, ne-am ho- tărît să recurgem la ajutorul unui specialist. Fără să mai zăbovim, ne-am dus la Institutul de neurologie. Acolo ne-am expus cazul, rugîndu-1 pe doctor să intervină.

— E limpede, spuse acesta. La dumneavoastră se evidențiază activitatea unui filtru selectiv asupra informațiilor stocate în fondul permanent de memorie. Astăzi aceste cazuri se rezolvă mai simplu ca amneziile datorate surmenajului. O interșanjare de

memo-
rie va avea un rol compensator și fiecare, cu ajutorul memoriei celuilalt, își va aminti ceea ce de obicei „uită“ datorită filtrului selectiv.

Ne-am declarat amîndoi de acord să suportăm chiar pe loc intervenția necesară care, într-adevăr, se dovedi cu nimic mai complicată decît o transfuzie de sînge pe vremui'i.

Am ieșit veseli în stradă, cu sentimentul tonic că începem o viață nouă. Minat de un impuls necunoscut, m-am oprit la prima florărie și, spre uimirea soției, i-am cumpărat un buchet de anemone.

— Dragul meu, exclamă ea plină de afecțiune, mai ții minte că e floarea mea preferată ? !

— Vezi bine !

Am pornit-o fericiți mai departe, cînd, deodată, soția mea a scos o exclamație alarmată :

— Vai de mine !

— Ce s-a întîmplat ?

— Păi, tu nu vezi ? E opt și la opt și un sfert începe transmisiunea de la Olimpiadă.

Au urmat zile de neuitat. La prînz mă așteptau numai specialitățile mele culinai'e preferate. O dată pe săptămînă mergeam la operă. Duminica, la insistențele ei, îi făceam o vizită mamei mele. O dată pe ■lună mergeam la balul arhitecților. Mă abonasem la un jurnal de modă și urmăream asiduu evoluția pantalonilor, comandînd din fiecare model cîte o pereche. In timp ce sortimentul meu de cravate creștea ver-
tiginos.

Intr-o zi, am venit radios acasă. Aveam un pachet voluminos sub braț. I l-am întins soției și am sărutat-o.

— La mulți ani, draga mea. Nici nu știi ce bine îmi
pare că am ajuns la timp la blănar. Voiam pentru cei 36 de ani ai tăi să-ți iau ceva cu totul deosebit...

Spre uimirea mea, ea îmi răspunse cu răceală :

— De unde ai mai scos-o că împlinesc 36 de ani ? !

Am ridicat din umeri :

— Ce rost are toată povestea asta caraghioasă cu ascunsul vîrstei ? Important e că ne iubim. Ce, crezi că nu știu că ai „pierdut'* actul de naștere și la reconstituire ai mai ciupit cîțiva anișori ? Voi femeile aveți o tenacitate în privința unor reminiscențe, demnă de o cauză mai bună.

Din păcate, tot efectul darului meu se evaporă. Pachetul rămase nedesfăcut și am prînzit în tăcere. Apoi ne-am luat fiecare ceva de citit și n-am mai schimbat nici o vorbă pînă la început programului televiziunii.

Cu totul întîmplător se transmitea filmul pe care-1 văzusem cîndva demult împreună și-1 revăzusem recent la cinematecă. Era o comedie. Sigur, timpul își spusese cuvîntul. Multe lucruri cai'e atunci ne amuzaseră copios își pierduseră farmecul. Dar oricum era o comedie. Deodată, fără voia mea, am întors capul și m-am uitat la soția mea. Plîngea.

— Ce e ? Ce s-a întîmplat ? am întrebat-o speriat.

— Crezi că nu-mi aduc aminte că atunci cînd am fost la filmul ăsta, știi tu, cînd m-ai cerut în căsătorie, ai făcut-o ca să nu te repartizeze în provincie ?

Am simțit că mi se surpă tavanul pe creștet. în- tr-adevăr, detaliul ăsta îmi ieșise cu totul din minte.

Din nefericire, multe lucruri care ne *ieșiseră din minte* erau acum în mintea celuilalt.

Și, așa, memoriile noastre au început să scoată la iveală amănunte care de care mai ciudate. Eu mi-am
amintit de adresa unei croitorese pe care n-o văzusem în viața mea. Și ceea ce era mai neplăcut, știam acum și cîți bani îi datorez. Soția mea, în schimb, își aduse aminte de fondurile mele secrete realizate cu atîta efort de imaginație. Găseam motivele cele mai extravagante care-mi solicitau cheltuieli neprevăzute.

Un acces acut de gelozie m-a cuprins cînd mi-am adus aminte de cuvintele pe care i le spusese de cu- rînd soției mele un bărbos care o invitase la dans. îi declarase textual : „N-am mai cunoscut o altă arhitectă ca dumneavoastră". Iar soția mea îmi reproduse

exact dialogul pe care l-am avut cu inginerul-șef al uzinei unde fusesem detașat temporar și căruia îi declarasem că sînt necăsătorit. Din nefericire, își amintise și faptul că inginerul-șef avea douăzeci și șapte de ani și era o fată încîntătoare.

E lesne de înțeles că toată ziua bună ziua ne scotoceam memoria în așteptarea unor descoperiri senzaționale. Cînd însă mi-am amintit cotele noului teatru pe care-1 construia soția mea, m-am înfuriat. Asta mai lipsea ! în schimb, soția mea „lucra" la planul unei mari uzine chimice. Și încă fără ajutorul meu.

După acest util schimb de informații, comunicate uneori pe frecvențe audio destul de înalte, ne-am liniștit. Și așa, pe nepusă masă, ne-am întrebat unul pe celălalt :

— Și acum ce facem ?

— Transfer de memorie ne-a trebuit ? 1 am spus cu ciudă, mai ales că nu-mi aminteam deloc a cui a fost ideea, ceea ce dovedea că ideea *fusese* a mea.

Am rămas amîndoi pe gînduri. Și ne-am gîndit, ne-am gîndit, pînă cînd memoria aduse la suprafață date noi. Mi-am adus aminte — și o mie de detalii mi-o confirmau — că soția mea mă iubește. Mă iubește

enumai pe mine. M-a iubit întotdeauna numai pe mine. Mă va iubi întotdeauna numai pe mine. Eram destul de neliniștit la gîndul că poate ea nu va descoperi în memoria mea argumente asemănătoare. Naiba să mă ia la ce mă gîndisem oare atîta vreme ! în cele din urmă consoarta mea rupse tăcerea.

— Ce-i cu fondurile alea secrete, că nu-mi mai amintesc nimic despre ele.

— Ce să fie ? am ridicat eu din umeri. Erau pentru mașină. Voiam să fie o surpriză.

Ea zîmbi, așa că am întrebat-o autoritar și încruntat.

— Și cine era, mă rog, bărbosul ăla ?

Atunci izbucni de-a binelea în rîs.

— Bărbosul ? E președintele juriului la concursul de proiecte pentru noul teatru. Și știi care e rezultatul ?

— De unde să știu ? Concursul a avut loc după ce am făcut noi schimb de memorie.

— Atunci înregistrează informația : am luat premiul întîi.

— Felicitările mele. Și în ce constă premiul ?

— într-o mașină. Așa că va avea fiecare mașina lui.

Atunci am izbucnit și eu în rîs. Brusc, ne-am oprit amîndoi și, preocupați, ne-am apucat să discutăm cum vom face praf fondurile mele secrete.

Era limpede, între noi nu putea fi vorba de secrete

.O recenzie

Orice carte poate fi recenzată. Că lucrurile stau așa, se va putea vedea din cele de mai jos. O explicație este totuși necesară : cronicarul de serviciu al revistei *Parnas 80* a luat acasă, din greșeală, în locul unui roman nou apărut, cartea de telefon. Ceea ce nu l-a împiedicat să redacteze o cronică după toate regulile... în vigoare. O reproducem :

Sub seninul telefoniei

De curînd a apărut volumul intitulat : *Lista abo- naților la serviciul telefonic,* editat de Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor. Întîmpinată cu viu interes de public, lucrarea s-a epuizat în scurt timp de la punerea ei în vînzare. Impresionantul volum, cîntărind aproape 2 kg, se bucură de o prezentare sobră și un tipar îngrijit. Toate acestea ne-au determinat să-1 parcurgem cu multă atenție pentru a oferi celor interesați un punct de vedere asupra cuprinsului.

Structurat pe *șapte părți,* asemenea romanelor clasice, cartea te prinde de la început datorită stilului concis, nervos, modern (am spune chiar *telegrafic,* dacă n-ar fi impropriu fiind vorba mai curînd de un stil telefonic). Sub semnul exploziei informaționale,

lucrarea este bogată în informații utilitare și de telecomandă. Simpla parcurgere a diverselor capitole oferă momente pline de sugestie. Iată, de pildă, cel intitulat : TELEFOANE UTILE. Ne putem imagina cu ușurință un personaj care își începe ziua — o zi ca oricare alta din biografia sa — formînd numărul 023, DERANJAMENTE ASCENSOARE. E limpede, omul se grăbește la servici și observă că ascensorul e blocat între două etaje. Nu-i nimic, va coborî pe scări, dar la întoarcere va avea nevoie de ascensor ca să ajungă la etajul său. După aceea, va forma 027 AUTOMOBIL CLUB ROMÂN. Da, dorește să afle ce asistență tehnică poate primi în cazul în care se va înscrie într-o excursie ACR peste hotare. Dar timpul îl zorește. Eroul nostru a ajuns la servici. Are de rezolvat numeroase probleme importante. Totuși, din cînd în cînd, va

telefona la 051 — INFORMAȚII ȘI SERVICII SPECIALE, pentru a afla rezultatele sportive (fără de care nu-și poate completa buletinul Pronosport), apoi pentru a cere unele informații cu privire la starea vremii (să plece pe munte ? sau să meargă la cinema ?). Apoi va telefona la 052 — INFORMAȚII CFR (pentru a afla la ce oră vine acceleratul de Baia Mare cu care urmează să-i sosească soția plecată la părinți), după care va forma, evident, 053 — COMENZI GETAX, pentru un taxi cu care să. ajungă la gară. Va telefona, de asemenea, de cîteva ori la ORA EXACTĂ pentru a verifica dacă noul său ceas electronic merge într-adevăr perfect, așa cum se afirmă în prospect. Și eroul nostru își va încheia ziua — o zi obișnuită din viața sa — cerînd din nou la 051, să fie trezit a doua zi la ora 6,45. Toate acestea în cazul că e vorba de viața tihnită a unui om cum-secade, tată de familie, soț iubitor, funcționar con-
științcios. Dar, gîndiți-vă ce roman de suspans s-ar scrie dacă eroul nostru ar suna — din aceeași listă de TELEFOANE UTILE — la POMPIERI, MILIȚIE, SALVARE, FARMACII DE SERVICIU sau COOPERATIVA INSTALATORUL CU DESERVIRE LA DOMICILIU (secția instalații apă și canal). Așa cum au menționat și alți recenzenți.

Ceea ce impresionează într-adevăr în mod deosebit este amploarea materialului folosit. Prin fața ochilor noștri, ca într-un imens caleidoscop, se perindă instituții centrale și locale, întreprinderi din cele mai diferite ramuri, lăcașuri ale științei, culturii, sportului și muzicii, nemaivorbind de personaje — oameni vii în carne și oase — acoperind practic toate profesiunile și activitățile existente pînă în momentul apariției cărții, cu justificata precizare că : *în timpul tipăririi listei s-au făcut schimbări de numere de apel ale abonaților, schimbări in denumirea străzilor, la numerotarea blocurilor din noile cartiere, modificări la cerere etc.''.* Iată cît de pregnant și subtil sugerează lucrarea dinamica noastră contemporană, marile mutații (și mutări) la care asistăm și care depășesc cu mult viteza de apariție a unei asemenea monografii de mari proporții. Sute și sute de personaje se perindă pe paginile cărții (pe patru coloane, tipărite cu o literă aproape ilizibilă pentru presbiții de peste + 1), fiecare cu destinul, cu adresa, cu numărul său de telefon ! Trebuie spus că dacă, pe de o parte, autorul este întrucîtva tributar automatismului (personajele apar și dispar în ordinea unui aparent dicteu automat), el nu este haotic și arbitrar, ci dimpotrivă, se supune unei stricte organizări conștiente în ordine alfabetică. (Dealtfel, sîntem informați că înscrierile
abonaților în liste a fost făcută prin ordonarea alfabetică pe calculator).

Ordine și varietate. Invenție și veridicitate. Intr-adevăr, recunoaștem cea mai mare parte a numelor înscrise ca nume posibile, dovedind o generoasă imaginație onomastică a autorului. Nume ca, de pildă, Ostropeață Serapin sau Gălușcă Marie-Jeanne Crăciunica, greu de întîlnit în viața de toate zilele, apar ici-colo colorînd insolit narațiunea. Narațiunea? De bună seamă ! Așa cum deducem din studierea *Dicționarului Onomastic,* chiar simpla eufonie a unor nume poate fi inspiratoare de sugestii biografice, etnografice, istorice, caracterologice, semantice etc. Nu putem însă să nu regretăm o anumită inegalitate în construcție (aici, poate e partea mai puțin izbutită), pentru că, spre surprinderea noastră, autorul acordă un spațiu disproporționat unor nume ca lonescu și P o p e s c u, binecunoscute și foarte frecvente și ca atare, golite de expresivitate. încercarea de a le salva de la inevitabilul anonimat prin folosirea unor artificii prenominale de tipul *Octavian Caius* sau to-ponimiste — *Bacău, Bîrlad, Tulcea* — nu salvează aceste mult prea numeroase pagini care obosesc pe cititor, acesta anticipînd fără greș — cititorul de astăzi nu mai este cititorul de ieri, el are telefon ! — că după lonescu Alexandru urmează lonescu Barbu.
Dacă ținînd seama de scopul urmărit, rigoarea dusă pînă la abstracție ni se pare a fi o însușire inerentă lucrării, ea nu devine un element autodistructiv anu- lînd
imprevizibilul. Așa cum am fost avertizați încă din primele pagini (pistolul lui Cehov !), avem satisfacția să ni se ofere un supliment de lectură în care, ca într-un *epilog,* aflăm evoluția destinului unor personaje care și-au schimbat adresa, numărul sau abi
aacum au devenit posesorii (happy-end !) unui post telefonic, fie și cuplat.

Pe una din ultimele pagini, ca o proiecție pe un ecran cinematografic, apar cuvintele pline de freamăt interior și forță de sugestie : *la cerere, telefonistele de la acest serviciu pot da CONFIRMAREA Iransmiterii mesajului sau pot comunica RĂSPUNSUL la mesaj.*

Devine clar că tot ce a susținut Marshall McLuhan în legătură cu televiziunea este posibil și pentru telefonie. Căci epoca noastră este prin excelență epoca mesajelor. Din fericire, ele nu sînt doar jocul abstract dintre *entropie* și *redundanță.* Salvarea există : putem apela oricînd la telefoniste !

Volumul — o adevărată enciclopedie a telefoniei municipale — poate figura în orice bibliotecă, fiind util și celor care, din principiu sau din alte motive, nu au bibliotecă personală.

...A doua zi, la redacție a fost observată confuzia. A fost însă rezolvată cu ușurință, prin înlocuirea titlului cărții și al editurii. Se pare că toate celelalte argumente și opinii se potriveau foarte bine și romanului care trebuia recenzat

.Pe teren

Există oameni pentru care o călătorie cu trenul e un eveniment. Au emoții, sînt surescitați, gesticulează și vorbesc tare. își supraveghează speriați bagajele și-și iau gălăgios rămas bun de la rude și prieteni. Pentru alții însă, trenul e un lucru banal, obișnuit, chiar cotidian. Aceștia vin la gară calmi, își iau ziare și țigări și se urcă în compartiment cu o detașare specifică. Drept bagaj nu au, de obicei, decît o servietă. Aceștia sînt *oamenii de teren.*

E luna iunie, început de sezon estival. Faptul se poate observa cel mai bine tocmai aici în gară, unde trenurile care merg spre litoral sînt extrem de aglomerate. (Mai ales că în anul acesta marile călduri s-au declanșat chiar din iunie și Topor a anunțat un august ploios). în schimb, trenul de Moldova e mult mai liniștit. Iată chiar un compartiment în care nu e, deocamdată, decît un singur călător. S-a așezat la fereastră și răsfoiește o revistă ilustrată. Pe culoar, alții trec căutîndu-și locul de pe bilet. Ușa se deschide și în compartiment intră un al doilea. Spune *bună ziua* și, evident, își aruncă ochii în plasa de bagaje. într-un colț, doar o servietă. Zîmbește și-și așază la rîndul său servieta deasupra locului de lîngă geam. Acum, cei doi sînt față în față :

— Călătoriți departe ? întreabă cum e și firesc noul venit.

— Numai pînă la Bacău, spune cel cu revista.

Amîndoi privesc pe fereastră trenul de Constanța, care s-a pus în mișcare.

— Daa, frumoasă vreme, spune unul dintre ei, cu gîndul la atracțiile litoralului.

Celălalt zîmbește visător.

— Și cu ce ocazie la Bacău, întreabă el, în concediu ?

— în nici un caz. Bacăul nu e stațiune, răspunde primul.

— Nu e, se învoiește cel'alt, dar poate aveți rude...

— Am. Dar la Focșani... Dumneavoastră ?

— Nu, eu nu am pe nimeni la Focșani.

— întrebam dacă mergeți la Bacău la rude...

— Rude ? ! Frate să-mi fie și nu-1 iert, spune primul apăsat.

Cel din fața lui îl privește surprins.

— La ce faceți aluzie ?

— Am să vă explic. Omul ia o poză importantă. Eu sînt revizor. Mă duc la Bacău să analizez o situație...

Fața celui de al doilea se destinde într-un zîmbet larg.

— îmi dați voie, Nastasiu, inspector. Ca și dumneavoastră, și eu merg la Bacău să lămuresc o chestiune...

— Calistrat. îmi pare bine. O coincidență fericită. Nu cumva tot la UPTMB ?

— Ba da...

— Iată deci a doua coincidență fericită. Ascultă, colega, spune Calistrat, dacă îi luăm în colimator așa cum se cuvine, într-o zi, două, i-am terminat...

— O zi, două ? Glumești, colega, spune Nastasiu

.Va trebui să stăm pe puțin o săptămînă ! Așa mi-am și făcut ordinul de serviciu.

Primul călător clatină din cap.

— Așa e, ai dreptate. Dacă stai puțin, mai zice cîte unul că ești superficial, că n-ai luat toate cifrele, că n-ai controlat, că n-ai cerut stocurile... Acu' dacă e să fim drepți, în două zile n-ai ce face cu unitatea asta...

Nastasiu își privește interlocutorul cu oarecare mirare.

— Crezi, colega ?

— Categoric. Sosim la prînz, nu ?

— Tocmai, zi pierdută, face Nastasiu.

— De ce pierdută ? Cîștigată. Cei de acolo ne așteaptă la gară și mergem direct la masă.

— Mda, e o idee. La asta nu se gîndise. Mîncăm și mergem să ne odihnim de la drum.

— Odihnă ? Eroare. Chiar acolo, la masă, începem discuțiile de fond...

— Chiar la masă ? Crezi, colega, că vor veni și cu registrele ? glumește Nastasiu.

— Nu e nevoie. în fond, nu e vorba, în prima fază, ide cifre. Trebuie numai să le spui că vrei să știi, cum :stau cu peștele.

Nastasiu face ochii mari :

— Care pește, că ăștia fac tablă.

Calistrat ridică din umeri.

— Fac tablă, dar dacă e cazul, fac și pește. De care uți place ? Crap de crescătorie sau știucă ? Are balta jpește !

— La Bacău ?

Ce bălți or fi pe acolo ? se întreabă Nastasiu...

— De crescătorie, îi explică Calistrat.

— Păi, pînă la crescătorie să tot fie vreo 200 de kcilometri !

Știa el, Nastasiu, că doar a mai umblat și dînsul.

— Se descurcă ei. Trimit o basculantă și în două zile sînt înapoi...

Nastasiu a priceput. Experiența se cîștigă cu încetul.

— Atunci dacă e așa, spune el, să mai lungească drumul pînă la Pietroasele că peștele alb fără vin negru...

Trenul s-a pus în mișcare.

— Acum ai înțeles colega ? spune Calistrat. După cum vezi, în două zile, am terminat.

— De înțeles am înțeles, dar tot o săptămînă avem de stat.

— Cum așa ?

— Păi vrei să fim acuzați de superficialitate ? Trebuie să mergem și în județ. Am aflat că au ei acolo și o casă de oaspeți. înțelegi, colega ? Că doar oaspeți sîntem, nu ?

Pe fereastră se deschide larg cîmpia decupată în dreptunghiuri verzi, în toate nuanțele. Stîlpii de telegraf aleargă plini de grăbire înapoi spre capitală...

Și nu știu care dintre cei doi călători a rostit, la un moment dat, și gîndul celuilalt :

— Da, frumos oraș Bacăul. Oameni primitori. Ar fi și păcat să-ți faci aici concediul...

Un caz neverosimil

— Servus, dragă, te rog să mă ierți că am întîrziat...

Și azi am avut o zi grea... .

Soțul s-a întors de la birou.. r ' "

— Ceva la servici ? .1'.

Obișnuita întrebare pe care o pune soția. O soție ca toate soțiile care trebuie să spună ceva în timp ce pregătește masa.

— La servici toate-s în regulă, dar să vezi ce-am pățit azi dimineață...

Soțul zîmbește în timp ce se așază comod și-și potrivește șervetul în jurul gîtului.

— Nu ți-e foame ? întreabă soția fără să remarce că soțul *pățise* ceva dimineața.

— Ba da, răspunde el puțin vexat, dar mă gîndeam că nu ți-e indiferent că azi cînd am ieșit din casă era să mă calce o mașină...

— Dacă ești neatent, spune ea în treacăt, punîndu-i ciorba în farfurie. Vrei și un cartof ?

Poftim, ei de cartofi îi arde !

— Nu, dragă, eu n-am avut nici o vină ! Mergeam normal pe trotuar cînd m-am pomenit cu un Fiat- sport pe bordură...

Soția taie pîinea :

— I s-a rupt probabil bara de direcție...

— Da de unde ! Pur și simplu, șoferul a pierdut direcția...

Soția, care citește întotdeauna cu interes *faptul divers,* observă că, „într-adevăr, șoferii ăștia ar trebui obligați să circule numai pe cîmp. Nici nu cunosc ca lumea regulile de circulație și de aceea se întîmplă atîtea cîte se întîmplă." Soțul a terminat de mîncat ciorba. Rupe tacticos din pîine o bucată de miez și începe să o modeleze.

— Ei, a fost un caz mai aparte... Și în glasul lui se strecoară o intonație specială. înțelegi ? Șoferul s-a uitat după mine și a pierdut direcția... Culmea e că eu a trebuit să-mi cer scuze, conchide el cu o evidentă notă de satisfacție.

— De ce ? I-ai tăiat calea ? se interesează neutru consoarta.

Ce logică I

— Cum puteam eu să-i tai calea dacă mașina, î
nloc să meargă pe carosabil, a ajuns pe trotuar ! Ce-i atît de greu de înțeles ? !

— Tocmai de aceea nu înțeleg...

— Și totuși, e foarte clar : pur și simplu blonda de la volan...

Și el mai face apel la logică !

— Parcă spuneai că la volan era un șofer ?

— Exact, *șoferul* era o blondă. O junǎ foarte nostimă care s-a uitat după mine și...

— A, vă cunoșteați !

— Da de unde ! N-am văzut-o în viața mea !

Soția îl privește blajin, i s-a luat o piatră de pe inimă.

— Ei, bine c-ai scăpat cu viață ! Și altceva ce s-a mai întîmplat ? Vrei puțină salată ?

Da, vrea salată !

— Blonda și-a cerut scuze și m-a invitat să mă ducă ■ cu mașina la birou.

— Foarte frumos, e un gest civilizat. Cred că ai ;acceptat cu plăcere...

Nu, n-a acceptat. Cum era să facă o asemenea greșeală ? ! Și dacă-1 vedea cineva cu acea persoană în imașină ? Adică, pe el în mașina acelei persoane...

— Cine să te vadă ?

— Știu eu cine ? Vreun coleg, vreo colegă, vreun șef, vreo rudă...

— Și dacă te vedea, ce era ?

El începe să-și piardă răbdarea. Totuși, trebuie să explice :

— Se poate, dragă ? Nici nu te gîndești ce vorbe pot ssă-ți iasă ! Lumea e foarte rea și invidioasă.

— Ce vorbe ? Fii serios. Și ție ce-ți pasă ?

Ei bine, lui îi pasă !

— Și dacă vreo vorbă din astea ajunge la soția mea ?

— Ei și ? Las' să ajungă...

— Nu te impresionează ?

— De ce m-ar impresiona ?

— Adică tu ai fi indiferentă dacă ai auzi că azi m-a căutat o studentă de la cinematografie ca să mă solicite să joc alături de ea într-un film ?

— A sunat întîi acasă... Eu i-am dat numărul tău de telefon.

— Tu ?

— Da'... ce, nu trebuia ? Mi-a spus că te-a remarcat cînd au vizitat uzina pentru prospecție și ea te-a propus regizorului în rolul inginerului-șef din scenariu... Mă rog, cică regizorul a făcut mai întîi nazuri, dar că pînă la urmă a acceptat...

Soțul o privește cu gura căscată. Nu mai vrea salată, nu mai vrea nimic.

— Și pe tine povestea asta te lasă indiferentă ?

— Deloc. Întîi mi se pare excelentă ideea ca în rolul unui inginer să joace chiar un inginer. Ar fi pentru prima oară că un interpret ar ști într-adevăr despre ce vorbește. Și pe urmă, bineînțeles, aș fi foarte mîndră că soțul meu a fost ales să joace într-un film. Să știi că neorealiștii ăștia nu erau chiar atît de proști, știau ei ce știau...

Soțul se ridică de la masă și începe să se plimbe prin cameră. Soția îl ascultă. Tînăra interpretă îi povestise subiectul filmului în care el, inginerul, se îndrăgostește de ea, practicantă, repartizată pe noua platformă chimică. Acum ce mai are de zis soția sa în această privință ?

— După părerea mea, șantierul este un cadru cit se poate de romantic — are ea de zis. De ce o asemenea situație e considerată veridică numai dacă se petrece într-un parc sau într-o stațiune de odihnă ? Vrei să-ți fac o cafeluță ?

Cafeluță ? Ei bine, îi arată el cafeluță și scoate un plic cu fotografii carte-poștală.

— Uite, asta e ! Dacă te interesează, poftim, uită-te la individa căreia i-ai dat azi numărul de telefon al soțului tău.

Soția își șterge mîinile de șorț, ia fotografiile și nu-și poate înăbuși un strigăt :

— Bine, dar fata asta este superbă și tu faci mofturi ! Și cred că e cel puțin cu doisprezece ani mai tînără ca mine !

Soțul înțelege că o ceartă este inevitabilă. E gata să deschidă gura să declanșeze avalanșa de argumente, dar... în clipa aceea în cameră răsună telefonul. Cu un gest de

lehamite, arată că nu e pentru nimeni. Soția ia receptorul.
— Alo, un moment... Apoi soțului : zice că e secretara ta.
— Secretara mea ? Minte, dragă, eu n-am nici o secretară.
Soția îi întinde receptorul :
— Ei, ce te legi de amănunte... Vezi ce vrea și gata.
El ia receptorul și ascultă un timp în tăcere. Apoi izbucnește în rîs. Cu greu reușește să se stăpînească.' Pune receptorul și abia regăsindu-și suflul, spune :
— Știi cine era ?
— Am uitat să-ți spun... Dar acum nu mai are nici o importanță. Eu am mai fost căsătorit o dată și uite și-a adus aminte fosta mea nevastă că nu i-am plătit de mult pensia alimentară..
.Soția se uită cu reproș la el.
— Și atunci ce mai aștepți ? ! Fugi repede și du-i banii. Dar nu întîrzia că se răcește cafeaua.
Cele de mai sus, evident, nu s-au întîmplat niciodată nicăieri. Am vrut numai să vă demonstrez cîte nu-și poate imagina omul dacă se lasă purtat pe culmile fanteziei .Clarificare
— Tovarășe Manolache, te-am chemat ca să-ți spun că treaba nu merge bine...
— La ce vă referiți, tovarășe director ?
— Știi dumneata la ce mă refer ! Mă refer la faptul că în secțiile productive lipsesc materialele de bază.
— Bine, dar eu v-am prevenit că fără să rezolvăm problema cheie...
— La ce te referi, tovarășe Manolache ?
— Cheia e omul... Mă refer la omul care conduce...
— Adică la cine te referi ?
— Mă refer la responsabilul cu aprovizionarea, Crețoiu.
— Dar bine, frate, situația lui Crețoiu e ca și rezolvată.
— La ce vă referiți ?
— Asta-i bună, doar am discutat. N-am stabilit noi ca el să preia altceva ?
— La ce vă referiți ?
— Am și semnat decizia să treacă la SDV-uri.
— Aaa, păi nu e bine deloc...
— Cum așa ? La ce te referi ?
— Ați uitat că el a mai fost la SDV-uri și a făcut-o lată ?
— Lată ? La ce te referi
?— Anul trecut, a lipsit nemotivat trei zile, și au stat toate secțiile din cauza lui. Și acu' vin să vă întreb : ce măsuri ați luat ?
— La ce te referi ?
— Mă refer la faptul că atunci l-ați trecut dincoace unde tot nu face nimic.
— în cazul ăsta să-i dăm transfer la vreo unitate din subordine.
— Tovarășe director, eu vă spun sincer : nu merge.
— Păi o să meargă, că o să-i dau eu dispoziție !
— Nu merge, adică nu ține...
— Nu ține ? La ce te referi ?
— Mă refer la faptul că fata lui nea Crețoiu se mărită, știți dumneavoastră cu cine...
— Te referi la...
— Vedeți ? Și dacă tata socru o să vrea un cuscru în Centrală ? Ba poate chiar cu o leafă mai mare, că de ce să contribuie numai el ?
— Măi Manolache, știu și eu ce să spun ? S-ar putea să ai dreptate. Ar trebui măcar un lucru să facem...
— La ce vă referiți ?
— Să facem un referat să-1 trimitem la minister. N-au decît să refere ei..
.Salutări de la băi
Așa e la băi, toată lumea trimite ilustrate. Altceva ce să faci ? Mai bei o apă, mai faci o baie, sănătate nu alta, și pe urmă ai tot timpul să compui un text cît mai memorabil. Mi-am luat și eu o ilustrată cu vedere de la Vatra Dornei că, deh, la Olănești, unde mă aflu, ce să se vadă ? Am lipit timbrul și acum eram în fața dilemei : cui să trimit ilustrata ? Cum, cui s-o trimit ? Asta-i bună ! O trimit soției. N-a rămas buna mea soție singură acasă ? Nu e normal să-i trimit un gînd bun de aici unde... Tot

eu să-i trimit ? Păi cine e cu adevărat în concediu, eu sau ea ? în timp ce eu mă chinuiesc cu apa asta care n-are nici măcar gust de cozi de cireșe, ea stă la televizor, se duce la cinema (e unul chiar la parterul blocului nostru), ba în plus se vede toată ziua cu prietenii și colegii de servici. Și dacă-i trimit, o să creadă că vreau să „compensez" cine știe ce... Nu, mai bine-i povestesc totul cînd ajung acasă. Adică nu, o să-i dau un telefon că tot trebuie să-mi mai trimită o sută de lei că am rămas dator la șahul ăla cu pietre... O să-i trimit ilustrata colegului meu, Mardare. Băiat bun. Mă și înlocuiește acum cît sînt în concediu... De ce să se gîndească la mine ca la un străin și cînd mă
întorc să găsesc toate lucrările nerezolvate ? Să vadă că-i sînt prieten și, de aici unde mă aflu pe mîna medicilor, tot la el mă gîndesc... Mda, și cu asta o să-i aduc aminte că nu mai am rezistența de altă dată... Că dacă e vorba de promovare, pe el ar trebui să-l aibă în vedere șeful și cînd se va duce cu hîrtiile la semnat o să-i spună : „Mi-a scris săracu' Tache, da' e rău de tot, după cum scrie, nu mai putem conta pe el". Ăsta e Mardare ! Nu-i scriu nici un cuvînt! Atunci, cui s-o trimit ? A, știu ! Să i-o trimit lui Floricel Ionescu, tovarășa aceea blondă de la C.A.R. : „un gînd bun și o urare de la acela care..." Care, ce ? Mai am o rată și am lichidat împrumutul. Păi, ce nu știu eu că dacă nu-i duci o ciocolată „nu se ajunge fondul social" ? Pe mine, de trei ori m-a amînat pînă am luat amărîții ăia de 20 de mii de lei pentru mașină ! Dacă-i scriu, o să creadă că o pregătesc sufletește pentru un cadou, ceva de la băi ! Nu ! O să-i scriu administratorului blocului. Ăsta om cumsecade ! Atent tot anul, bun gospodar, vecin de nădejde. Te mai împrumută cu o butelie de aragaz, mai dă o mînă de ajutor la o reparație... Tot pe el îl întreabă ce fel de om sînt eu, dacă vin tîrziu acasă sau dacă fac scandal noaptea... Adică, ia stai... administratorul ? Tocmai pe el l-am găsit, care l-a urecheat pe Georgel al lui cumnatu-meu că a crezut că-i al meu ? Și cînd am găsit mașina lovită în parcarea blocului, nu mi-a zis : „Așa-ți trebuie, că dacă mergeai cu troleibuzul tușeai..." Nuuu, să spună mersi că-i plătesc întreținerea... Și atunci, ce fac cu ilustrata, acu' dacă am luat-o... Știu ! Am o idee nemaipomenită. O trimit pe adresa serviciului meu
:**„Un gînd bun de la Vatra Dornei... de la cineva care vă stimează". Tovarășului Tache Ciobănel. Adică mie ! Cînd o s-o citească toți discreții ăia, o să se facă galbeni de invidie... Aoleo ! Nu i Ei, poftim, ca să vezi ce era să fac ! Dar unde mi-e capul ? ! Și dacă află nevastă-mea ? Nuuu, pe ea n-am s-o conving niciodată că persoana anonimă care mă stimează și-mi trimite ilustrate sînt chiar eu !**
Schițe într-o replică
— Pe aceste locuri, stimați turiști, oriunde sapi, curge aur... A, aurul nu curge ! N-are importanță, oriunde sapi, curge ceva...
— Cum, cățelul acela din spatele mașinii dumneavoastră este viu ? Și cu ce l-ați lipit de parbriz ?
— Cazul era cit se poate de ciudat. Individul era complet analfabet și nu știa să semneze nici măcar

cu degetul. Cînd trebuia să scrie ceva, bătea la mașină...
— Da, toate aceste exemplare sînt autentice. Vă rog, nu puneți mîna, vipera cu corn nu e împăiată...
— Stamate, dacă n-aș ști că ești băiat bun, cinstit, devotat și curajos, aș spune că ești perfid, las și un mincinos fără pereche.
— Individul care striga aseară ,,foc ! foc !" vroia numai un băț de chibrit. Ca să vezi cum se exagerează lucrurile !
—■ Rămase înmărmurit. Era imposibil ca acest înger de fată, această frumusețe nepămînteană, acest suflet fără egal, să fie soția sa. Da, nu se înșelase. Nu era soția sa.
— E o vreme, să nu lași afară un cîine ! Mă rog, dacă, totuși, se cere...
— E revoltător că din maidanul de joacă de lîngă bloc s-a făcut o parcare pentru mașini. în definitiv, e bine să știți că nu toți copiii au mașini!
— Iar mi-au furat ziarul din cutia poștală ! Și mîine se va întîmpla exact la fel ! De unde știu ? Sînt abonat!

— Nu, dragă, persoana care răspunde la telefon nu este secretara mea. Doar ți-am spus că eu nu am secretară. Și atunci ce caută la mine în birou ? Nu știu, o fi vreo atingere...

Scrisoarea învățatului Pico della Mirandola trimisă lui Lorenzo Magnificul

„Magnifice Lorenzo, îngăduie-mi să te salut și să-ți urez tot binele. Sînt două luni încheiate de cînd am schimbat aerul parfumat al grădinilor tale cu văzduhul plin de sulful Vezuviului de la curtea regelui Ferrante al Neapolelui. Și, odată cu asta, plăcutele discuții despre filozofia lui Platon cu intrigile de palat în care unii ar vrea să atragă întreaga Italie. Și n-aș fi venit, desigur, de nu m-ai fi trimis să duc în dar fermecătoarele picturi pe care ți le-a făcut Sandro. Dar nu despre priveliștile marine, dealtfel frumoase, vreau să-ți scriu și nici despre donnele napolitane care au un farmec zvăpăiat ce nu poate să nu impresioneze pe un prea sobru florentin. îți scriu pentru că nori negri se adună pe cerul lumii și nenorociri nebănuite se pun, după cîte am aflat, la cale. Căci ceea ce se plănuiește acum pare a fi scornit de diavolul însuși. De data aceasta nu e vorba de vreo șiretenie militară, ci se trag fire de păianjen care duc departe. E greu de spus din care zare s-a născut și s-a urzit mișelia, dar mulți încearcă să pescuiască în ape tulburi. Căci vor aceștia, nici mai mult nici mai puțin, decît să rămînem fără apărare în fața vrăjmașului. Căci, preaînțeleptule Lorenzo, după cum prea bine știi, soarta bătăliilor e hotărîtă de Cavalerie. Dar prea săraci sîntcm noi în finețe, ca, din
puținul ce-1 avem, să hrănim ceea ce Cel de Sus a creat întru mînclrie și putere, alături de om : splendidul cal. Ori perfidul Carol al VUI-lea, monarhul Franței, ce de multă vreme și-a ațintit privirea hulpavă spre bogățiile noastre și germana Casă de Habsburg, și ea gata să treacă Alpii cu oștile, nu ne vor mai da fînul de care avem atîta nevoie. Iar dacă punem la socoteală că abia așteaptă să ne-atace turcii — visul lui Mahomed al II-lea —, în timp ce toate căile maritime ne sînt tăiate de piralii sarazini, nu-i greu să vezi cu gîndul nenorocirea ce s-ar putea abate asupra noastră. Ei vor, prea bunule și darnice Lo- renzo, să te facă să plătești îndoit și înzecit și pentru fiecare braț de fîn vor cere plată nouă, făcîndu-1 mai de preț ca aurul și ca argintul, ca pînă la urmă să plătești cu bogățiile adunate de Casa de Medici, ba poate chiar cu însăși viața ta.

Aici la Napoli mai clar se văd urzelile familiilor Albizi, Altoviti și Bardi, care pe tine arunca-vor toată vina și, sub cerul brăzdat de fulgerele luptelor fratricide, se și aud blestemele lui fra Girolamo Savonarola, care ar găsi — chiar dacă ar trebui să-i ia de la barbari — două perechi de cai bine hrăniți cu care să te sfîrtece în numele Domnului.

Adio, frumoasele călești cu care-am colindat ținuturi cu priveliști de Paradis, adio serbările Florenței cu turnirele de neuitat, adio Palio di Sienna, a cărei faimă în strălucire se va stinge și din amintirea strănepoților noștri. Căci vor pieri pînă la unul focoșii noștri *bărberi,* aduși la noi de pe coasta tripolitană a Africii și alte rase mîndre ce s-au înmulțit pe pămîn- tul fericit al Italiei. Căci nu degeaba un Leonardo le-a închinat un *Tratat despre anatomia cailor...* Cit despre splendidele lupte purtate de cai și călăreți, mărturia lor o vom găsi doar în pînzele prea dăruitului Paolo
Uccello. Aș vrea să pot, înainte de a-mi încheia zilele, să mai merg o dată la Veneția numai pentru a admira acea minune a lui Verrocchio în care, cu nimic mai prejos decît Colleoni, e calul său de bronz. Mi se frînge inima gîndind că aceste nobile animale sînt sortite pieirii prin înfometare, căci nici o sobă nu-ți dăruie căldura jarului dacă nu-i dai lemnul pe care să-l ardă-n sine și să-1 preschimbe în flacără. Va trebui să ne reîntoarcem la acele biete dobitoace slabe, dar atît de răbdătoare care se hrănesc cu te miri ce, și toată gloria nobilimii noastre se va risipi văzîndu-i călărind asini, asemenea unor nevolnici cerșetori. Iar prea frumoasele noastre donne vor fi din nou purtate în lectice romane, a căror modă s-a dus pe apele timpului.

Al tău iubitor frate și discipol, Pico della Mirandola“.

Post scriptum. Un învățăcel venit acum de la Milano îmi aduce vestea că strălucitul inginer Leonardo da Vinci, cel care în timpul liber, precum știi, a pictat cu înzestrare pentru a-și dovedi teoriile matematice și optice, lucrează în taină la noi mașini militare. După tot felul de bombarde și aparate zburătoare, se gîndește (de bună seamă, n-am dovezi) la o caleașcă care poate alerga fără să fie trasă de cai. Ci ar avea în ea un jăratic care s-o împingă, așa cum povestește c-a văzut Marco Polo că au chitaii zmee ce se-nalță de parcă sînt trase de păsări nevăzute. Dar cine știe dacă toate acestea nu-s decît povești ! Eu, unul, nu cred să se facă o astfel de minune și să scăpăm din impasul ce ne paște, peste noapte, Deus ex machina.

Subiectul optim
(o povestire schematică)

Mi-am propus să scriu o povestire schematică. Unde ar putea să se petreacă acțiunea ? Ar putea să se petreacă, de exemplu, într-o redacție. Cine să fie eroii ? Să spunem, un tînăr scriitor dornic de afirmare și un redactor cu multă experiență în munca de îndrumare. Cum ar putea începe discuția lor ? Evident, în mod schematic :

— Mi-ați spus că ați citit lucrarea mea și pot să vin la discuție...

— A, dumneata ești tînărul scriitor de talent ?! O speranță a prozei noastre scurte !

— Exagerați. Dealtfel, am și unele încercări de nuvelă.

— Bravo, ia te rog loc să discutăm...

Tînărul se așază.

— Sînt foarte atent, am hîrtie și creion și sînt gata să notez toate observațiile dumneavoastră judicioase în vederea modificărilor cu care sînt de acord anticipat.

— Foarte bine. Am citit lucrarea dumitale intitulată *Vînătoarea tragică,* care mi-a plăcut mult. Ceea ce se vede de la început e faptul că autorul are un deosebit simț al observației. Sînteți vînător ?

— Nu.

— Asta reiese foarte clar și din povestire, spune cu satisfacție redactorul, pentru că numai în felul acesta ați putut studia, ca să zic așa, „la rece" ce fac vînătorii. Dar să recapitulăm : dumneata povestești ce i s-a întîmplat unui vînător care s-a dus la vînătoare de mistreți.

Tînărul aprobă, ochii îi strălucesc, se simte îndemnat să-1 ajute pe redactor :

— Exact. Mistrețul i-a ieșit în bătaia puștii pe neașteptate, arma era neîncărcată și fiara l-a atacat pe vînător...

Ridică mîinile spre înalturi într-un gest de neputință. Redactorul clatină din cap.

— Mda, asta e scena finală. Ce e drept, e plină de dramatism. Dacă nu te-aș avea în fața mea viu și nevătămat, aș fi zis că dumitale ți s-au întîmplat toate acestea...

— Da, mărturisește tînărul scriitor roșind, cred că finalul mi-a reușit cu adevărat.

în ochii redactorului cu experiență se aprinde o lumină malițioasă care nu prevestește nimic bun.

— E adevărat, dar pe noi nu ne lasă indiferenți ideea, mesajul, chiar subiectul povestirii. Dumneata creezi de la început o atmosferă plină de tensiune. De ce a plecat Mitu Dumitru la vînătoare tocmai într-o joi ? Nu lași oare să se creadă că în joia aceea trebuia să se întîmple ceva fatidic ?

— Ați intuit foarte bine intenția mea. Mitu Dumitru are impresia că soția sa nu-1 mai iubește...

— Exact, punctează cu satisfacție redactorul. Mai departe : și de ce nu-1 mai iubește ? Pentru că s-a îndrăgostit de profesorul de fizică al surorii sale mai mici !

— Acesta e și adevărul.

— Ei vezi, de aici decurge că finalul nu este u
nfinal *accidental* (sublinierea îi aparține redactorului), nu un banal accident de vînătoare...

— A, nu !

— Și atunci sînt obligat să bănuiesc că de fapt arma nu era... ,,întîmplător“ neîncărcată. Așadar, Mitu Dumitru conta pe o *sinucidere* cu aparență de accident.

— Ați înțeles întocmai ideea mea. E, de fapt, aici tragedia omului simplu, legat ancestral de mediul său natural și care nu rezistă la destrămarea angrenajelor tradiționale, de aceea...

— De înțeles, am înțeles, îl întrerupe redactorul, dar de publicat noi n-o publicăm.

Tînărul scriitor de talent, speranța prozei noastre scurte, vedea că nu i se va oferi prilejul să confirme încrederea ce i s-a acordat în alb încă de pe băncile cenaclului. Nu găsește însă puterea să ceară lămuriri, în schimb, redactorul găsește.

— Nu știu dacă înțelegi, tinere, că oamenii pe plajă, la cabană, în tren, nu vor, nu doresc, nu aspiră să citească întîmplări tragice. De ce să-i indispunem? Cu ce curaj se vor avînta ei în pădure cu gîndul la mistrețul dumitale ? Cu ce curaj se vor arunca ei în valuri, gîndindu-se la profesorul acela de fizică ? Căci fiecare dintre noi, nu-i așa ? e pîndit de un profesor de fizică...

Dar redactorul nostru nu este numai un redactor cu experiență, el este și un om de

inimă, un îndrumător al tinerelor talente și, de ce n-am spune-o ? un om cu idei. Zîmbește îngăduitor :

— Toate astea sînt fleacuri, frate...

Cuvîntul „frate“ e aducător de speranță nouă în sufletul tînărului scriitor. înseamnă că nu e totul pierdut.

— Nu e prea complicat s-o schimbi puțin pe ici, pe colo. în fond, toate descrierile rămîn neschimbate. Dialogul, și el, în cea mai mare parte. Important e, dragul meu, ca să nu se producă nimic tragic, să nu împingem lucrurile spre dramă tocmai acum, în plin sezon estival.

Tînărul scriitor care privea departe spre viitorul său de aur, trage aer în piept și spune :

— Biine. Eu sînt foarte receptiv la sugestii și am să vă aduc povestirea refăcută în spiritul sfaturilor dumneavoastră, care, vă asigur, mi-au fost de un neprețuit folos. Bună ziua !

...Am stat și m-am gîndit cum ar putea continua această povestire schematică. De exemplu, așa :

Au trecut cîteva zile și, din nou, tînărul scriitor de talent, speranța prozei noastre scurte, se află în fața aceluiași redactor cu experiență în munca de îndrumare.

— Ei, tinere, te ascult, îl invită acesta cu un gest de bunăvoință.

— *Vînătoarea veselă,* citește tînărul titlul transformat.

— Bravo, bravo ! Foarte bine ! Vezi, dintr-o dată m-ai și bine dispus. Mai mult chiar, m-ai făcut curios.

— *„Totul a început intr-o zi senină de vară cină nimeni încă nu bănuia ce-or să mai rîdă peste mai puțin de douăzeci și patru de ore..."*

— Minunat, ai un excelent simț al suspansului ! Mai departe !

— *„In ziua aceea, Mitu Dumitru s-a sculat mai devreme ca de obicei. Avea o presimțire bună. Trebuia să i se întîmple ceva hotărîtor".*

— Aha, aici vine scena în care se ceartă cu soția...

— Vai de mine, cum o să se certe ? Doar s-au luat din dragoste și o duc la fel de bine ca și în urmă cu zece ani !

— Și atunci, ce se întîmplă ?

— Mitu Dumitru îi propune să meargă împreună la pădure...

Redactorul clatină din cap :

— Aha, ca acu’ zece ani...

— în nici un caz ! Omul se ferea de orice motiv de ceartă, așa că îi propune să treacă mai întîi pe la profesorul de educație fizică...

— Parcă era de fizică...

— Am schimbat. Acu’ e de *educație fizică.* Cu fizica asta avem în ultimul timp numai neplăceri. O să creadă cititorul că e o aluzie la problemele nucleare. Nu ! Educația fizică a fost întotdeauna îndrăgită de masele largi și este în acord cu sporturile de vară, cu sezonul estival...

— Splendid, tinere, îmi placi ! Redactorul era cît se poate de încîntat.

Subiectul se derula lin, fără zdruncinături, fără hopuri, subliniat ici-colo de o poantă cît se poate de bine plasată. Plimbarea la pădure trebuia să aibă o explicație cît se poate de firească. De aceea, Mitu Dumitru își luase și pușca și tot de aceea — pentru că nu avea nici cea mai mică intenție să vîneze ceva — o lăsase neîncărcată.

— *„Un timp au mers alături povestindu-și anecdote* — urmă el lectura — *și deși erau vechi și le știau, amîndoi rîdeau tare de răsuna pădurea toată.*

în cele din urmă, obosiți de atita rîs și de plimbare, cei doi s-au așezat lingă trunchiul unui stejar, și tocmai cînd stăteau așa, zîmbind ușor, de undeva, din- tr-un tufiș, a țîșnit...“

— Un mistreț ! sări redactorul.

— A, nu, mistrețul e un animal foarte periculos. L-am scos. A sărit un iepure. Bietul de el s-a speriat atît de tare, incit s-a lovit cu capul de trunchiul copacului și l a rămas lat. Mitu Dumitru n-a trebuit decît să întindă mina și să-1 bage în desagă...

— Nu-i rău ! Și așa s-a întors cu un iepure vînat acasă.

— A, nu ! Ar fi prea linear. Soții s-au pus din nou pe rîs, atît de năstrușnică era întîmplarea, dar au căzut de acord că nimeni nu-i va crede și că era mai bine să-1 lase slobod pe bietul urecheat să se întoarcă în pădure. Și așa au și făcut.

— Excelent ! O adevărată lovitură de teatru !

— „Soții Dumitru se întoarseră fericiți la căminul lor, gata să pornească și mai uniți în noua decadă a vieții ce se deschidea în fața lor. Petrecuseră o minunată zi la iarbă verde, o zi care-i întărea fizic și moral, mobilizîndu-i în acțiunile la care urmau să participe chiar de a doua zi“...

— Te felicit, tinere, ai realizat o întîmplare simplă și foarte bine scrisă, plină de un dramatism optimist și de tensiune comică. Ai găsit subiectul optim !

Ceva părea însă să-1 frămînte și, după o scurtă pauză, continuă punctînd cuvintele :

— Spune-mi ceva, n-ai putea să modifici puțin finalul ? Să găsești altceva... Știi, chestia cu vînă- toarea nu e prea actuală. Ideea de vînătoare poate deștepta o presupus-subînțeleasă antinomie între vînător și vînat, un anumit fatalism chiar al unui sfîrșit ineluctabil pe care vrei să-1 maschezi cu tonul umoristic al discursului și scriiturii...

Tînărul scriitor răspunse cu maturitate, pe deplin stăpîn pe mijloacele sale

:**— Nu e nici o problemă. Sînt pregătit. Am și o variantă cu *parcul de distracții.* Povestirea se va intitula astfel: *Tirul de duminici.***

Povestirea mi-a publicat-o revista locală în suplimentul de duminică pentru vînători și pescari. Cu unele scurtări din lipsă de spațiu.

— Renunță la considerentele tale cu privire la schematism — mi-a recomandat amicul meu din redacție. Astea sînt mofturi pentru critica literară. Important e că povestirea ta e veridică, eroii tăi vorbesc și se comportă exact ca în viață. Și mai e ceva... N-ai Vrea să-i schimbi titlul ? Mie mi se pare mult mai expresiv : *Tirul de duminică*

;Pierdut pe litoral

Anul acesta e pentru prima oară cînd vin la mare. Mie îmi place mult aici. Stau pe plajă ca în fotografia de acasă, de pe bufet. Numai că în fotografie stau pe blăniță. După părerea mea, nisipul ăsta seamănă destul de bine cu grișul, dar e mult mai bun pentru că mămica nu-mi dă voie să-1 pun în gură. Lui fra- te-meu nu-i place marea deloc pentru că — zice el — din mare se extrage untura de pește. Ceea ce mi se pare curios aici e faptul că deși oamenii stau toată ziua în apă, se fac tot mai negri.

Aici văd tot felul de lucruri care, cel puțin mie, mi se par ciudate. Dar desigur, eu sînt încă atît de mic încît nu le știu pe toate. Așa, de exemplu, am văzut mai mulți oameni care stăteau pe niște pietre cu cîte un băț în mînă. De capătul bățului atîrna o sfoară și de capul sforii, atîrna un cîrlig. Din cînd în cînd ei trăgeau bățul, bățul trăgea sfoara, sfoara trăgea cîrligul și cîrligul nu trăgea nimic. Și tot așa, ore întregi. L-am auzit pe tata spunînd că asta se cheamă „pescuit" și face bine la nervi. E adevărat că o dată am văzut un nene care a prins un peștișor mic, mic de tot, și a trebuit să dea și bani pe el că în locul acela în care l-a prins era pescuitul interzis.

Azi dimineață, am pornit-o după scoici și, nu știu cum, m-am pierdut. Mama a vrut să dea un anun

țla radioficare, da’ tata n-a fost de acord. A zis că ce-o să creadă lumea că nu e în stare să aibă grijă de schimbul lui de mîine ?! Și a pornit să mă caute. M-a căutat la flipere, dar nu m-a găsit, m-a căutat la mini-golf și nici acolo nu eram. M-a căutat și la cazinou. Nimic. Cred că era foarte necăjit. Și tata cînd e necăjit, bea bere. A băut vreo patru sticle. A întrebat de mine și la o masă la care erau patru persoane : „Noroc, Costică“, „Salve, Pompiliu“, „Te pup, Mimi“ și „Sărut-mîna, Georgescu".

între timp m-a găsit mama. Mai întîi s-a bucurat grozav, apoi s-a necăjit din nou pentru că acum nu știa unde e tata. Că eu cînd mă pierd, mă găsesc imediat. Da’ tata..

.La grădină

— Nu mai începe odată ?

— Nu mai fi și tu așa de nerăbdătoare... Uite, grădina încă nu s-a umplut.

— Ei, na, c-o să stăm pînă se umple l Au anunțat că încep la șapte, să înceapă ! Noi cum semnăm condica la șapte ? Ce, așteptăm să vină toată lumea ? Ai luat program ?

— N-ai zis să iau ?

— Și ai luat ?

— Am luat.

— Cît i-ai dat fetii ?

— Cincilei.

— Cum, cinci, cînd te-am văzut în mină cu o hîr- tie de zece ?

— Dacă n-aveam mărunțiș ?
— De ce nu ți-a dat restul ?
— Nu mi-a dat.
— Și tu te-ai jenat să-i ceri !
— Pentru cinci lei...
— Așa ești tu, galanton... Programul e gratuit.
— Ei, da, dar nu se face...
— Nu se face ! Frumos îți șade ! Dar pe mine mă întrebi de fiecare sută. Te-ai fîstîcit că ai văzut o miorlăită din astea : „doriți program ?
“— Vrei programul ?
— Ce să fac cu el ? Poate să-mi fac vînt!
— Credeam că vrei să studiezi distribuția...
— Să studiez ?! Și tu, in timpul ăsta, ce faci ? Ce »studiezi“ ?
—- Nu fac nimic.
— Și atunci, ce te tot foiești pe scaun ? Crezi că nu văd că mereu te uiți în toate părțile ? Cauți pe cineva ?
— Nu caut pe nimeni, dragă. Mă uit să văd dacă e cineva cunoscut.
— Ca, de exemplu, cine ?
— Ca, de exemplu... Marineștii.
— Marineștii — *el* sau *ea ?*
— Amîndoi...
— Și sînt ?
— Nu sînt.
— Bineînțeles ! Că Marineștii — *el,* o scoate la restaurant nu la teatru...
— Eu ți-am propus să mergem la restaurant...
— Ca să mă îngraș I
— Ca să dansezi...
— Cu cine ? Cu tine ?
— Cu cine vrei.
— Aha, ți-e indiferent I Ei, află că mie nu mi-e ! Unde te uiți ?
— La tine, dragă.
— Adineaori... ai salutat pe cineva.
— N-am salutat pe nimeni. Mi-a amorțit gîtul.
— Ce fac ăștia, n-au de gînd să înceapă ? Uite grădina e plină. Chiar!
— Chiar, ce ?
— Cum se face că ai obținut bilete la spectacolul de astăzi ?
— Foarte simplu. Avem un coleg care...
— Un coleg...
— Peste tot e cineva care se ocupă de procurarea biletelor.
— Peste tot, dar cum se face că pentru astăzi ți-au dat ție ?
— Așa am fost programat.
— Ai spus că mergi cu soția ?
— Normal. Doar am două bilete.
— îhîmm, vasăzică *știe* că ești cu soția..
.— Cine „știe" ?
— De unde să știu eu cine ? Tocmai asta mă întreb și eu. Te văd cam nervos.
— Eu, nervos ? De ce să fiu nervos ?
— Crezi că n-am observat că te uiți fix la loja aia de lingă scenă ?
— Și ce-i cu asta ? Loja e goală.
— Tocmai! De aia ești nervos, că n-a venit!
— N-a venit... cine ?
— Nu știu ! Mai bine spune tu. Ei, ia te uită !
— Cee? , "
— Marineștii! Au venit la teatru !
— Vezi, și tu ziceai...
— Eu ziceam ?! Tu ziceai! Acum înțeleg eu de ce mi-ai propus să mergem la restaurant.
— Dar tu ai ținut morțiș să mergem la grădină...
— Bine că recunoști, niciodată n-ai știut să-țj impui punctul de vedere

!Binefăcătorul

O, ce mult îmi plăceau în copilărie poveștile cu acei oameni binefăcători care totdeauna apăreau la timpul potrivit, ba chiar și înainte. îmi amintesc de băiatul acela sărman care trăia în cea mai neagră mizerie, alături de cei 14 frățiori ai săi, de

ticălosul său tată bețiv și bătăuș și de biata sa mamă, întotdeauna mai mult moartă decît vie. Și tocmai cînd nu mai era nici o speranță în nici o privință, și nici băcanul cel rău nu le mai dădea pe datorie, apărea un domn cu o burtă foarte mare însă cu o inimă foarte bună și care, fiind foarte bogat dar fără copii, îl înfia pe micul nefericit. Acesta, cu timpul, îl moștenea arătînd tuturor vecinilor din cartierul în care copilărise că vrednicia, cinstea și norocul fac întotdeauna casă bună, asemenea casei pe care și-o construise și băiatul din poveste. El se însurase apoi cu o fetiță, acum ajunsă la vîrsta măritișului și care fusese oarbă în copilărie. Dar datorită unui alt om foarte bun și cu spirit de sacrificiu, își recăpătase vederea și văzuse bine cu cine trebuie să se mărite. Ei, bine, deși visasem și eu nu o dată că în viața mea o să apară un astfel de binefăcător, el nu a apărut nici în zbuciumata mea copilărie, nici atunci cînd m-am însurat, ci abia după ce mi-am luat casa prin contract și am achitat toate sumele aferente. Dar iată că într-o bună zi, tocma
icînd mă așteptam mai puțin, a apărut el, *binefăcătorul.* Și-a anunțat venirea în modul cel mai obișnuit, sunînd la ușă. I-am deschis.

— Bună ziua, pe cine căutați ?

-— Pe dumneavoastră...

L-am privit. Avea o privire sfioasă, dar ceva în persoana lui anunța lucruri mari.

— în ce problemă ?

— Una care vă interesează foarte mult. Nu vreți să vă repar țeava de la baie ?

Cred că figura mea exprima elocvent absența celei mai elementare inteligențe naturale :

— Țeava de la baie ? Nu. De ce să mi-o reparați?

I— Cum, de ce ? Curge !

Eram perplex.

— Curge ?

— Da, are un viciu ascuns. Chiar dacă în acest moment defecțiunea nu se observă, peste cîteva zile veți avea scandal cu vecinul de dedesubt pentru că i-ați inundat tavanul.

— Eu ?

Am privit omul din fața mea cu oarecare teamă, într-adevăr, mi-ar fi fost cît se poate de neplăcut să am discuții cu o persoană necunoscută fără să am vreo vină, iar el cu atît mai puțin.

— Dacă nu credeți ce vă spun, vă pot arăta exact locul unde țeava este crăpată...

L-am lăsat să intre. într-adevăr, părea că printre plăcile de faianță se arată un firișor de apă care se prelingea cu perfidie.

— Și asta nu e totul, continuă vizitatorul. Ce spuneți de vasul de colectarea apei ? ridică el degetul arătător în direcția cu pricina.

— Ce să spun ?

— Cum, n-ați observat că nu colectează suficient? Nu observasem.

— Și de ce, mă rog ? am fost eu curios.

— Pentru că e strîmbă tija de la flotor, punctă omul cu deplină siguranță. Dacă doriți, eu pot să v-o îndrept...

— Vă mulțumesc, sînteți foarte îndatoritor...

— Cît despre duș — trase de el gata să-1 rupă — este o adevărată bătaie de joc. N-ați văzut că n-are strecurătoare ? în loc să faceți duș, vă spălați ca la cișmea, la țară.

— Și ce ar fi de făcut ? am întrebat speriat.

— Ceva foarte simplu. Să vă pun un duș nou, modern ca pentru apartament cu spor de confort. Nemai- vorbind de sifon...

— Ce sifon ?

— Asta-i bună ! Sifonul de la chiuvetă ! N-are garnitură. Ia uitați-vă ce baltă e aici...

— Și ați putea dumneavoastră să...

Omul m-a înțeles imediat.

— Bineînțeles, cum să nu pot ?! Ia priviți ce v-au pus aici, o garnitură de carton. Vedeți, trebuie una ca asta...

Și scoase din buzunar o garnitură de cauciuc nou- nouță... Apoi vizitatorul trecu la bucătărie unde, spre stupoarea mea, mă aștepta o altă serie de *vicii ascunse* la toate

instalațiile. Dar omul meu avea soluții la toate. Le scotea literalmente din buzunar ! Le înlocuia pe cele stricate sau le punea pe cele lipsă. Tocmai mă gîndeam care era calea cea mai potrivită să mă revanșez, să-mi manifest recunoștința față de acest adevărat binefăcător, cînd o întrebare se născu în bezna neliniștită a sufletului meu :

— Dar dumneavoastră de unde știți de toate aceste vicii ascunse ?

Omul mă măsură cu sinceră compătimire :

— Asta-i bună ! Cum să nu știu ? Păi n-am făcut chiar eu instalația la apartamentul ăsta ? Dacă vreți să știți, garnitura asta e chiar de aici. Dar pentru că-mi sînteți simpatic, dacă ne înțelegem, vă pun o baterie nou-nouță, în perfectă stare, la baie. Doar nu sînteți dumneavoastră omul să vă împăcați cu un lucru făcut de mîntuială !

La balul automobiliștilor

Nu știu cum sînteți dumneavoastră, dai' eu sînt altfel. Am un fel al meu cu care nu sînt deloc de acord. Tata era altfel. Mama era altfel. Soră-mea cu totul altfel. De frate-meu, ce să mai vorbesc, că nici n-am. C-așa sînt eu, cînd toată lumea e veselă, glumește, cînd ciocnește un pahar, cînd tinerii dansează și bătrî- nii discută, eu nu glumesc, nu ciocnesc, nu dansez, nu discut. Eu tac. Uite ca acum, cînd am nimerit la balul automobiliștilor, tac și mă gîndesc. La ce ? La viață. Ce e viața'- frate ? Viața e ca o pădure : intri în ea și mergi și mergi și în jurul tău numai copaci... Adică, cum numai copaci ? Și oamenii unde sînt ? Oamenii nu mai trăiesc în pădure de mult. Oricum, majoritatea... Și pe urmă nu e bine să te întîlnești cu pădurarul. Dacă te întreabă ce cauți în pădure ? Cum, ce caut ? Păi, am venit și eu, așa, să mai vînez ceva. Pe naiba ! Fără pușcă, fără permis, pe cine vrei să duci dumneata ? Chiar, ce mi-a venit ?! Pădurea e și plină de țînțari... Ai uitat ce-i pățit cînd te-ai dus odată la cules de ciuperci ? De mure. Las' că știu eu mai bine, ciuperci au fost ! Și atunci, ce e viața ? Viața e ca marea... Nesfîrșită, infinită... Cînd calmă și liniștită, cînd furtunoasă și agitată. Da, viața e ca marea ! Vine, așa, un val și... atunci eu ce mă fac, că-nghit apă ? Hm, nu e bine. Vine și Salvamarul ș

imă ia la rost, îmi dă și cu visla în cap și astea toate pentru ce ? Pentru că nu știu să înot. Prostii ! Cînd mi-au completat fișa la *personal,* nu m-a întrebat nimeni dacă știu să înot. Nu știu să înot, e adevărat, în schimb sînt băiat frumos. Serios ? Dacă erai frumos, cînd s-a dansat adineaori damenvalsul și pe urmă damentangoul, și mai apoi perinița, te mai lăsau aici să te gîndești la ce e viața ? Te scoteau la dans ! Roteau baticul ăla deasupra capului ca pe un lasou și... Mai bine că nu m-au scos. Cine știe ce mai iese din- tr-un obicei ca ăsta. Te vede nu știu cine, mai zice nu știu ce și... Nu e nici igienic. Eh, blonda aia l-a scos pe Gigei. Pe el nu-1 deranjează. Are o scuză : e băiat frumos. Da' urîtu' ăla ce scuză are ? Mă rog, ce treabă am eu cu el ? O fi un flușturatic, un superficial. Ce știe el ce-i viața ? Poate să dea el, așa, o definiție definitorie ?! Treaba lui. Eu sînt altfel. Mie nu-mi plac compromisurile : aut Caesar aut Nihil ! Nu știu cine a mai fost și Nihil ăsta, dar eu am fost mai mult aut. Și de ce, mă rog ? Uite, e o vorbă : „cine se scoală de dimineață, departe ajunge". Ei, și ? Eu mă scol în fiecare dimineață la cinci și tot pe Tănăsache îl trimite în delegație. Departe. Cînd i-am făcut o dată o aluzie șefului, a rîs și mi-a zis : „Ai dreptate, măi Milucă, Tănăsache e într-adevăr un leneș. De aceea se și adeverește vorba veche : *Leneșul mai mult aleargă.* Și atunci stau și mă gîndesc, ce e viața ? Da, viața e, așa, un fel de... Poftim ? Ce tombolă ? Da, sigur am luat și eu un număr. Sigur că da. Ce număr ? Un moment... 74. Da' de ce mă întrebați ? Cum ? Am cîștigat premiul cel mare ? ! Să mă duc să mi-1 dea automobilista cea blondă, regina balului ?!

Bine, dar... Nu, nu se poate ! Ba se poate ! Dacă ai 74, ai cîștigat! Ei, vedeți ? Asta-i viața !

...Da, asta-i ! Mașina a fost decernată *ex aequo* la 32 de cîștigători. Mie mi-a revenit o portieră și două bujii... Am cerut să-mi dea mie portbagajul, dar n-au vrut... Gigei a zis că nu-mi trebuie, că eu tot nu plec nicăieri.

Și automobiliste blondă, regina balului, acum e soția mea. De aceea, nu știu cum sînteți dumneavoastră, dar eu am un fel al meu, stau mereu și mă întreb : Ce e viața ?

In excursie la mare

Trenul nostru gonea ca un adevărat personal. Numai mie mi se părea că se tîrăște

ca un melc. Asta numai din pricina nerăbdării. „Totul este relativ", așa obișnuiește să spună unchiul Vasile, care folosește cuvinte pe care să nu le înțelegem noi, cei mici. Eu stăteam la fereastră și priveam afară. Cînd, deodată, a venit un nene înalt și solid care mi-a spus sfătos :

— Măi, piciule, ia șterge-o de la fereastră că e pe- ricoloso sporgersi.

Pericoloso sporgersi ! Am aflat pe loc tîlcul acestor cuvinte necunoscute care s-ar traduce așa : „Cără- ți-vă de la geam că vă iau de urechi".

Ura, am ajuns 1 Ne-am instalat cu toată familia în cort. Noroc că era un cort gata făcut. Altfel tata și-ar fi petrecut tot concediul să calculeze poziția optimă a construcției în raport cu soarele, cu briza, cu umbra de la ora 10 și cu restaurantul de la ora 12. în sfîrșit, ne-am dus la plajă ! Mama și tata au luat mingea mea cea mare de plastic cu buline și au intrat în apă, iar pe mine m-au lăsat în grija coloniei de copii care, din fericire, era aproape. Am venit tocmai la timp pentru că nenea doctorul ne-a adunat pe toți sub o ciupercă și ne-a explicat pe înțelesul tuturor ce foloase aduc omului razele ultraviolete. Apoi a venit profesorul de geografie și ne-a povestit că pe
lume sînt foarte multe mări și oceane și cum arată ele. Am fost cu toții foarte emoționați. Programul se desfășura foarte bine fără pauze plicticoase. A venit și o mătușă care ne-a citit dintr-o carte „ce trebuie să știe un înotător". La pagina 54 era o greșeală de tipar care a dat naștere la vii discuții. Se înțelegea că înotătorul „trebuie să sară calul". Eu am strigat de la locul meu că probabil trebuie să sară *valul.* Dar un băiat de lingă mine m-a ciupit și mi-a spus că dacă nu știu, mai bine să tac, pentru că există și cai de mare. Am vrut și eu să-1 ciupesc, dar m-a văzut mătușa și mi-a făcut observație. De unde era să știu că era chiar mătușa lui ?! Noroc că tata și mama au venit veseli din apă.

— Hai să mergem la masă că mi s-a făcut o foame de lup de mare, a spus tata și a rîs ca de o glumă bună.

M-am bucurat și eu că o să văd apa mai de aproape, în pahar. După masă ne-am dus în cortul nostru unde eu a trebuit să dorm, iar tata și cu mama au jucat table. Tata pierdea, așa că i s-a făcut somn. Cînd am văzut ce adînc doarme, în timp ce mama citea un roman, m-am strecurat binișor și am vrut să ies afară din cort să mă joc și eu. Atunci a răsunat o voce ca un tunet năprasnic :

-— încotro, împielițatule ?!

Tata nu dormea. Dormea mama. Pe urmă a venit seara și odată cu ea, țînțarii. Am plecat la plimbare. Pe faleză se aprindeau becurile electrice, iar la restaurante se aprindeau ghitarele electrice. A fost foarte frumos.

Așadar, ce-a fost mai frumos ? Mai frumos a fost că a doua zi a fost urît. Nori negri acopereau cerul. Nici o rază ultravioletă nu se strecura pe pămînt. Eu eram la fel de alb ca și iaurtul cu care se dă tata. Am

vrut să iau cartea pe care mi-am adus-o, să citesc. Dar mi-a luat-o mama s-o citească ea.

— Dacă n-o să citesc aici, atunci, cînd ? Că acasă știi bine cît sînt de ocupată. la vezi, poate la club să aibă ceva pentru copii.

M-am dus să întreb. : ^^1 3«JNPl||H|

— Aveți ceva pentru copii ?

Aveau. *Regulamentul de funcționare ' a grădinițelor cu program redus* și *Cum trebuie hrăniți sugarii.* Nu mă interesa. Nu mai sînt sugar.

Urraaa ! Am învățat să înot! Ce-i drept, deocamdată fac broasca pe nisip. Dar orice broască pînă la urmă tot ajunge în apă. Așa s-a întîmplat și cu mine.

Am profitat de momentul cînd tata s-a dus să caute *Sportul* la chioșcul de pe plajă și mama a stat cu o frunză pe nas și ochii închiși la soare, și am zbughit-o în valuri. M-am bălăcit acolo o mulțime așa cum făceau și alți oameni serioși și nici nu mi-am dat seama cum a trecut timpul. Cînd, deodată am văzut că se apropie de mine o persoană în vîrstă care îmi spune :

— Ia să văd ce costum de baie ai ? Chiloți negri cu dungi albe ?

— Ba, vă rog să mă scuzați, am spus eu. Sînt chiloți albi cu dungi negre.

— E tot aia. Te cheamă cumva Fănel ?

•— Mă cheamă Popescu M. Ștefan, am spus plin de demnitate. Fănel îmi spun numai cei intimi.

— Tocmai. Mai intimi decît tatăl și mama ta cred că nu ai. Ei au dat un anunț la radioficare că te-ai pierdut.

— Ba nu m-am pierdut deloc. Eu sînt aici.

— Perfect. Hai cu mine să vedem ce recompensă o să-mi dea că te-am găsit.

— Eu îl cunosc foarte bine pe tata. Așa că vă asigur că n-o să primiți nimic. Recompensa am s-o încasez eu.

Și așa a fost.

Zilele la mare trec foarte repede. Tata și mama s-au bronzat foarte frumos. Tata zice că e mai negru ca mama, iar mama zice că ea e mai neagră ca tata. Eu nu zic nimic. Cînd o să le povestesc colegilor că am fost la mare, iar o să spună că bat cîmpii. Dacă băteam cîmpii, eram mai negru. Și așa a sosit și ultima zi pe litoral și mama a spus că asta va fi ziua mea. Adică ziua în care pot să-mi doresc orice și mi •se va îndeplini. Așa mi-am dorit să merg în piață

ăsă cumpărăm castraveciori pe care să-i punem acasă la murat. Apoi mi-am dorit să merg la bowling și să-1 admir pe tata, care, cu o singură bilă, a dărîmat toate popicele. Cînd să plecăm, am propus și eu, așa, să mai stăm puțin și la mașinuțe. Dar tata a spus că nu putem să stăm toată ziua numai la distracții, **că** trebuie să folosim timpul și cu ceva instructiv și să mergem la cinema. Am fost foarte bucuros. Am văzut un film din care n-am înțeles mare lucru. Pesemne din cauza întunericului. Cînd am ieșit, tata a spus că „Felini ăsta e mare“ și că-1 „taie pe Antonioni**. Dar mama a spus că „Antonioni e mai mare“ și că-1 „taie pe Felini'*. Și eu tocmai asta n-am înțeles, de ce, dacă sînt așa de mari, se apucă să se taie între ei I Ziua mea s-a încheiat cu o înghețată care mi-a plăcut foarte mult. Din păcate, n-am putut s-o mănînc pe toată pentru că o parte mi-a luat-o mama ca să nu răgușesc și o parte mi-a căzut pe pantaloni, ceea ce mi-a adus o serie de observații judicioase **din partea** tatei care a spus că n-o să mă mai ia niciodată în excursie, că, după ce că stă tot timpul numai după mine, îi fac tot felul de nervi și o să se întoarcă la ser- vici și mai extenuat decît a plecat.

Dubla existentă

a lui Mache Gorovei

Vă cunoașteți bine colegii ? Dar prietenii ? Cine ești tu, de fapt, omul de lingă mine, cu care petrec partea cea mai bună din viața mea ? Cine ești tu, prietenul meu de șuiete cotidiene, omul cu care mă contrazic în probleme minore sau majore ?

Dumneavoastră știați, de exemplu, că inginerul Brancomir, specialist binecunoscut și stimat în probleme de ventilație, odată ajuns acasă se închide în camera sa de lucru, scoate pe masă tot felul de cutii de cele mai diverse mărimi și forme, pline cu monezi vechi și începe să le compare — privindu-le prin lupă — cu cele fotografiate în cataloagele sale de numismatică ? Sau, de exemplu, că economistul Cornel Prepelicaru, da, cel care povestește cu un haz irezistibil ultimele anecdote cu elevul repetent, are la mansardă un mic atelier de pirogravură ? (Nici nu s-ar fi aflat, dacă nu ar fi declanșat, din neglijență, un incendiu lipsit de gravitate.) La fel și Tudor Manoil, referent tehnic, pasionat de Pronosport, are acasă o colecție extraordinară de diapozitive cu tema *arta neagră.* Da, acesta e adevărul : aproape fiecare are un mic univers misterios în care îi place să se retragă (uneori spre indignarea soției) și în care prinde contur partea necunoscută și nemărturisită a personalității sale, visul, imaginația, cutezanța și,

de ce nu ? naivitatea unei copilării întîrziate. Toate acestea care, la un loc, desemnează termenul de hobby. Ei bine, pînă mai deunăzi nu știam cu adevărat cine este Machedon Gorovei. Mache ! Prietenul meu, Mache. Credeam că e pur și simplu un excelent expert în instalații frigorifice. Credeam că e, pur și simplu, un soț ideal și un tată model. Credeam că e numai un bun coleg care accepta să-1 îngropăm în sarcini gospodărești „pentru bunul mers al colecti- vului“. Or, mă înșelam ! Întîmplarea a făcut ca zilele trecute să trec pe la el. Voiam să-1 rog să-mi împrumute *Dicționarul politehnic.* Cînd mi-a deschis, l-am văzut puțin surprins. Nu mă aștepta. Mai exact, am înțeles că aștepta pe *altcineva.*

— Te deranjez ? am întrebat amuzat. (Mă nimerisem fără să vreau pe o lungime de undă romantică?)

— Nu, nu, deloc ! Intră, te rog...

într-adevăr, Constanța, nevastă-sa, era acasă. M-a invitat să beau cu ei o cafea. Am

acceptat. Discuția însă lîncezea. Deodată s-a auzit soneria. Mache i-a aruncat o privire nevesti-si. Eu am dat să mă ridic, dar Mache m-a oprit.

— Fii serios, rămîi...

Pe noul venit nu-1 cunoșteam. S-a prezentat :

— Inginer Făneanu.

— Poți să-i spui Fane, spuse amical Mache.

Am observat că Făneanu venise cu o servietă burduhănoasă pe care, în loc s-o lase în vestibul, o adusese în cameră, așezînd-o pe jos, lîngă fotoliu.

— Cu ce începem ? întrebă Mache aferat.

— Dacă vrei, să începem cu șervețelele de masă...

Fane deschise servieta și scoase din ea o mapă de plastic în care avea tot felul de șervețele de masă viu colorate.

— Colecționați șervețele de masă ? am spus surprins. Dacă știam, vă aduceam și eu. Dar ca să fiu sincer, după ce le folosesc, le arunc...

Mache izbucni în rîs :

— Stai să vezi despre ce șervețele e vorba...

— Am aici un șervețel pe care mi l-a adus un prieten din Brazilia, explică Fane. A intrat special pentru mine într-un restaurant ca să mi-1 ia. Vezi, are imprimat și numele restaurantului „Ciocia Bamba“. Se pare că e chiar restaurantul în care se adună simpatizanții clubului lui Pele. Ia vezi cum miroase ? A cafea !

Mache mi l-a întins și mie și, mărturisesc, l-am luat cu oarecare grijă, așa cum iei un obiect de artă foarte scump. L-am dus involuntar la nas, dar Mache mi l-a luat repede, speriat.

— Ce vrei pe el ? l-a întrebat pe Făneanu.

— Tu ce oferi ?

— Am ceva interesant din aceeași zonă, spuse Mache. O sticlă de rom în formă de pepene.

— Plină ? am întrebat eu.

Mache m-a privit ironic.

— Nu, dragă, nu e în profilul nostru. Goală.

— O iau, vorbi Făneanu.

— O iei, o iei, dar mai dai ceva ! Doar n-ai să compari un șervețel care cu timpul se degradează cu o sticlă !

— Asta-i bună ! Și ce, sticla nu se sparge ?

— Hai să n-o lungim degeaba. Te interesează sau căutăm altceva ? Am clienți pentru sticlă cîți vrei !

— S-o vedem mai întîi !

Mache aduse sticla. Era într-adevăr interesantă. Și, în plus, avea pe ea eticheta originală de rom Jamaica.

— Ei, ce mai dai ?

— Am chibrituri !

— O cutie ?

— Numai bețe. Stai să-ți arăt...

Și scoase din aceeași servietă (cine știe ce lucruri nemaipomenite mai avea în ea !) o cutie lată de metal pe care o deschise. Era plină cu tot felul de bețe de chibrit ! Lungi și aromate, impregnate cu seu ce se puteau folosi ca luminări, chibrite cu două capete (ideea mi s-a părut extraordinară ! Oricum, măcar unul se aprinde !), chibrite cu pocnitori, chibrite fumigene și multe altele... Dar Mache s-a arătat rece. Intr-o vreme colecționa cutii, dar domeniul s-a banalizat ca și cel al plicurilor de lame de ras.

— Ce-ai acolo ? arătă el spre servieta rămasă deschisă.

— Asta ? E o brichetă.

— Mă interesează. Am de gînd să-mi dezvolt colecția de brichete vechi.

— Acesta e un exemplar foarte interesant. E o brichetă-ceas.

— Merge ?

— Ceasul ?

— Nu, dragă, ceasul nu mă interesează ! Bricheta !

O cercetă îndelung și, în cele din urmă, se declară de acord s-o ia.

— Da, dar mai dai ceva ! spuse Fane. Doar nu vrei să-ți cedez un ceas-brichetă și un șervețel original pe o sticlă de rom și încă goală !

Mache se încruntă, oftă, apoi deschise un dulap și scoase de acolo, o umbrelă.

— Umbrelă nu-mi trebuie ! îl opri Fane cu un gest.

— Tocmai asta e, stimate, că nu e umbrelă, ci un tranzistor cu baterii solare ! Uite, aici în mîner are tot sistemul de condensatori și semiconductori, iar mătasea umbrelei e metalizată și are microelementi
de siliciu care transformă energia solară în curent electric.

— Merge și pe ploaie ? am întrebat eu cu naivitate.

— Numai umbrela, radioul nu, mi-a explicat cu bunăvoință Făneanu.

Încetul cu încetul, masa lui Mache se umplu cu fiare de călcat, lămpi de gaz, sigilii vechi, bricege, stilouri din secolul al XIX-lea, nasturi, ex libris-uri și cîte și mai cîte.

Deodată, printre obiectele întinse pe masă am descoperit ceva care mi-a atras atenția ca un magnet. Era o cheie veche, cam ruginită și cu un ciudat desen al limbii de deschidere : două ancore încrucișate și un cap de bufniță.

— Aș lua eu această cheie veche, am spus cu voce surdă.

Cei doi tresăriră. Pînă atunci aproape că mă ignoraseră.

— La ce-ți trebuie ? mă întrebă cam răstit Mache.

— E un lucru interesant, am spus eu cu o oarecare ezitare.

— Serios ?

Tonul ironic era prea evident.

— Lasă-1, Mache, interveni Fane. Nu se pricepe dar, pesemne, are fler. Apoi se întoarse către mine : E o cheie unicat, de la un lacăt care s-a pierdut. A fost făcută la Sighișoara de un lăcătuș italian chemat la castelul unor feudali din Transilvania...

— Și ce-i cu asta ? Tot nu văd ce-1 poate interesa pe ageamiul ăsta de Sandu (arăta spre mine) o cheie veche de o sută de ani...

Amîndoi mă priveau zîmbind cu acel aer de superioritate și zeflemea.

— Mă interesează, am spus, pentru simplul motiv că lacătul acela pierdut care a aparținut contelui d
eEsterhazzy e la mine. Știți, eu fac colecție de lacăte vechi...

Mi-e cu neputință să vă descriu expresia care se zugrăvi pe chipurile celor doi la auzul explicației mele. Vedeți, de aceea spun că putem lucra ani de zile alături de oameni pentru care nutrim cele mai sincere și nobile sentimente, pe care îi socotim foarte apropiați, și despre care, de fapt, nu știm nimic cu privire la viața lor secretă, la misteriosul lor hobby căruia îi consacră pasiunea și timpul lor liber
.Ce mai faceți? Unde mergeți?

Dimineața a început în modul cel mai obișnuit. M-am trezit, am căscat și i-am spus soției mele :

— Bună dimineața, bună ziua, bună seara, noapte bună, la revedere, pe curind !

Soția mea a zîmbit și mi-a comunicat că trebuie să mă grăbesc dacă nu vreau să se răcească micul dejun. Mi-am făcut în viteză toaleta și am venit în bucătărie. Ocupîndu-mi locul obișnuit, am spus :

— Vă rog, o listă de bucate...

— Ce listă, dragă, lasă glumele că ai să întîrzii la birou.

— Adu-mi o cafea cu lapte și un ou fiert, am răspuns eu imperturbabil.

— Cafeaua e pe masă și ar fi cazul să mănînci mai puține ouă cu ficatul tău.

Am început să-mi beau cafeaua spunînd :

— Ceaiul acesta este rece, adu-mi unul mai fierbinte.

Nevastă-mea n-a mai zis nimic. Eu mi-am strîns repede lucrurile de care aveam nevoie și am plecat. Chiar la ușă i-am spus :

— Dacă mă caută cineva, rugați să mă aștepte în hol...

Cum soția mea părea că nu înțelege la ce mă refer, am precizat :

— Dacă mă caută un domn, poftiți-1 la mine...

M-am urcat în mașină, am consultat un mic volumaș de buzunar și, în consecință, primul drum l-am făcut la cizmar. Am avut noroc, n-avea clientelă, așa că am putut să-i spun repede ce vreau :

— Vă rog să-mi puneți talpă și tocuri la acești pantofi. Aveți placheuri ? Vă rog să coaseți aici. Cînd vor fi gata ?

Cizmarul a cercetat pantofii și mi-a spus ceea ce știam și eu, și anume că erau noi și că nu prea vedea ce putea repara la ei. Eu i-am apreciat onestitatea, l-am bătut pe umăr și i-am spus :

— Mulțumesc, scuzați, sînteți prea amabil.

Apoi am intrat la ceasornicarul de alături :

— Vă rog să-mi reparați ceasul. A căzut și s-a oprit. Ceasul meu rămîne mereu în urmă și merge înainte. I s-a spart sticla.

Ceasornicarul a dat înțelegător din cap, mi-a făcut nota de comandă și mi-a spus să trec peste o săptă- mînă. Trebuia să trec pe la casă. Am trecut :

— Aveți să-mi schimbați o sută de lei ? am întrebat eu. V-aș fi îndatorat dacă mi-ați da două bancnote de cîte douăzeci și cinci de lei, trei a cîte 10 lei și restul a cîte un leu.

— N-avem, mi-a spus simplu casierița. încercați alături, la farmacie.

— Vă sînt recunoscător pentru amabila dumneavoastră informație, i-am spus și i-am zîmbit.

Ea, nu. N-avea nici zîmbet.

La farmacie a trebuit să aștept puțin, fiind aglomerație. Din fericire, am întîlnit un cunoscut cu care am purtat următorul dialog :

Eu : Cu ce vă ocupați în timpul liber ?

El : Colecționez timbre.

Eu : Eu lucrez pe lîngă casă.

El : Citesc mult.

Eu : Mă duc la pescuit.

El : Primesc musafiri.

Eu : Vă place să gătiți ?

Nu știu ce mi-a răspuns, pentru că exact în acel moment mi-a venit rîndul și se pare că farmacista auzise dialogul nostru pentru că m-a întrebat direct :

— Doriți un calmant ?

Am dat din cap și am spus :

— Da, un antinevralgic, ceai de tei, ceai de mușețel, sirop de tuse, vată, tifon, piramidon și un purgativ, laxativ.

Mi-a făcut bonul, dar din felul în care mă privea, am înțeles că era destul de sceptică în privința efectului pozitiv pe care aceste produse farmaceutice îl vor avea în cazul meu.

Mi-am luat plicul cu cumpărături și m-am grăbit să ajung la servici. Aici lucru
-rile au luat o întorsătură cu totul neașteptată pentru că i-am spus secretarei directorului că doresc o cameră cu un pat, eventual cu două paturi și baie.

— Vă rog foarte mult, glumele astea să le faceți cu colegii dumneavoastră, mi-a tăiat-o ea scurt.

Am plecat cu convingerea că va prezenta cazul meu șefului. M-am dus la mine în secție și, așezîndu-mă la masa de lucru, am spus colegilor :

— Vă rog să mă treziți la ora 7 dimineața.

Efectul a fost nimicitor. Toți s-au pornit pe rîs și nu mai puteau să se oprească. La un moment dat, însă, am reușit să adaog :

— Vă rog să-mi trimiteți micul dejun în cameră...

— Și altceva ce mai dorești, m-a întrebat printre sughițuri Pătrașcu.

— Să-mi dați rufele la spălat și pantalonii la călcat, am spus prompt.

Foarte inspirat, Pătrașcu, glumețul secției, s-a prefăcut că doarme :

— Stingeți lumina, vă rog. Aprindeți lumina, vă rog. Noapte bună și vise plăcute, a spus el printre sforăituri.

Orele de birou au trecut repede și am constatat că bunii mei colegi mă priveau parcă altfel. Mă înconjurau cu mai multă considerație și simpatie. Eram însă prea preocupat ca să acord o atenție specială acestui fenomen. Dealtfel, trecător.

După masă i-am comunicat soției mele că ies puțin pe marile bulevarde pentru o promenadă, cu care ocazie să fac cunoștință cu cele mai notabile monumente ale orașului. Nevastă-mea s-a îmbufnat și a spus că e cazul să mai termin cu genul ăsta de glume, că n-am decît să fac ce vreau, că ea stă la televizor !

Ajuns în *centru,* mi-a venit ideea să intru la coafor. Nea Gică m-a întrebat ce anume doresc.

— Vă rog să mă spălați pe cap și să-mi faceți „mise- en-plis“.

Nea Gică a privit cu oarecare îndoială chelia mea avansată, dar mi-a promis că se va strădui.

— Vă rog să mă coafați cu fierul, am cerut eu. Și am continuat : vă rog să mă uscați cu fonul.

După ce omul m-a uscat și m-a ondulat, i-am spus cercetîndu-mă în oglindă :

— Puneți briliantină, părul meu e foarte uscat.

Așa a făcut nea Gică spre spaima mea, pentru că aveam acum în creștet o claie de păr lucios care însă nu izbutea să acopere partea și mai lucioasă a capului meu.

— Cine-mi face manichiura ? am întrebat ca să abordez un nou subiect. Lăsați unghiile mai lungi și puneți lac alb, i-am cerut tinerei manichiuriste care mă privea cu mare uimire.

La urmă m-am întors la nea Gică :

— Te rog să mă tunzi cu mașina numărul zero și să-mi tai mustața.

Nea Gică a aprobat din cap și m-a asigurat că în felul acesta o să arăt cu siguranță mult mai bine. Un singur lucru îl încurca întrucîtva. N-aveam mustață.

Cînd am ajuns acasă, soția tocmai se uita la filmul serial. Cînd a întors capul și m-a văzut, a început să țipe (nu știu de ce) și părea cu adevărat îngrozită. S-a repezit la televizor și l-a închis. Pe urmă mi-a explicat că un moment crezuse că „individul acela îngrozitor" (eu), care își făcuse apariția, venise în cameră din televizor.

Abia tîrziu noaptea, după ce i-am dat să bea ceaiurile pe care le luasem (ce noroc !) de la farmacie, a

*m***reușit să-i explic ciudatele întâmplări petrecute în ziua aceea :**

— Am încercat și eu să văd cam cum ar arăta o zi din viața unui om, așa cum se desfășoară conform ghidurilor de conversație poliglotă de care se folosesc turiștii.

Nevastă-mea, în sfîrșit, m-a înțeles. A clătinat din cap și mi-a răspuns :

— Ai dreptate, n-ai dreptate, nu cred, nu știu, nu pot, nu vreau

.Un interviu în exclusivitate

Pentru că nici un reporter nu a venit vreodată să-mi ceară un interviu în exclusivitate, am hotărît s-o fac eu însumi. Oricum, această specie de oameni totdeauna grăbiți, convinși că aduc la cunoștință omenirii fapte senzaționale, pînă atunci cu totul necunoscute, nu depășesc de cele mai multe ori cele două întrebări elementare : *„Cînd ați debutat pentru prima oară“...* și *„Care sînt proiectele dumneavoastră de viitor",* întrebări la care nici n-aș ști ce să răspund, pentru că eu debutez mereu și proiecte am numai pentru trecut.

De procedat am procedat însă după tipic. Mi-am fixat o oră pentru întîlnire, m-am arătat deosebit de onorat de timpul pe care mi l-am acordat și, la rîndul meu, mi-am făgăduit să fiu cît se poate de sincer și deschis, chiar dacă lucrul acesta nu-mi va conveni întru totul.

Mi-am deschis bloc-notesul, mi-am încrețit fruntea și am pus prima întrebare :

— Aș vrea ca, împreună cu cititorii noștri, să pătrundem în atelierul dumneavoastră de creație... Vă rog să-mi explicați cum procedați atunci cînd scrieți o schiță umoristică ?

Mă așteptam la această întrebare. Eram pregătit :

— întrebarea dumitale mă bucură. într-adevăr, nu toată lumea știe cum procedează un umorist care dorește, care năzuiește ca necunoscutul său cititor să se amuze, să zîmbească și, de ce nu ? chiar să rîdă. Poate crezi că se așază pur și simplu la birou și așterne cîteț o întîmplare la care a fost martor în tramvai, avînd doar grijă să schimbe numele personajelor și numărul tramvaiului ? Eroare ! în felul acesta se scriu romanele biografice, autobiografice, monografice sau poligrafice. Schițele umoristice, în nici un caz !

— Dacă ați vrea să fiți mai concret...

— Desigur ! Asta și urmăresc, deși nu m-ar mira ca această metodă foarte personală, odată devenită publică, toată lumea să se folosească de ea. Mă rog, acestea sînt riscurile meseriei pe care oricum mi le-am asumat. Deci, cum procedez ? Mai întîi și mai întîi întreprind operația pe care o numesc *reificare aleatorie...*

— Un moment, să notez...

— Cu alte cuvinte, trec pe hîrtie tot felul de lucruri, obiecte, fără nici o legătură între ele. Sursa mea de inspirație ? Nesecată : podul casei ! Iată, de pildă, cum ar putea arăta o astfel de listă : *un aspirator de praf defect, trei pantofi maro pe piciorul sting* (din care doi de pe vremea cînd eram pionier), *un costum de baie decolorat al soției mele, 9 volume din colecția „Masca“ în limba originală, o veioză fără șnur și fără abajur și o pisică vie, pripășită, fără viză de flotant* etc. Mă urmărești ?

— Cu cel mai viu interes.

— Perfect. După această primă operație, trec la a doua pe care o numesc *Fișier caracterologic.*

— Dacă ați vrea să fiți mai concret...

— Cum să nu vreau ! Iau și trec pe hîrtie principalele defecte ale unor cunoștințe, rude, prieteni și colegi, ca de exemplu : *invidie, lene, răutate, egoism, lăcomie, ipocrizie, poltronism* și altele...

— înțeleg că aveți mulți prieteni, rude și colegi...

— Ai înțeles bine. Acum e momentul să trec la o operație cu un caracter mai livresc pe care o numesc *Bibliografie difuză* sau *discretă.* Deschid biblioteca și încep să răsfoiesc la întîmplare diferitele cărți pe care le posed, ca de exemplu : *Istoria pirateriei, Dicționar româno-spaniol, Manual de șah pentru începători, Catalog filatelic pe anul 1924, Atlasul plantelor medicinale, Să ne tratăm singuri reumatismul la domiciliu* și multe altele. Toate acestea, pentru a-mi da seama dacă ideile, frazele, imaginile, expresiile întîlnite în pagini au vreun impact asupra mea. Dacă nu au, e bine ! înseamnă că tot materialul acesta prelevat vizual se depune la rîndul său într-un strat difuz sau confuz în subconștient.

— Cine ar fi crezut !

— Nu-i așa ? Ei bine, cu aceasta ne-am apropiat sensibil de momentul creației propriu-zise.

— Sînt nerăbdător...

— Ba să fii răbdător, pentru că mai înainte trebuie să mai trec și pe la Capșa, unde beau un *schwartz* la masa la care obișnuia să șadă...

— Caragiale...

— Din păcate, masa lui nenea Iancu s-a pierdut iremediabil. E cunoscută însă cea a lui Tudorică Mu- șatescu. Ei bine, să nu zăbovim prea mult. Acasă ! în drum, intru la farmacie și iau algocalmin (știi, e bine să-1 ai ca să nu te doară capul). Apoi, ajuns la domiciliu, o baie fierbinte, o frecție cu muștar și... la culcare

!— Foarte interesant !

— Cred și eu. Ei bine, dacă în ciuda tuturor acestor preparative, am o cruntă insomnie, nu pot dormi, nu pot pune pleoapă peste pleoapă, nu ațipesc chiar dacă adun toți elefanții din lume, chiar dacă număr toate oile care mai există, atunci mă scol și mă așez la masa de lucru ! Din acel moment, schița iese din vîrful condeiului cum iese glonțul din țeava puștii...

— Ce calibru ?

— E o metaforă... Vreau să spun că textul curge fără nici o dificultate, cu situații neașteptate, cu idei pline de fantezie, un umor i-re-zis-ti-bil, proaspăt, inedit, insolit... Da, metoda e infailibilă, nu dă greș niciodată. Cine o folosește...

— Și dumneavoastră ?

— Eu, ce ?

— Ce se întîmplă după ce vă culcați ?

— A, da. Nu ți-am spus ? Eu dorm bușteanMic dicționar de specialitate

aborigen — individ primitiv din țara pe care o vizitezi.
abstinența — calitate de bază a turistului.
absurd — orice vameș care nu aude explicațiile pe care i le dai.
acasă — local în care se servește mîncare caldă.
accelerat — titlul de noblețe al trenului personal.
achiziție — cutie de chibrituri adusă din străinătate, **adeverință —** una din marile invenții ale secolului XX. **aeroport —** loc agreabil unde se pierde timpul în așteptarea celui mai rapid mijloc de transport.
agenție — (a. de voiaj) birou unde ți se spune că la cel mai bun tren nu mai sînt locuri.
album — scopul final al tuturor circuitelor noastre turistice.
alcool — tot ce depășește trei sticluțe de coniac la vamă.
alegorie — nud pictat de Botticelli.
alpinism — pasiunea de a privi lumea de sus.
amintire — facultatea de a inventa retrospectiv cele mai frumoase întîmplări din viața noastră.
anatomie — fața nevăzută a lumii.

antagonism — contradicție ireductibilă, care trebuie văzută la fața locului.
antic — obiect deteriorat, oferit pe-un preț de nimic, **aport —** cuvînt din vocabularul cîinelui de vînătoare. **argou —** limbă necunoscută pe care o vorbesc francezii.
arheolog —; omul care știe să scoată aur din pămînt, din piatră seacă.
arhivă — starea civilă a culturii.
artizanat — opere de mare finețe artistică ce nu prezintă nici o valoare vamală.
asasin — ghid care știe toți anii în care au trăit și domnit regii și împărații lumii.
Atlas — (mit.) personaj care și-a urcat lumea în cap. **automat —** instalație stradală, căreia unii turiști îi dau cu piciorul.
bacantă — (pictură) detaliu compozițional care atrage atenția prin efectele de lumină și culoare.
bagaj — păcatele turistului ; (b. cultural) sacoșă de mină.
baroc — inflație arhitectonică.
basc — pălărie franceză de origine spaniolă.
basm — preparat literar pentru adormit mici și mari, **bazar —** obiectiv turistic central.
bădăran — personaj goldonean care poate fi întîlnit pretutindeni.
benzină — esența automobilului.
bocanc — tortură medievală aplicată la picioare.
braconier — vânător de trofee penale.
brînză — prăjitură franțuzească.
bucolic — reconstituire plastică în care se arată cît de darnică era natura pe vremea faunilor.
buf — gen comic obținut prin cădere.
buletin — (b. meteo) act de identitate al vremii, de obicei fals.
bursă — portofel ; poate avea și formă de clădire.
busolă — instrument care arată nordul ; cu ajutorul lui, Columb căutînd Estul, a descoperit Vestul.
cabană — o construcție de lemn sau de piatră, plină de fum și gălăgie, în care stau cei plecați în căutare de liniște și de aer curat.
cabină — foarte util adăpost contra ploii, cu telefon, de obicei defect.
canibal — gurmand care nu se hrănește decît cu produse superioare.
capodoperă — fiecare lucru văzut în timpul circuitului turistic.
capră — practică alpinism de cea mai înaltă clasă, **caravană —** turism în grup organizat pe bază de cămile.
cariatidă — imaginea femeii pe vremea cînd ea ținea casa.
carnaval — o petrecere în care fiecare își arată adevărata față sub o mască oarecare.
catacombă — substrat turistic la Roma.
catedrală — aerogară medievală.
călău — tovarăș de compartiment care spune anecdote, **cămilă —** autoturism saharian.
căpiță — motel pentru una sau două persoane.
ceas — monument public care indică doar locul de întîlnire.
cec — buletin de stare materială.
celebru — orice pictor al cărui nume ți-a rămas în memorie.
centaur — coctail mitologic.
cenușă — (c. vulcanică) ambalaj arheologic.
cerere — scurtă compunere literară pe care adeseori n-o citește nimeni.
chestionar — examen scris cu probe eliminatorii.
chilipir — orice cumpărătură dubioasă.
chițibușar — individul care întreabă cine a pictat Gioconda.
cină — subiect pictural cu care au încercat să-și potolească foamea pictorii Renașterii.
ciob — detaliu ceramic dintr-o operă necunoscută, **cioban —** ghid turistic.
clarobscur — epocă în pictură în care toate îi apăreau clare lui Rembrandt și obscure contemporanilor săi.
clavecin — la cererea colocatarilor lui Bach, acesta l-a mai temperat.
clepsidră — ceas pentru fiert ouă în antichitate.
cler — aparat birocratic care se interpune între solicitant și „cel de sus“.
clișeu — colecția noastră de imagini inedite aduse din excursie.
colecție — denumire academică atribuită unei îngrămădiri de obiecte care nu servesc la nimic.

colosal — interjecție uzuală a turiștilor.
comerciant — iubește turismul fără să-1 practice, **cometă —** corp ceresc amator de turism cosmic, **compliment —** minciună sinceră fără urmări.
compot — felul doi la meniu fix.
concediu — cel mai frumos anotimp.
concordie — eveniment istoric unic, căruia i-a fost închinată o piață la Paris.
condei — armă de atac și apărare.
condică — (de sugestii și reclamații) manuscris studiat cu interes de istorici și arheologi.
condiție — (fizică) cerință pe care trebuie s-o îndeplinească soțul pentru a putea duce și bagajele soției.
coniac — vin cu studii superioare.
conjugal — jug liber consfințit.
conservă — casetă ermetic închisă în care se păstrează banii în hrană.
cordial — băutură amicală.
coroană — pălărie metalică purtată pe capul gol. **cort** — hotel pliant.
cravată — singurul lucru vizibil cu care ne alegem dintr-o călătorie în străinătate.
cruciat — turist în evul mediu.
cubism — imprecație gazetărească lansată de un anonim celebru.
curcan — orătanie americană al cărei curaj de a traversa Atlanticul este sărbătorit în fiecare an în noaptea de revelion.
curte — (a face) modalitate prin care un pretendent poate obține casă
.**declarație —** interviu vamal.
decolteu — cutia Pandorei.
defect — însușirea unui produs de bună calitate care se vinde la jumătate de preț.
delegație — cea mai agreabilă formă de turism.
demagog — cel ce luptă pentru binele tău obținînd binele său.
dialog — convorbire dintre două sau mai multe persoane care nu ascultă ce spun ceilalți.
dicționar — colecție de cuvinte al căror înțeles ne scapă.
dietă — parlament în care se stabilește periodic regimul de slăbire.
difuzor — aparat care răspîndește informații difuze, **diletant** — specialist care nu se pricepe la nimic, **diligență —** autocar din epoca romantică.
diplomat — prăjitură cu frișcă.
direct — tren care, oricît ar ocoli, merge pe drumul cel mai scurt.
discotecă — loc amenajat pentru turism muzical, **discret** — mijloc sigur de a face lucrurile publice, **dispoziție —** hotărîre care creează indispoziție, **distanță —** drumul cel mai lung între toate punctele, **diversiune —** versiunea falsă cea mai demnă de încredere.
divorț — itinerar pe cont propriu.
doctor — (în turism) medicul echipei reprezentative, **dom** — zgîrie-nori în stil gotic.
donator — persoană generoasă în vinele căreia curg opere de artă.
dop — nod în gîtul sticlei.
dorință — drept pe care și-1 poate exercita orice doritor.

13 — Umor la purtăto

rdresor — cel mai bun prieten al animalelor.
dromader — cămila la început de carieră.
drumeție — a bate cîmpii cu folos.
duminică — ziua în care admirăm natura la televizor.
echitabil — cal ce se lasă călărit.
eclectism — turism intelectual.
eclipsă — (de formă) fenomen ce are loc cînd între portarul advers și atacant se interpune un fundaș.
ecuator — talia Terrei.
edil — cosmetician urban.
efeb — (în Grecia antică) tînără fată de sex masculin.
efecte — veșmintele cauzelor militare.

efemeride — insecte cosmice.
efigie — fotografie de mînă.
egoist — individ care se sacrifică pentru binele propriu.
elefant — exponat zoologic pentru miopi.
emotiv — un fel de motiv.
emoție — ceea ce ne pune în mișcare sufletul.
enciclopedie — cartea de telefon a cunoștințelor noastre.
energie — ceea ce ne trebuie tot mai mult și avem tot mai puțin.
enervant — prieten care ne vrea binele.
enolog — specialist în limba proprie.
epave — cu ele e pavat fundul mării.
epitaf — creație monumentală.
eroare — părerea celuilalt.
ermetic — borcan bine închis în care se păstrează poezia modernă.
erou — soțul eroinei
.**erotism — cînd în loc de artă pentru artă preferăm arta eh tendință.**
erupție — eczemă vulcanică.
escală — popas la Scala din Milano.
eschimos — locuitori ai Groenlandei, care se deplasează pe schiuri.
esență — ceea ce se obține prin stoarcerea oricărei probleme.
estet — specialist care te ia cu frumosul.
estradă — partea pe care circulă numai artiștii.
etichetă — ceea ce ne stă cel mai bine la o haină de import.
existențialism — teorie la modă, cu care unii filozofi și-au cîștigat existența.
explicație — discursul ghidului care împiedică înțelegerea operei.
extaz — starea de spirit a turistului în fața unei opere despre care a auzit că este celebră.
fachir — turist care poate dormi pe orice pat.
facil — în viață numai umorul e facil.
fals — tablou care a fost studiat cu mult mai multă atenție decît originalul.
fanariot — domn cu comportare de mahala.
fantomă — turist post-mortem.
far •— ghidul cel mai concis.
farfurie — lux turistic.
faun — personaj pictural căruia îi este îngăduit ceea ce privitorului îi este interzis.
fecioară — tînără fără de prihană, pictată din imaginație.
felicitare — telegramă cu răspuns plătit.
femeie — concept nedefinit pînă în prezent
.ficțiune — invenție fără brevet.
fidelitate — ceva în ce ne place să credem.
filatelie — lumea într-un plic.
filistini — populație antică care mai trăiește și azi.
film — artă la care se pricepe toată lumea.
filozof — călător fără bilet.
finală — lampă arsă.
financiar — individ odios care nu vrea să ne finanțeze, fisă — pretext de a intra cu cineva în vorbă.
florăreasă — femeie frumoasă eternizată în tablouri mizerabile.
folclor — pasiune pentru care sîntem gata să vizităm Mexicul.
forceps — el ne scoate prima dată în lume.
formalitate — (vamală) o problemă **de** conținut.
fotbal — sport despre care optimiștii afirmă că în viitor se va juca cu capul.
fotbalist — persoană care se joacă cu nervii spectatorilor.
fotograf — artist care ne face să zîmbim fără să ne spună nici o glumă.
fotografie — imagine fidelă care înșeală totdeauna.
frescă — superproducție eastmancolor realizată în evul mediu.
frunză — (de viță) slip în antichitate.

fustă — husă.
gafă — sinceritate involuntară.
garaj — loc unde ne. petrecem cea mai mare parte a timpului nostru.
gelozie — atitudine absurdă a unuia din soți, bazată pe deducții logice.
genial — pictor care a pictat acum 100 de ani ceea ce place astăzi
.**ghid —** persoană care vă promite că în excursia viitoare, toate reclamațiile dumneavoastră vor fi soluționate.
ghilotină — aparat cu care a fost decapitată revoluția franceză.
ghișeu — dioramă în care sînt expuși birocrații.
gîscă — orătanie care prin sensibilitatea ei a salvat cele mai apreciate obiective turistice din Roma.
gladiator — sportiv profesionist care luptă pînă la ultima suflare.
goliciune — (g. sufletească) subiect mai puțin tratat în pictura universală.
gratuit — orice serviciu inclus în prețul biletului, greșeală — partea umană a perfecțiunii noastre.
hagialîc — turism bigot.
hai ! — interjecție turistică.
haimana — turist nelegitimat.
hamal — halterofil feroviar.
hipism — mișcare a tineretului cabalin.
hipodrom — loc unde caii întind curse oamenilor.
homeopatic — principiu culinar exploatat în restaurantele cu meniu fix.
horoscop — buletin meteo-rutier pe o lună de zile, **hotel** — adăpost cu toate camerele ocupate.
iad — parcurs pavat cu propriile dumneavoastră intenții.
ideal — ceea ce nu poate fi atins cu mîna.
idealist — cel care crede că idealul poate fi atins cu mîna.
ieftin — orice obiect primit în dar.
ignorant — cel ce nu știe cum îl chema pe constructorul turnului Eiffel.
ilogic — cel care are întotdeauna dreptate.
iluminism — secolul electricității.
ilustrată — dovadă timbrată că expeditorul e un om umblat.
import — mărfuri la care mai plătim și taxa pe snobism.
impresionism — pictură care la vremea apariției n-a produs nici o impresie.
inchizitor — patronul artelor în evul mediu.
incult — persoană care nu împărtășește părerile noastre.
inteligență — particularitate care-i deosebește pe cîini de toți ceilalți.
intrare — deschizătură într-un zid, blocată cu o ușă.
inventar — tablou înrămat în camera de hotel din care se înțelege ce exprimă.
invidie — sentiment pe care-1 recunoaștem cu sinceritate.
ipocrit — persoană care susține cu tenacitate că punctul dumneavoastră de vedere e just.
istoric — savant care ar vrea să trăiască în epoca pe care o cercetează și să cerceteze epoca în care trăiește.
înger — ființă eterică plină de farmec, care poate fi întîlnită în tren.
întuneric — marea invenție a fraților Lumiere.
jaf — atac cu mînă armată asupra consumatorului venit să mănînce o friptură.
juriu — grup de persoane care știe dinainte cine se va înscrie la concurs.
jurnal — (j. de călătorie) caiet în care se transcriu cele mai frumoase gînduri rostite de alții.
kilogram — unitate de măsură pentru litru.
kilometraj — una-i zugrăvit afară, alta viu și natural înăuntru.
labirint — străzi pe care rătăcim în căutarea Ariadnei. **lacrimă —** ceea ce are omul în comun cu crocodilul, **lactee** — (calea 1.) lapte nebătut încă.
lacună — pată albă pe harta culturii personale.
lalea — floare foarte frumoasă (nu vă luați după aparențe, la bază e tot o ceapă).

laș — persoană care la ofițerul stării civile spune „da“. **laur —** frunze care cresc pe capul oamenilor de seamă, **lege —** se disting două feluri : legi nescrise și legi necitite.
legendă — tot ce a mai rămas dintr-un adevăr istoric, **literatură —** (1. de călătorie) cărți ce se citesc în tren, **litoral —** loc unde nu haina-1 face pe om.
localnic — om care-și petrece timpul prin localuri, **logică —** ansamblu de principii a căror nerespectare nu se pedepsește prin lege.
lup — exemplu de consecvență.
lupoaică — doică în Roma antică.
luptă — (sport) înfruntare în care toate mijloacele sînt permise, inclusiv fair-play-ul.
lux — săpun de toaletă.
macaroană — obiectiv turistic milanez.
macaz — caz acuzativ feroviar.
madrigal — turism de cameră.
magazin — muzeu cu vînzare.
magneziu — purgativ fotografic.
mahala — suburbie unde se practică un limbaj suburban.
marcă — sărutul nostru pe un plic.
măr — fructul cunoașterii.
mecanic — (auto) aproapele nostru pe care-1 iubim cel mai mult.
metaforă — formă în care exprimăm ceea ce nu putem exprima.
metempsihoză — turism zoologic.
meteorolog — prezicătorul care ne strică cheful de excursie.
migrajiune — turism de masă.
mim — poliglot.
mincinos — persoană fără fantezie.
minunat — loc comun.
miop — excursionist care trebuie să vadă Parisul de aproape.
mitologie — album cu poze de familie din înalta societate.
mizantrop — antropofag care nu înghite oamenii.
mizoghin — bărbat cu vechime în căsnicie.
momeală — pîinea cea de toate zilele a peștilor.
monument — decor de piatră în fața căruia ne fotografiem cu plăcere.
morcov — plantă ce crește pe marginea șoselelor. Se recoltează cu mașina.
mut — străin în țară străină.
muzeu — expoziție de prototipuri care n-au intrat în fabricație de serie.
nabab — idolul ospătarilor.
naiadă — partea vizibilă a lacului.
naiv — pictor care cîștigă bine
.**narațiune — istorisire spusă pe nas....**
nas — partea noastră de avangardă.
naturalism — tendința artistică de. a prezentă lucrurile în mărime naturală.
natură — (n. omului) partea în care el încă n-a pătruns.
nămol — noroi curat.
nebun — piesă importantă din preajma regelui. ' necrolog — post-față la biografie.
negativ — procedeu fotografic care face din alb negru.
nemurire — încă nu se știe cît durează. * ;.
neon — cerneală luminoasă.
nomad — turist a vânt la lettre.
noroc — să cazi de la etajul VI cînd ascensorul e în
>!- revizie. .<-- ^ .. .'. ■ . \ • . ■•
noțiune — un‘fel de loțiune cu care rie frecționăm capul.
nud — adevărul care ne place să-I privim în față.
numismatică — pasiunea de a strânge bani ieșiți din circulație. . _ ;
nupțial — (marș n.) marș care nu ne duce nicăieri.
oază — bază turistică. .FX.; .....;
obelisc —breloc de piatră adus de Napoleon din Egipt, obez — om cu greutăți.

obiectiv — poate fi numai lentila aparatului fotografic, obiectivitate— subiectivitatea proprie.
obișnuință — un fotoliu vechi și stricat în care stăm incomod. »
oboseală — scuza pe care o. folosim ori.de cîte.ori ni. se explică ceva simplu și clar.
vobraz — parte a personalității noastre ce cu cheltuială se ține.
obraznic — individ prezent la orice praznic.
obstacol — ceea ce te scoate din sărite.
obtuz — individ a cărui inteligență trece de 90 de grade.
ochelari — acea parte a nasului cu care vedem.
om — biped rațional; poate fi văzut la Muzeul Omului din Paris.
omisiune — cînd nu mai primești altă misiune.
onoare — prejudecată medievală ; (cuvînt de o.) angajament liber de taxe fiscale.
opac — cînd trunchiul n-are cap.
operă — un fel de hotel unde se doarme mult mai bine.
oral — examen la care se cade dacă n-ai cunoștințe.
orb — (o. găinilor) boală turistică, incapacitatea de a vedea esențialul; bolnavul se mulțumește să ciugulească ici-colo cîte ceva.
orizont — linie imaginară pînă unde se întinde cultura noastră generală.
ospătar — membru al personalului unui restaurant care în timpul său liber vă servește masa.
palat — clădire mare, dezafectată, pentru a cărei vizitare se plătește o taxă.
pantof — loc în care fiecare dintre noi am pus piciorul.
papagal — ghid turistic în lumea păsărilor.
paradis' — domeniu turistic închis pentru restaurare.
paragraf — scurt text oficial care precizează că mai aveți ceva de plătit.
paratrăsnet — secretara directorului.
parc — loc unde, pe vremea cînd era sălbatic, vă puteați odihni.
parfum — aer parizian în sticluțe scumpe.
parnas — tărîm pe care unii scriitori îl vizitează ca turiști.
pastilă — nevoia omului modern de a avea ceva după care să bea apă.
păun — colecționar de etichete.
perlă — ceea ce unii scot la suprafață scufundîndu-se în adîncul lor.
pictor — om ciudat care duce o viață grea ca să-și poată imagina tablouri de o mare frumusețe.
pictură — uneori foarte greu de definit.
pieton — om cu picioarele pe pămînt.
pijama — costum de seară în care căscatul e permis.
plajă — teritoriu cu cea mai mare densitate a populației.
portar — de zi, de noapte și de fotbal ; toți dorm în timpul serviciului.
portret — chipul unei persoane, cu atît mai izbutit, cu cît ne lipsesc datele privind modelul.
postum — post ce ni se oferă prea tîrziu.
poștă — oficiu cu ajutorul căruia filateliștii fac schimb de timbre.
potop — topul ploilor.
pozâ — atitudine în care am vrea să fim văzuți de ' toată lumea.
precoce — copil obraznic.
predică — instrucțiuni turistice pentru vizitarea paradisului.
progres — capacitatea noastră de a ști tot mai limpede cît de puțin știm.
proprietar — persoană susceptibilă care se supără cînd îi zgîrii mașina.
prost — calitate greu de dovedit.
prostie — maladie nedureroasă.
rac — turist care pe măsură ce se duce, se întoarce, realism — curent estetic care ține seama de gradul de cultură al cumpărătorilor de tablouri.
recital — barbituric muzical.
record — superlativ absolut care se dovedește relativ.
renaștere — epocă în care s-au creat cele mai scumpe opere de artă.
revelion — turism cu tacîmuri rezecate, contribuția la curcan în prețul biletului C.F.R.

rezervație — zonă naturală unde copiii nu au voie să chinuiască animalele sălbatice.
robot — agregat electronic care se întreabă dacă omul este dotat cu inteligență.
rom — băutură alcoolică în care unii toarnă ceai.
romantic — tînăr care se interesează de zestre abia după nuntă.
ruj — ștampilă vamală.
rustic — cadru ambiant care ne-ar place și mai mult dacă l-am avea la oraș.
rutinat — om care cunoaște drumul.
sabie — armă albă pentru zile negre.
sacrificiu — ceea ce facem zilnic cu abnegație și modestie.
salam — bani de iarnă.
salutări — confirmarea scrisă c-am ajuns departe.
sandviș — invenția unui lord englez, mereu plecat în excursii oratorice.
sardea — peștișor care își pierde capul în înghesuială, sare — element chimic a cărui lipsă sare în ochi, **satir** — cel ce folosește satira.
săpun — mică tabletă de cașcaval ce se distribuie în vagoanele de dormit și hoteluri.
sărac — (s. cu duhul) nevoiaș ce nu poate fi ajutat, **sărut —** S. lui Rodin e cel mai lung dintre toate, **scamator —** singurul care-ți bagă mîna în buzunar și nu te superi.
scară — instrument care-ți permite să te compari cu oricine.
schimb — (birou de s.) unde afli că toate calculele tale au fost greșite.
sclav — (s. al iubirii) bărbat ce-și iubește cel mai mult lanțul
.sculptor — artist fără memorie, își fixează ideile în piatră.
scuză — minciună convențională pe care o acceptăm din politețe.
semnătură — partea cea mai scumpă la un tablou, sex — subiect pentru sexagenari.
sfînt — om care trăiește din promisiuni.
sfîrc — (pictură) punct de sprijin optic.
simpatic — agent de circulație care nu ne-a amendat, sinonim — cuvînt cu care înlocuim cuvîntul uitat, sintetic — ceva ce pare natural și se spală ușor.
sirenă — femeie seducătoare terminată în coadă de pește.
sirop — diluant sentimental.
situație — conjunctură temporală care poate dura oricît.
sîmbătă — ziua săptămînii care uneori începe vineri și se termină marți.
snobism — atitudinea unor rafinați care își dau aere de oameni simpli.
sonerie — vocea destinului.
soră — dintre toate femeile numai ea poate fi de caritate.
soț — organizatorul turismului conjugal.
soție — adevăratul ghid.
spate — te ajută să te menții la suprafață.
speranță — avans care nu se returnează.
statistică — certitudinea incertitudinilor noastre.
statornicie — probă cu figuri impuse.
statuie — imaginea convingătoare a perfecțiunii noastre.
stațiune — (s. de odihnă) localitate balneoclimaterică unde ați petrecut un sejur foarte obositor
.**stimă — formulă de încheiere a corespondenței oficiale.**
stimulent — ceva care acționează foarte lent.
stingaci — un om care nu se descurcă bine cu mîna dreaptă.
stoic — filozof antic, care trebuia să suporte cinismul unora și scepticismul celorlalți.
struț — pasăre despre care se spune că are apucături omenești.
stupid — numai accidentele sînt stupide, autorii lor, niciodată.
subaltern — persoană care așteaptă pe scara ierarhică.
subconștient — camera cu jucării ce ni s-au refuzat în copilărie.
suflet — ceea ce i se poate scoate unui om care nu are altceva.
sugestie — prima treaptă a reclamației.
sughiț — comunicare telepatică.
sumar — ceea ce exprimă conținutul unui volum.
superior — grad în armată.
surogat — ceva cu calități superioare care se consumă în loc de altceva care nu se găsește.

șampanie — mult zgomot pentru nimic.
șansă — principiu pe baza căruia loteria.obține cîști- gurimari.
șifonier — mobilă de șifonat hainele.
șofer — bărbat cu prioritate.
șosea — drum bătut în cuie.
ștampilă — scopul final al diligențelor noastre care conține și calea de acțiune
.tablou — compoziție plastică cu siguranțe electrice, **taciturn —** substantiv masculin.
talie — uneori calea de mijloc.
tarif — (t. fix) ceea ce intră cel mai des în discuție.
taxă — eufemism pentru o mică indemnizație ocazională oferită benevol.
tăcere — singura care spune mult.
teamă — ceea ce ne e frică să mărturisim.
telefon — voci din public.
temperament — caracter cu sare și piper.
tentație — fază a infracțiunii ce nu poate fi sancționată.
teorie — partea genială a eșecului.
timiditate — mijloc de autoapărare.
toreador — singurul în măsură să ia taurul de coarne.
trăsnet — descărcare electrică, în timp de furtună, care nu cade niciodată unde trebuie.
tren — (t. de viață) personal care circulă cu mare în- tîrziere.
troglodiți — ascendenții noștri mai mult sau mai puțin îndepărtați.
turism — partea mișcătoare a biografiei noastre.
uman — (etern u.) omul așa cum e descris în tratatul de anatomie și în piesele lui Shakespeare.
umbrelă — obiect care se pierde ușor, dar nu se găsește niciodată.
umorist — inamicul public nr. 2.
universal — magazin în care cumperi întotdeauna altceva decît ai nevoie.
ursuz — un om aspru, drept și cu suflet bun.
utopie — cazarea într-un hotel clasa I cu prețuri de clasa a III-a, cu baie și serviciu în cameră.
vacanță — atunci cînd facem tui'ism în scopuri personale.
vacarm — dialog poliglot.
valiză — ceea ce poate căra un om valid.
vasal — cel ce duce vasul seniorului.
vecin — spiritul critic în acțiune.
vendetă — obicei folcloric corsican.
verighetă — prima verigă a unui lanț foarte lung, **verosimil —** adevărul dar nu numai adevărul.
vespasiană — cea mai vizitată fundație a antichității, veșnicie — timpul între două divorțuri.
viață — fenomen ce poate fi definit numai după ce dispare.
victimă — persoană lamentabilă care mai pretinde și despăgubiri.
victorie — cu ce rămînem după ce am pierdut totul, **vilegiatură —** plăcerea de a fi înțepat de țînțari, pișcat de purici, lătrat de cîini etc.
vis — viziune incoerentă din care extragem singurul lucru coerent al preocupărilor noastre.
vînător — (v. de zestre) singurul care împușcă ceva.
vînzător — (comerț) cel de pe cealaltă parte a baricadei.
voință — trăsătură de caracter de care dispun nefumătorii.
vorbă — ceva în care se poate intra, dar uneori nu se mai poate ieși.
vrajă — alibiul cheltuielilor noastre.
vrăjitoare — geniu rău (nu totdeauna urît).
vreme — ultima viză.

vulpe — animal pe care soția insistă să-1 luați de guler
.**xenofob —** un x pe care-1 detestăm numai pentru **că** nu știm algebră.
zahăr — material din care se fac băieții.
zeiță — zahăr din care **se** fac fetele.
zestre — zahăr din care se face luna de miere.
zgîrcit — om bine informat în privința crizei economice mondiale.
ziarist — profesionist oricînd gata să plece la fața locului să scrie cum a incendiat Nero Roma.
zînă — stewardesă.
zoo — (parc zoologic) obiectiv turistic atractiv unde cele mai felurite viețuitoare pot studia fără nici o primejdie indivizi proveniți din diferite colțuri de lume

.CUPRINS

Instrucțiuni.....5
Homo turisticus.....7
Conserva cu impresii.....
Casa marelui clasic.....13
Parisul în trei minute.....17
Flash !.....23
Amintiri despre antichitate 26
Testomania.....28
Complexitatea trăirii estetice.....31
Vizitați Candelabria !.....35
Poliglоții.....39
Orașele mele 42
Viziunea lui Polynthronos.....47
Week-end în familie . . . . • • • 52
Lecția de conducere.....58
Aer intelectual.....52
Mărțișoare.....56
Precocitate.....59
O lacună nejustificată.....75
Cinefil specializat.....79
O floare în dar.....32
Eroul negativ sau puterea artei . . . •87
O ipoteză.....90
Intersecția.....94
Miercuri, zi de meci.....97
Unde facem concediul ?.....194
Peștișorul de aur.....199
Un turist cu vocație 11
3**Transfer de memorie.....116**
O recenzie.....122
Leonida cor. pag. Umor la purtător Pe teren 127
Un caz neverosimil.....131
Clarificare.....137
Salutări de la băi.....139
Schițe într-o replică.....142
Scrisoarea învățatului Pico della Mirandola trimisă lui Lorenzo Magnificul 144
Subiectul optim.....147
Pierdut pe litoral.....154
La grădină.....156
Binefăcătorul.....160
La balul automobiliștilor.....164
în excursie la mare.....167
Dubla existență a lui Mache Gorovei . . .172
Ce mai faceți ? Unde mergeți ?.....178
Un interviu în exclusivitate.....184
Mic dicționar de specialitate 18

Redactor : VALENTIN BORDA Tehnoredactor : MIHAIL CARCIOG
Lucrarea executată sub comanda nr. 537' Bun de tipar : 05.11.1980.

Coli de tipar : 6,75

Combinatul Poligrafic „Casa Sclnteii'

București, — Piața Sclnteii nr. 1 Republica Socialistă România*EDITURA TURISM*

Autorul